

O MIS COLEGAS Y YO

EN ESTA UNIDAD VAMOS A

EJERCITAR LO APRENDIDO EN EL CURSO ANTERIOR

1. JÓVENES POLACOS EN ESPAÑA

A. Estos jóvenes viven en España por diferentes motivos. Elige la frase que mejor describe a cada uno de ellos. Luego, en parejas justificad vuestra elección con ayuda de las fotografías.

Ci młodzi ludzie mieszkają w Hiszpanii z różnych powodów. Wybierzcie zdania, które najlepiej ich opisują. Następnie w parach uzasadnijcie wasz wybór za pomocą zdjęć.

a. AFICIONADO/A AL DEPORTE
Y ACTIVO/A EN SU TIEMPO LIBRE

b. AMANTE DEL ARTE
Y DE LA MÚSICA

c. ACTIVO/A EN LAS REDES SOCIALES Y
AFICIONADO/A A LAS NUEVAS TECNOLOGÍAS

PARA COMUNICAR

Se llama...
Es...
Vive en...
Tiene...
Le gusta...

B. En parejas o grupos, ¿qué significan estos iconos? Hacemos un concurso. Tenéis dos minutos para escribir todas las palabras que recordéis. Luego vais a comprobar los resultados con la ayuda de vuestro/a profesor/a.

Robimy konkurs w parach lub grupach. Co oznaczają te ikony? Macie dwie minuty, aby zapisać wszystkie wyrażenia, które pamiętacie. Następnie sprawdźcie rezultaty z pomocą nauczyciela.

C. ¿Qué actividades representadas en estos iconos no realizan estos chicos? En parejas mencionad dos por cada uno de ellos.

Które czynności przedstawione na ikonkach nie odzwierciedlają zainteresowań Natalii, Szymona i Greta? Przedstawcie w parach po dwa wyrażenia dotyczące każdej osoby.

2. ME LEVANTO A LAS OCHO

A. Este es el horario de clases de Szymon. En tu cuaderno escribe todas las asignaturas que corresponden a las frecuencias de clases que aparecen a la derecha.

Spójrz na plan lekcji Szymona. Napisz w zeszyty, jak często ma lekcje z poniższych przedmiotów. Użyj wyrażen związanych z częstotliwością, które znajdują się po prawej stronie.

	lunes	martes	miércoles	jueves	viernes
8:25-9:20	Matemáticas	Geografía	Biología	Biología	Biología
9:20-10:15	Lengua y Literatura	Química	Matemáticas	Historia de España	Lengua y Literatura
	recreo	recreo	recreo	recreo	recreo
10:30-11:25	Historia de España	Inglés	Lengua y Literatura	Matemáticas	Matemáticas
11:25-12:20	Física	Informática	Inglés	Química	Geografía
	recreo	recreo	recreo	recreo	recreo
12:40-13:35	Informática	Matemáticas	Francés	Física	Inglés
13:35-14:30	Inglés	Francés	Educación Física	Educación Física	Religión/Ética

1. casi todos los días
2. una vez a la semana
3. los martes y los miércoles
4. tres veces a la semana
5. raramente
6. cada día / todos los días

• Szymon tiene clases de Historia dos veces a la semana.

B. Estas son las respuestas de Szymon a una encuesta sobre el tiempo libre y la rutina diaria. Jugad en parejas. Leed antes las reglas del juego.

To odpowiedzi Szymona do ankiety dotyczącej codziennych zajęć i czasu wolnego. Zagrajcie w parach. Przeczytajcie najpierw zasady gry.

Zagrajcie w parach, aby odkryć, jakie są pytania do podanych odpowiedzi z planszy. Jedna osoba wybiera odpowiedź widoczną na planszy, nie wskazując jej. Druga osoba musi zadawać pytania, aż odgadnie, o które pole chodzi. Można zadać tylko pięć pytań do każdego pola.

	1	2	3	4
A	Me levanto a las 7.30 de la mañana. ★	Con mi amiga Clara. ★★★★	No me gusta el teatro. ★★	No, me ducho por las noches. ★★
B	Jugar al voleibol y escuchar música. ★	Podemos ir al cine o ver una película en casa. ★★★★	Prefiero las montañas. ★★★★	Normalmente vamos al parque. ★★

- ¿Con quién te encuentras a menudo?
- Con mi amiga Clara. *

PARA COMUNICAR

¿A qué hora...?
¿Qué...?
¿Con qué frecuencia...?

¿Cuándo...?
¿Qué haces...?
¿Con quién...?

*Obie osoby otrzymują 3 punkty (za poprawne pytanie oraz odpowiedź)

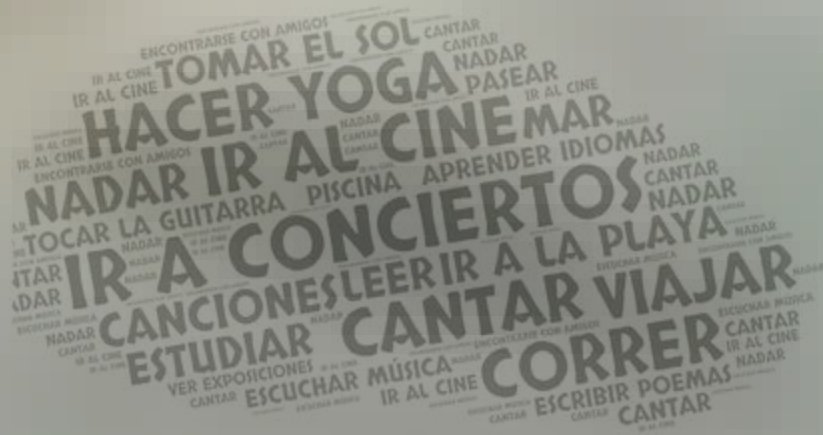

3. ME ENCANTA EL ARTE

A. Greta habla sobre las cosas que le gusta hacer en su tiempo libre. Escucha lo que dice y elige de la nube de palabras las acciones que menciona. Escríbelas en tu cuaderno.

Greta opowiada o rzeczach, które lubi robić w wolnym czasie. Posłuchaj, co mówi i wybierz z chmury słów wyrażenia, które wymienienia. Zapisz je w zeszyty.

B. Relaciona en tu cuaderno los elementos de las dos columnas. Połącz w zeszyty elementy obu kolumn.

1. hacer	a. al cine
2. ver	b. la piscina
3. nadar en	c. yoga
4. ir a	d. la playa
5. tocar	e. el piano
6. pasear	f. música
7. ir	g. una obra
8. escuchar	h. por el parque

C. ¿Qué verbo falta? Comentadlo en plenaria. Luego, haced un concurso en grupos. ¿Quién escribe más frases con estas expresiones? ¡Tenéis 5 minutos para hacer la tarea! Jakiego czasownika brakuje? Porozmawiajcie o tym na forum klasy. Następnie zróbcie konkurs w grupach. Kto zapisze więcej zdań z tymi wyrażeniami? Macie pięć minut, aby wykonać to zadanie!

D. ¿Qué te gusta hacer a ti? ¿Tienes algún/alguna ídolo? Hablad en parejas. A co ty lubisz robić? Masz jakiegoś idola? Porozmawiajcie o tym w parach.

• Me encanta el voleibol. Mi ídolo es Wilfredo León.

4. HACER MIGAS

A. Natalia vive en Barcelona desde hace dos meses. Lee su conversación en Wasap con una amiga sobre sus nuevas compañeras de clase. Indica quién es Olga y quién Arantxa. Comentadlo en parejas. Natalia mieszka w Barcelonie od dwóch miesięcy. Przeczytaj jej rozmowę z przyjaciółką na Wasapie. Rozmawiają o jej nowych koleżankach z klasy. Potrafisz wskazać, która to Olga, a która Arantxa? Porozmawiajcie o tym w parach.

Elena: ¡Hola! ¿Qué tal los nuevos compis?

Natalia: ¡Hola! Pues bien, me parece que bien. Tengo dos amigas nuevas, nos entendemos bastante bien.

Elena: ¿Cómo son?

Natalia: Pues, Arantxa es guapa y alta. Tiene los ojos marrones y muy grandes. Es muy original, se viste de manera bastante extravagante. ¡Me gusta su estilo! Le interesa la moda, pone muchas fotos suyas en Instagram. Por supuesto, va mucho de compras. A veces vamos juntas. Le gusta divertirse.

Elena: ¡Qué bien! ¿Y la otra chica?

Natalia: Se llama Olga, es extranjera como yo. Es de Rusia. Es lo contrario de Arantxa. Imaginate, rubia, con el pelo largo y con los ojos azules. También es alta, un poquito más gordita que Arantxa, pero está en forma. Hace mucho ejercicio. Nos gusta correr juntas y estudiar también.

Elena: ¡Estupendo! ¡Me alegro por ti!

B. Elige adjetivos adecuados para describir a cada chica. Comentadlo en plenaria.

Wybierz właściwe przymiotniki, aby opisać każdą z dziewczyn. Porozmawiajcie o tym na forum klasy.

PRESUMIDA	DEPORTISTA	ORIGINAL
TRABAJADORA	ESTUDIOSA	JUERGUISTA

• Creo que Olga es trabajadora porque hace mucho deporte. Además parece que le gusta estudiar.

C. Estas son las prendas que se quieren poner Olga y Arantxa para ir de fiesta. Elige una prenda y descríbela (tipo, color, material). En parejas una persona describe una prenda y otra tiene que adivinar a qué prenda se refiere. Podéis usar las palabras de la lista.

To ciuchy, jakie chcą założyć Olga i Arantxa na imprezę. Wybierz jedną rzecz i opisz ją (rodzaj, kolor, materiał). W parach jedna osoba opisuje ubranie, druga musi odgadnąć, o którą rzecz chodzi. Możecie użyć słów z listy.

blanco	beis	negro	rojo
gris	azul	marrón	amarillo

a. sombrero	g. pantalones
b. bolso	h. camiseta
c. mochila	i. camisa
d. zapatillas	j. alpargatas
e. zapatos deportivos	k. pantalones cortos
f. pañuelo	l. gafas de sol

• Es de piel, es rectangular, es amarillo. Sirve para guardar cosas.

1

¿QUÉ TAL EN EL INSTI?

EN ESTA UNIDAD VAMOS A
SIMULAR
SITUACIONES DE
CONTACTO SOCIAL
EN EL INSTITUTO
Y FUERA DE ÉL

RECURSOS COMUNICATIVOS

- desenvolvern en situaciones muy codificadas: invitaciones, presentaciones, saludos, despedidas
- pedir cosas, acciones y favores
- pedir y conceder permiso
- dar excusas y justificar
- agradecer

RECURSOS GRAMATICALES

- gerundio (formas regulares e irregulares)
- **estar** + gerundio
- verbos regulares e irregulares relacionados con las acciones escolares

RECURSOS LÉXICOS

- saludos y despedidas
- verbos de cortesía: **poder, importar, ayudar, poner**
- **dar, dejar y prestar**
- objetos de la clase
- acciones en el instituto

→ EMPEZAR

1. UN DOMINGO EN LA PLAZA

A. Fíjate en la ilustración. En tu cuaderno relaciona las frases con las situaciones enumeradas.

Spójrz na ilustrację. Połącz w zeszyty zdania z sytuacjami przedstawionymi na ilustracji.

- Están pidiendo (*pedir*) en un bar.
- Están despidiéndose (*despedirse*).
- Está tocando (*tocar*) la guitarra.
- Están charlando (*charlar*).
- Están jugando (*jugar*).
- Están comiendo (*comer*).

B. ¿A qué dos situaciones de la ilustración corresponden estos diálogos? Comentadlo en plenaria.

Do których sytuacji z ilustracji odnoszą się poniższe dialogi? Porozmawiajcie o tym na forum klasy.

- Hola, ¿qué les pongo?
◦ Un refresco, por favor.
• Para mí, un agua con gas.
- Hasta luego!
◦ ¡Nos vemos, adiós!

2. SALUDOS Y DESPEDIDAS ⇒ G 1: (p. 20)

A. Relaciona las conversaciones con las fotografías. ¿En cuáles se saludan? ¿En cuáles se despiden? Escribe las respuestas en tu cuaderno.

Przeczytaj poniższe dialogi. Do których zdjęć się odnoszą? Gdzie osoby ze zdjęć się witają, a gdzie żegnają? Napisz odpowiedzi w zeszycie.

- a**
- Bueno, me voy...
 - Vale, pues nos llamamos, ¿no?
 - Sí, vale, ya hablamos.
 - ¡Hasta luego!
 - ¡Nos vemos!

- b**
- ¡Hola, chicos! ¿Cómo estamos?
 - ¡Hola, Federico! Pues genial, ¿y tú?
 - Bien, gracias. Hoy tenemos mucho trabajo.
 - ¿Y qué vamos a hacer?
 - ...

- c**
- ¡Hola, Susana! ¿Qué tal?
 - Bien, muy bien. ¿Y usted? ¿Cómo está?
 - Muy bien también, gracias.

B. ¿Conoces otras formas de saludarse o de despedirse? ¿Es igual en Polonia? ¿Qué gestos acompañan a los saludos? Compartid en clase vuestras ideas.

Czy znasz inne formy powitań i pożegnań? Czy w Polsce jest tak samo? Jakich gestów używa się przy powitaniach? Wymieńcie się spostrzeżeniami na forum klasy.

3. ¿ME PRESTAS 5 EUROS? ⇒ G 3: (p. 20-21)

A. Observa las ilustraciones. ¿Qué crees que pasa en cada situación? En tu cuaderno selecciona la respuesta que para ti es correcta en cada situación. Luego compartid en parejas vuestra elección.

Spójrz na ilustracje. Jakie są relacje między tymi osobami? Jak myślisz, co przedstawia każda sytuacja? Napisz w zeszycie właściwą według ciebie odpowiedź. Następnie, porozmawiajcie na forum klasy o waszych wyborach.

El chico rubio:

- a. pide ayuda para buscar un bolígrafo.
- b. pide permiso para usar el bolígrafo.

El chico de la camiseta verde:

- a. pide un favor a Carlos porque no tiene su libro.
- b. se justifica ante Laura, su profesora, y explica por qué no tiene su libro.

La chica de gafas:

- a. agradece a Silvia la ayuda en el proyecto.
- b. pide ayuda a Silvia con el proyecto de Química.

El estudiante:

- a. pide ayuda al profesor con el microscopio.
- b. pide permiso al profesor para usar el microscopio.

B. Escucha las conversaciones y comprueba tus respuestas.

02-05 Posłuchaj konwersacji i sprawdź twoje odpowiedzi.

C. Lee de nuevo las opciones de respuestas del apartado A y en tu cuaderno relaciona estas frases con las opciones restantes.

Przeczytaj jeszcze raz odpowiedzi z ćwiczenia A i połącz w zeszycie zdania z pozostałymi opcjami.

- 1. ¿Puedes poner el libro en medio para usarlo los dos?
Es que no tengo el mío.
- 2. Bandeira, ¿podemos usar ya los microscopios?
- 3. No tengo mi estuche, ¿me prestas un boli, si tienes?
- 4. Silvia, no sé qué hacer en el proyecto de Química y necesito tu ayuda, ¿te apuntas?

4. ¿QUÉ ESTÁN HACIENDO? ⇒ G 2: (p. 20)

A. ¿A qué frases corresponden estas imágenes? Hablad en parejas.

Do których zdjęć pasują te zdania? Porozmawiajcie o tym w parach.

1. ¿Qué **estoy** haciendo? Pues nada especial... **navegando por internet, escuchando música**. ¿Y tú?
2. Últimamente **estás** estudiando mucho. ¿Por qué no te relajas un poco?
3. ¿En el instituto? Muy bien, tengo unos profes muy majos. **Estamos** haciendo muchos proyectos en grupo.
4. Nina, ahora no puedo salir. Es que **estoy** escribiendo una redacción de inglés.
5. En las clases de Educación Física **estamos** entrenando mucho en el gimnasio. Yo prefiero hacer ejercicio al aire libre, la verdad.
6. **Está** llamando mi madre. ¿Le digo lo de Matemáticas? Otro examen suspendido...

B. Leed la información del cuadro. Luego, en parejas clasificad las frases anteriores en la categoría correspondiente. Escribid las respuestas en los cuadernos.

Przeczytajcie informacje z poniższej tabeli. Następnie, w parach sklasyfikujcie pogrubione czasowniki według odpowiedniej kategorii. Napiszcie odpowiedzi w zeszycie.

Zdania z poprzedniego ćwiczenia odnoszą się do czynności związanych z teraźniejszością. Różnią się kontekstem, w którym zostały użyte.

1. Dotyczą tego, co robimy dokładnie w danej chwili.
2. Przedstawiają czynności w toku lub o nieokreślonym czasie trwania.

Nina, ahora no puedo salir. Es que **estoy escribiendo** una redacción de inglés.

Últimamente **estás estudiando mucho**. ¿Por qué no te relajas un poco?

C. En las frases anteriores encontramos una nueva estructura: **estar + gerundio**. Escribe en tu cuaderno los gerundios que aparecen y, al lado, los infinitivos correspondientes. ¿Cómo se forma el gerundio?

W zdaniach z poprzedniego ćwiczenia pojawia się nowa struktura: **estar + gerundio**. Zapisz w zeszycie wszystkie imiesłowy, a obok nich bezokoliczniki. Czy wiesz, jak tworzy się gerundio?

W czasownikach zakończonych na **-ar** gerundio kończy się na **-ando**.

W czasownikach zakończonych na **-er** oraz **-ir** gerundio kończy się na **-iendo**.

5. ESTÁN CANTANDO ⇒ G 2: (p. 20)

A. Inés después de volver del instituto está cansada y necesita relajarse. Está haciendo yoga pero algunos de sus vecinos la están molestando. ¿Quiénes son? ¿Qué están haciendo? Comentadlo en plenaria.

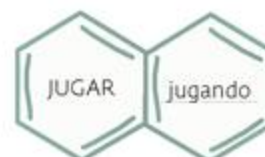
Inés po powrocie z liceum jest zmęczona i potrzebuje się zrelaksować. Właśnie uprawia jogę, ale niektórzy z sąsiadów przeszkadzają jej. Którzy? Co robią? Porozmawiajcie o tym na forum klasy.

- leer
- jugar al bingo
- dormir
- escuchar música
- tocar la batería
- cantar
- hacer yoga
- peinar a su gato
- ver la televisión

• Los vecinos del uno porque **están cantando**.

B. Fíjate en estas parejas de infinitivos y gerundios. Escribe en tu cuaderno las formas que faltan. Spójrz na bezokoliczniki i imiesłow. Zapisz w zeszycie brakujące elementy.

6. PETICIONES ⇒ G 3: (p. 20-21) | G 4: (p. 21)

A. Observa los objetos presentados y lee la lista de palabras. Luego, escribe en tu cuaderno cómo se llaman estas cosas teniendo en cuenta los colores que tienen.

Spójrz na przedmioty przedstawione na obrazku i przeczytaj listę słów. Napisz w zeszyty, jak nazywają się te rzeczy, identyfikując je po posiadanym kolorze.

- la pizarra blanca
- el móvil rosa
- el portátil naranja
- el teclado beis
- la hoja blanca
- el ordenador gris
- la regla transparente
- la mochila amarilla
- el bloc de notas negro y el bolígrafo gris
- el libro lila
- el ratón azul
- la tableta verde

B. Un grupo de estudiantes españoles viene a Varsovia para hacer un intercambio lingüístico. A veces necesitan ayuda. Lee los diálogos y luego en parejas, escribid a qué objetos de la actividad anterior se refieren.

Grupa uczniów z Hiszpanii przyjeżdża do Warszawy na wymianę językową. Czasami potrzebują pomocy. Przeczytaj dialogi. Następnie w parach napiszcie w zeszyty, o jakich przedmiotach z obrazka jest mowa.

1. • ¿Me **dejas** ? ? Es que necesito medir algo.
◦ Claro, toma.

2. • ¿Me **puedes prestar** ? ?
Es que tengo que mandar un mensaje.

3. • Porfa, ¿me **das** ? ? No tengo cuaderno y tengo que hacer apuntes.

4. • Mateo, ¿me **explicas** cómo reiniciar ? ?
Es que algo no funciona, no hay internet...

5. • Nina, ¿te **importa** si cojo ? ?
Es que no me gusta usar el touchpad.
◦ No hay problema.

C. Observa las expresiones marcadas en negrita del apartado B. ¿Para qué crees que sirven: para pedir permiso (P) o para pedir un favor (F)? Escribe las respuestas en tu cuaderno.

Spójrz na pogrubione wyrażenia z ćwiczenia B. Których używamy, żeby poprosić o pozwolenie (P) lub aby poprosić o przysługę (F)? Napisz odpowiedzi w zeszyty.

D. Escucha esta conversación entre Eva y Leonor. Presta atención a lo que necesitan y escribe en tu cuaderno qué obtiene cada una al final.

Posłuchaj rozmowy między Evą i Leonor. Zwróć uwagę na to, czego potrzebują. Napisz w zeszyty, co w końcu udaje się dostać każdej z nich.

7. ¿ME DEJAS O ME DAS? ⇒ G 3: (p. 20-21)

A. Observa estas viñetas. ¿Entiendes cuándo usamos **dejar** y cuándo **dar**?

Spójrz na obrazki. Czy rozumiesz, kiedy używamy **dejar**, a kiedy **dar**?

B. Lee estas frases y elige, en cada caso, en qué situación o con qué intención se dicen. Comentadlo en plenaria.

Przeczytaj zdania i zastanów się, jakie są intencje w nich wyrażone. Skomentujcie to na forum klasy.

1. ¿Me das una hoja de papel?

- Pensamos devolverla.
- No pensamos devolverla.

2. ¿Me dejas la pluma negra?

- La pluma es de la otra persona.
- La pluma es tuya.

8. ES QUE... ⇒ G 5: (p. 21)

A. Lee estos diálogos. ¿Qué crees que significa **es que**? ¿Para qué crees que sirve?

Przeczytaj dialogi. Jak myślisz, co oznacza wyrażenie **es que**? W jakim celu go używamy?

- Oye, ¿tienes mis notas para el examen?
◦ Perdona, **es que** no entiendo nada de esto... las necesito un día más si no te importa.
- Otra vez llegas tarde... ¿Qué te pasa últimamente?
◦ Nada... **Es que** tengo problemas con el autobús. Hay obras en mi barrio.
- Vale, toma asiento y abre el libro en la página 32.

B. Ahora responde a estas preguntas en tu cuaderno con la excusa más original, divertida o surrealista que se te ocurra.

Teraz odpowiedz w zeszyty na pytania, wymyślając wymówki, jakie ci przyjdą do głowy. Niech będą oryginalne, zabawne czy surrealistyczne.

1. • Tu profesor: ¿Así que no tienes los deberes hechos?
◦ Tú: ?
2. • Un amigo íntimo: ¿Me puedes dejar tu bici?
◦ Tú: ?
3. • Tu amiga: ¿Por qué no estás en la escuela?
◦ Tú: ?
4. • Tu instructor: Llegas tarde otra vez. ¿Qué pasa contigo?
◦ Tú: ?
5. • Tu vecino: ¿Puedes hacer menos ruido, por favor? Son las doce de la noche.
◦ Tú: ?
6. • Un conocido que no te cae muy bien: ¿Quedamos este sábado para tomar algo?
◦ Tú: ?

1. SALUDOS Y DESPEDIDAS

SALUDOS	DESPEDIDAS
¡Hola!	¡Adiós!
¿Qué tal?	¡Hasta luego!
¿Cómo estás?	¡Chau!
¿Cómo te va?	¡Nos vemos!
Buenos días	¡Hasta mañana!
Buenas tardes	¡Hasta ahora!
Buenas noches	¡Saludos!
	¡Saludos a Pedro!
	¡Besos!
	¡Un beso!
	¡Cuidate!
	¡Qué tengas un buen día!

2. ESTAR + GERUNDIO

	ESTAR	+ GERUNDIO
(yo)	estoy	trabajando (-AR) comiendo (-ER) abriendo (-IR)
(tú)	estás	
(él/ella/usted)	está	
(nosotros/nosotras)	estamos	
(vosotros/vosotras)	estáis	
(ellos/ellas/ustedes)	están	

Kiedy przedstawiamy jakąś czynność lub sytuację jako coś tymczasowego lub o nieokreślonym czasie trwania, używamy peryfrazy **estar + gerundio**

Estoy trabajando de camarero en una discoteca.
[Pracuję jako kelner w dyskotekę]. (jest to praca tymczasowa)

Kiedy chcemy podkreślić, że czynność dzieje się w chwili, gdy o niej mówimy, także używamy peryfrazy **estar + gerundio**.
No se puede poner al teléfono, **se está duchando**.
[Nie może podejść do telefonu, bierze prysznic].

GERUNDIOS REGULARES	GERUNDIOS IRREGULARES
hablar → hablando	decir → diciendo
beber → bebiendo	pedir → pidiendo
escribir → escribiendo	reír → riendo
	servir → sirviendo
	leer → leyendo
	oír → oyendo
	dormir → durmiendo

3. PEDIR OBJETOS, ACCIONES Y FAVORES

PEDIR UN OBJETO

Zależnie od sytuacji i osoby, z jaką rozmawiamy (rejestr formalny lub nieformalny), używamy wyrażeni o różnym stopniu uprzejmości.

	TÚ	USTED
+ FORMAL	¿Me podrías dejar / dar...? [Mógłbyś/mogłabyś mi pożyczyć / dać...?]	¿Me podría dejar / dar...? [Mógłby mi Pan/Pani pożyczyć / dać...?]
↓		
- FORMAL	¿Me puedes dejar / dar...? [Możesz mi pożyczyć / dać...?]	¿Me puede dejar / dar...? [Może mi Pan/Pani pożyczyć / dać...?]
	¿Me dejas / das...? [Pożyczysz mi / dasz...?]	¿Me deja / da...? [Pożyczy / da mi Pan/Pani...?]

Wszystkie powyższe formy są prośbami. Jednak poprzez dodanie pewnych elementów lub zastosowanie określonych struktur nasze prośby mogą zostać odebrane jako bardziej lub mniej uprzejme.

Z tymi formami czasowników często używa się zaimków dopełnienia dalszego (**me, te, le, nos, os, les**), czyli tych samych, których używamy z czasownikiem **gustar**. Spójrz na przykłady:

¿Me puedes prestar 5 euros? [Możesz mi pożyczyć 5 euro?]
¿Te dejas mis apuntes? [Zostawić ci moje notatki?]
¿Le gusta la película? [Podoba się Pani/ Panu film?]
¿Nos compras una coca cola? [Kupisz nam coca colę?]
Os puedo ayudar con este ejercicio. [Mogę wam pomóc z tym ćwiczeniem].
¿Les puedes echar una mano? [Możesz im pomóc?]

Gdy zwracamy się do osób bliskich, możemy użyć **czasu teraźniejszego** i jedynie stosowną intonacją podkreślić charakter prośby.
¿Me das una hoja de papel? [Czy dasz mi kartkę papieru?]

Poprzez dodanie do pytania czasownika **PODER** (móc) w czasie teraźniejszym nasza prośba będzie miała charakter bardziej uprzejmy. Odmiana czasownika **poder** znajduje się w części **MÁS GRAMÁTICA** na stronie 86.
¿Puedes pasarme las tijeras? [Możesz podać mi nożyczki?]

Nasze prośby mogą być zróżnicowane w zależności od tego, jakim czasownikiem się posłużymy.

Dar: używamy czasownika **DAR**, kiedy chcemy otrzymać coś, czego z założenia nie mamy zamiaru zwracać.
¿Me das un vaso de agua, por favor? [Dasz mi szklankę wody, proszę?]

Pasar: używamy czasownika **PASAR**, kiedy chcemy, aby ktoś nam coś podał.

¿Me pasas el libro, por favor? [Podaś mi książkę, proszę?]

Prestar o dejar: używamy czasowników **PRESTAR** lub **DEJAR**, kiedy chcemy coś od kogoś pożyczyć.

¿Me prestas / dejas tu bici este fin de semana?

[Pożyczysz mi twój rower na weekend?]

Tener: używamy czasownika **TENER**, aby zapytać rozmówcę, czy coś ma, dając mu do zrozumienia, że tego potrzebujemy.

¿Tienes un bolígrafo? [Czy masz długopis?]

Poner: używamy czasownika **PONER**, aby zamówić coś w barze czy restauracji lub aby kupić coś w sklepie spożywczym.

¿Me pone un cortado, por favor?

[Czy poda mi Pan/Pani małą kawę z odrobiną mleka?]

¿Me pone dos kilos de naranjas, por favor? [Czy poda mi Pan/Pani kilo pomarańczy?]

PEDIR UN FAVOR

Kiedy chcemy poprosić o przysługę, używamy takich samych struktur, jak podczas wyrażania próśb dotyczących przedmiotów.

¿Podría decirme la hora, si es tan amable?

[Czy byłby Pan tak miły i mógłby mi podać godzinę?]

¿Puedes ayudarme con los deberes? [Możesz mi pomóc z zadaniem?]

¿Me ayudas un momento con esta traducción, por favor?

[Masz chwilę i pomożesz mi z tym tłumaczeniem, proszę?]

Aby poprosić o przysługę możemy także użyć konstrukcji **¿Te importa...?**

– w czasie teraźniejszym (presente) lub w trybie przypuszczającym (condicional) – **¿Te importaría...?**. Czasownikowi importar zwykle towarzyszy bezokolicznik (infinitivo).

¿Te importa prestarme tu cuaderno?

[Nie masz nic przeciwko, żebym pożyczył twój zeszyt?]

¿Te importaría venir a la biblioteca antes de clase para buscar materiales para la presentación?

[Nie przeszkadzałoby ci przyjść do biblioteki przed lekcjami, aby poszukać materiałów do prezentacji?]

4. PEDIR Y CONCEDER PERMISO

Czasownika **poder** (móc) również możemy użyć, aby poprosić o pozwolenie. W tym wypadku również czasownikowi **poder** towarzyszy bezokolicznik (infinitivo) i możemy go odmienić w czasie teraźniejszym (presente) lub trybie przypuszczającym (condicional).

• ¿Puedo dejar la mochila aquí un momento?

[Czy mogę zostawić tu plecak na chwilę?]

◦ Sí, sí, claro. [Tak, tak, jasne].

• ¿Podría ver tus apuntes? [Mógłbym zobaczyć twoje notatki?]

◦ Vale. [Dobrze].

Aby wyrazić prośbę możemy użyć także konstrukcji **¿Te importa si ...?** + czas teraźniejszy.

• ¿Te importa si hago una llamada?

[Nie będzie ci przeszkadzać, jak wykonam telefon?]

• No, no. En absoluto. [Nie nie, skądże].

5. DAR EXCUSAS O JUSTIFICARSE

Jednym z elementów uprzejmości jest umiejętność usprawliwiania się czy wyjaśnienia powodu, dla którego odrzucamy zaproszenie lub odmawiamy wykonania przysługi. Tego typu informacje często w tym wypadku wprowadzamy za pomocą konstrukcji **es que**.

• ¿Vienes a cenar el sábado? [Przyjdiesz na kolację w sobotę?]
◦ No puedo. **Es que** tengo que estudiar. [Nie mogę, **no wiesz**, muszę się uczyć].

Es que używamy także, aby wyjaśnić powód naszej prośby.

¿Puedo cerrar la ventana? **Es que** entra mucho ruido.

[Mogę zamknąć okno? **Chodzi o to, że/ No bo** słychać bardzo hałas].

LÉXICO: ESCUELA

el bloc de notas	la hoja	el proyecto
el bolígrafo/ el boli	el instituto/ el insti	el ratón
la clase	el lápiz	el recreo
el/ la colega	el libro	la regla
los deberes	el microscopio	el sacapuntas
el diccionario	la mochila	la sala
el estuche	el ordenador	la sala de informática
el examen	el pasillo	el/ la tutor/a
el gimnasio	la pizarra	el intercambio escolar
la goma	el portátil	

LÉXICO: ACCIONES EN LA ESCUELA

aprender	entrenar	hacer ejercicio
aprobar	escuchar	llegar tarde
enseñar	estudiar	navegar por Internet
entender	explicar	suspender

9. EN EL INSTI

Imagina que estás en el instituto. ¿Qué cosas pides en las siguientes situaciones? ¿Cómo? Escríbelo en tu cuaderno. Luego, comparadlo en parejas.

Wyobraź sobie, że jesteś w szkole. O co byś poprosił w tych sytuacjach? Napisz to w zeszyty. Później w parach porównajcie swoje zdania.

Tienes sed. Quieres comprar algo para beber en la tienda que está en el instituto.

Un chico está escuchando música a todo volumen.

Te vas con toda la clase de excursión. Quieres subir tu maleta en el portaequipajes del autobús y no puedes. Hay un compañero cerca.

Un compañero que está sentado detrás de ti en la sala, está dando golpes en tu silla. Te molesta.

Estás en el recreo y quieres leer algo. Una chica que está sentada cerca tiene muchos periódicos y revistas.

A tu lado hay una pareja que habla muy alto. Tú quieres estudiar con tranquilidad.

10. ¡OIGA, CÁLLESE!

A. Liberto, "el educado", y Roberto, "el maleducado", son hermanos gemelos, pero muy diferentes. Fíjate en cómo reaccionan en estas situaciones. ¿Quién crees que dice cada cosa? Copia la tabla en tu cuaderno y responde donde corresponda.

Liberto, „dobrze wychowany” i Roberto „źle wychowany” to bracia bliźniacy. Zwróć uwagę, w jaki sposób reagują w każdej sytuacji. Które wypowiedzi są Liberto, a które Roberto? Przepisz tabelkę do zeszytu i zaznacz właściwe odpowiedzi.

	LIBERTO "el educado"	ROBERTO "el maleducado"
1	b	a
2	?	?
3	?	?
4	?	?
5	?	?

- Si vas al súper, ¿me traes un zumo de naranja, por favor?
a. ¿Por qué no vas tú?
b. Es que luego voy a estudiar a casa de una amiga.
- Perdona, ¿me dejas pasar? Es que tengo prisa...
a. Lo siento mucho, pero es que yo también tengo prisa.
b. Todos tenemos prisa.

- Perdone, ¿sabe si se pueden hacer fotos en el museo?
a. Lo siento, está prohibido. Pero si quiere, en la tienda venden postales de los cuadros.
b. Está prohibido.
- ¿Te apetece un chocolate?
a. No.
b. No, gracias, es que estoy a dieta.
- Oye, perdona, ¿tienes un boli?
a. En la esquina hay una papelería.
b. Solo tengo este. Lo siento.

B. En parejas, preparad dos respuestas para cada una de estas peticiones: una educada y otra maleducada. El resto de la clase tiene que detectar cuál es cada una.

Przygotujcie w parach dwie negatywne odpowiedzi do każdej z poniższych próśb: grzeczną i niegrzeczną. Wasi koledzy muszą odkryć, która jest grzeczna, a która nie.

- ¿Me dejas tu libro un momento, por favor?
- ¿Me puedo quedar a dormir en tu casa esta noche? Es que he perdido el autobús.
- ¿Me pasas el libro?
- ¿Tienes hora?
- Perdone, ¿me deja pasar? Es que me bajo en la próxima.

11. ESTOY ESTUDIANDO MUCHO

A. ¿Estás haciendo alguna de estas cosas actualmente? Escribe las respuestas en tu cuaderno. ¿Actualmente haces esas cosas? Escribe las respuestas en tu cuaderno.

- Estoy haciendo régimen.
- Estoy leyendo un libro en español.
- Estoy escribiendo un diario.
- Estoy ahorrando para comprar algo.
- Estoy trabajando los fines de semana.
- Estoy estudiando otro idioma.
- Estoy haciendo bastante deporte.

B. Comparad las respuestas en parejas. ¿Tenéis cosas en común? Porównajcie odpowiedzi w parach. Czy macie coś ze sobą wspólnego?

- Jasmina y yo tenemos bastantes cosas en común. Las dos estamos leyendo un libro en español...

12. ¿CÓMO LO DICES?

A. Escucha esta conversación. ¿A cuál de las siguientes situaciones corresponde? Responde en tu cuaderno.

Posłuchaj rozmowy. Której sytuacji dotyczy? Napisz odpowiedź w zeszyty.

- Un chico pide los apuntes de clase.
- Una chica pide los apuntes de clase.
- Un chico da las gracias a su amiga.

B. Estáis haciendo un intercambio lingüístico con una escuela de España. En parejas, representad una de estas cuatro situaciones. Elegid una y pensad qué vais a decir para conseguir vuestros objetivos.

Wyobraźcie sobie, że macie wymianę językową ze szkołą z Hiszpanii. W parach przedstawicie jedną wybraną sytuację. Pomyślcie, co powiecie, aby osiągnąć wasze cele.

1

A: Estás en el supermercado con una estudiante española que vive contigo. Estás haciendo la compra. Le quieres pedir que te ayude con las bolsas.

B: Estás en el supermercado con tu compañera de piso. Estáis haciendo la compra. Te duele la mano por eso no te ayudas mucho.

2

A: Una chica del grupo de España te gusta bastante. Quieres saber su número de teléfono, pero te da vergüenza. Pides ayuda a tu compañero: él debe preguntar a la chica su número.

B: Tu compañero quiere saber el número de teléfono de una chica española que le gusta pero tiene vergüenza. Él te pide ayuda: tú debes preguntar a la chica el número, pero te parece una tontería.

3

A: Un estudiante español está viviendo en tu casa durante el intercambio. Su habitación está desordenada y sucia y hoy viene de visita la tutora. ¿Cómo le dices que tiene que limpiar el cuarto?

B: Estás algo molesto con tu compañero de piso porque siempre está dando órdenes.

4

A: Estás hablando con un chico español que te debe 20 euros. Parece que no se acuerda de eso. ¿Cómo se lo pides?

B: Estás hablando con un chico polaco a quien debes 20 euros. Ahora no tienes dinero. Además, necesitas otros 20 euros.

C. Ahora, vais a representar la situación. Pensad cómo vais a reaccionar y qué entonación vais a adoptar. El resto de la clase tiene que decidir si habéis sido amables, educados, bruscos...

Teraz przedstawicie zaplanowaną scenkę. Zastanówcie się, jak zareagujecie i jaka powinna być wasza intonacja. Reszta klasy musi zdecydować, czy byliście mili, grzeczni, czy szorstcy.

13. FIESTAS DEL MUNDO HISPÁNICO

A. Estudiantes de varios países hispanohablantes describen algunas fiestas importantes en sus regiones y países. Lee las descripciones y en tu cuaderno relaciona las mismas con las celebraciones que aparecen en el calendario.

Uczniowie z różnych krajów hiszpańskojęzycznych opisują ważne festy w swoich regionach i krajach. Przeczytaj opisy i połącz je z właściwymi festami z kalendarza.

Ecuador
La Diablada de Pillaro

DOM	LUN	MAR	MIE	JUE	VIE	SAB
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

01

ENERO

España / Cataluña
Diada de Sant Jordi

DOM	LUN	MAR	MIE	JUE	VIE	SAB
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

04

ABRIL

Perú
Inti Raymi en Cusco

DOM	LUN	MAR	MIE	JUE	VIE	SAB
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

06

JUNIO

Colombia
Festival de las Flores en Medellín

DOM	LUN	MAR	MIE	JUE	VIE	SAB
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

08

AGOSTO

Costa Rica
Día de las Culturas en Limón

DOM	LUN	MAR	MIE	JUE	VIE	SAB
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

10

OCTUBRE

México
Día de los Muertos

DOM	LUN	MAR	MIE	JUE	VIE	SAB
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

11

NOVIEMBRE

B. Analizad si en Polonia tenéis fiestas parecidas. Comentad en clase cuáles son las diferencias. Zastanówcie się, czy w Polsce są podobne festy. Porozmawiajcie o różnicach na forum klasy.

C. Escribe en tu cuaderno un texto corto parecido al de los estudiantes. Puedes describir una festividad en Polonia interesante para ti.

Napisz w zeszycie krótki tekst, wzorując się na tekstach z artykułu. Możesz opisać jakieś interesujące święto w Polsce.

D. ¿Cuáles de estas fiestas os gustaría celebrar durante el curso escolar? Como proyecto de clase, elegid tres de ellas y buscad más información en la red. Al acercarse la fecha, dividid las responsabilidades y preparad las celebraciones.

Stwórzcie wspólnie projekt, wybierzcie trzy z przedstawionych fest i poszukajcie o nich więcej informacji w sieci. Kiedy będzie się zbliżał termin tych świąt, podzielcie się obowiązkami i zorganizujcie festy w klasie.

a Durante esta fiesta creamos mucho ambiente. Aquí todo el mundo prepara los altares, la comida para los cementerios y la decoración. En cada esquina la gente canta, vistiéndose de Catrina y preparándose para la fiesta. También hacemos procesiones por las calles del centro...

SEBASTIÁN, 19 AÑOS

b Esta fiesta se celebra en la plaza principal de la ciudad antigua. Siempre hay mucha gente. Los actores del espectáculo llevan ropa de colores, cantan, tocan los tambores y otros instrumentos. Hay personas de diferentes países andinos y uno de ellos protagoniza al rey inca. Al final de la fiesta todos bailamos, cantamos y disfrutamos del día.

EMILIA, 18 AÑOS

c Es un festival muy artístico que dura dos semanas. Es una gran fiesta. Todos preparan muchos ornamentos coloridos. Muchos de ellos representan a personas, empresas o días especiales. En esta foto desfilan con un mensaje sobre las mujeres.

RAMÓN, 16 AÑOS

d Hoy es el día del libro y también para nosotros es el día de los enamorados. Cada mujer le regala un libro a un hombre. Y las mujeres reciben una rosa. Todos entran en las librerías y floristerías. ¡Me encanta esta tradición! Aquí al final las parejas tienen dos días para celebrar.

MIRELA, 17 AÑOS

e Los primeros días del año se organiza un carnaval donde nos disfrazamos de diablos con muchos colores. Es un desfile lleno de baile y bandas tocando los ritmos típicos de nuestro país.

YANET Y ELOISA, 15 Y 16 AÑOS

f En esta fiesta celebramos la diversidad cultural. Aquí todos son iguales: los españoles, los africanos, los chinos, los italianos y los indígenas. Es estupendo como la gente disfruta de este evento. Todos bailamos, cantamos música tradicional afrocaribeña muy típica de esta celebración. ¡Qué ritmo!

AGUSTÍN, 17 AÑOS

EN CONSTRUCCIÓN

¿Qué te llevas de esta unidad? Completa estas informaciones en tu cuaderno.

Czego się nauczyłeś/nauczyłaś w tym rozdziale? Uzupełnij informacje, przepisując poniższe zdania do zeszytu.

Lo más importante para mí:

?

Palabras y expresiones:

?

Algo interesante sobre la cultura hispana:

?

Quiero saber más sobre...

?

2

¡A COMER!

EN ESTA UNIDAD VAMOS A
CREAR UN
MENÚ DEL DÍA Y
ELEGIR LOS PLATOS
QUE NOS GUSTAN

RECURSOS COMUNICATIVOS

- comunicarse en bares y restaurantes
- pedir y dar información sobre comidas
- hablar de hábitos gastronómicos

RECURSOS GRAMATICALES

- la forma impersonal con **se**
- verbos **poner, traer**
- algunos pronombres de objeto directo (**lo/ la/ los/ las**)
- superlativo absoluto y relativo
- preposiciones **con, sin**
- la expresión **un poco de**
- conjunciones **o, y**

RECURSOS LÉXICOS

- comidas del día
- alimentos
- maneras de cocinar
- platos típicos del mundo hispano
- adjetivos relacionados con la comida: **rico/ sabroso/ salado/ caliente**

→ EMPEZAR

1. DE TAPAS

A. En tu cuaderno completa el menú con los nombres de tapas que aparecen en la fotografía. Presta atención a los ingredientes con sus iconos. Uzupełnij w zeszyty menu, wpisując właściwe nazwy „tapas” z fotografii. Zwróć uwagę na nazwy składników z ikonki.

B. Elige de la lista los nombres que corresponden a las tapas restantes y escríbelos en tu cuaderno. Teraz wybierz z listy nazwy pozostałych „tapas” i zapisz je w zeszyty.

a. patatas chips	g. sardinas
b. tapa de jamón serrano	h. tapa de aceitunas, pepinillos y cebollitas
c. queso manchego	i. tapa de lomo con pimiento rojo
d. pimientos de padrón	j. calamares
e. tapa de chorizo	
f. salchichón	

C. ¿Qué tapas te gustan y cuáles no? En parejas, hablad sobre vuestros gustos.

Które „tapas” lubisz, a których nie lubisz? Porozmawiajcie w parach o waszych gustach.

- A mí me gusta mucho la tortilla de patatas y aceitunas. ¿Y a ti qué te gusta?
- Me gustan el jamón y el chorizo.

2. BOCADILLOS → G 2: (p. 34)

A. Esta es la carta de un establecimiento de bocadillos. ¿Conoces los ingredientes y productos que se muestran? En parejas, clasificad los ingredientes tal y como se muestra en la tabla.
To karta pewnego baru kanapkowego. Znasz składniki i produkty w niej przedstawione? W parach przyporządkujcie wszystkie produkty według kategorii z tabelki.

EL BOCATA

1 CALAMARES 4,90 euros

2 JAMÓN SERRANO 3,90 euros

3 VEGETAL (TOMATE, LECHUGA, CEBOLLA, PIMIENTO, PEPINO Y QUESO FRESCO) 3,25 euros

4 TORTILLA DE PATATAS 3,50 euros

5 JAMÓN YORK (CON TOMATE, LECHUGA Y QUESO) 2,90 euros

6 POLLO (CON TOMATE, LECHUGA Y PEPINO) 3,50 euros

7 ATÚN (CON PIMIENTO, CEBOLLA Y LECHUGA) 3,50 euros

8 CHORIZO 2,25 euros

9 QUESO (CON LECHUGA) 2,25 euros

TODOS NUESTROS BOCADILLOS PUEDEN PEDIRSE CON MAYONESA, MOSTAZA O KETCHUP.

carne y embutidos	pescado y marisco	verduras y hortalizas	lácteos	otros
?	?	?	?	?

- ¿Chorizo es un embutido?
 - Sí, creo que sí. Y la tortilla de patatas, ¿qué lleva?
- Huevos, patatas y cebolla.

B. Tú también puedes hacer tu propio bocadillo. Ponle un nombre. ¿Qué ingredientes lleva?
Ty też możesz stworzyć własną kanapkę. Nadaj jej nazwę. Jakie zawiera składniki?

- Mi bocadillo lleva atún, cebolla y mayonesa.
 - ¿Y cómo se llama?

3. DE PRIMERO, ¿QUÉ DESEAN? → G 1: (p. 34) | G 2: (p. 34)

A. Relaciona en tu cuaderno los platos del menú del día de Casa Paco con las fotos correspondientes. Połącz w zeszyte dania z menu dnia Casa Paco z właściwymi zdjęciami.

B. Estos son otros platos de Casa Paco, ¿en qué parte del menú pueden aparecer? En el cuaderno y en parejas clasificad los platos igual que en la tabla.
To pozostałe dania z menu Casa Paco. W której części menu powinny się znajdować? W parach, zapiszcie w zeszyte dania we właściwym miejscu, wzorując się na tabeli.

1. Paella

2. Merluza a la romana

3. Gazpacho

4. Canelones

5. Bistec con patatas

6. Helado

7. Lentejas
8. Sardinas a la plancha

9. Verdura con patatas

10. Tortilla de patatas

11. Arroz a la cubana

12. Huevos fritos con patatas

13. Fruta

PRIMEROS	SEGUNDOS	POSTRES
?	?	?

C. Es la hora de la comida en Casa Paco. El camarero toma nota a dos clientes. En tu cuaderno, anota lo que piden.
To pora na obiad w Casa Paco. Kelner zapisuje zamówienia dwójki klientów. Napisz w zeszyte, co zamawiają.

4. LA CUENTA, POR FAVOR → G 1: (p. 34) | G 2: (p. 34) | G 5: (p. 35) | G 7: (p. 35)

09-10

A. Lee y escucha estos fragmentos de diálogos. ¿Quién dice cada frase: el camarero o el cliente? Responded en plenaria.

Préczytaj i wysłuchaj fragmenty dialogów. Kto wypowiada każde zdanie: kelner czy klient? Następnie omówcie odpowiedzi na forum klasy.

1. • Hola, ¿me pone un café, por favor?
2. • Sí claro, ahora mismo.

3. • ¿Le pongo algo más?
4. • Sí, una botella de agua, por favor.

5. • ¿Cuánto es?
6. • Tres con treinta.

1. • ¿Qué desea?
2. • ¿Tienen gazpacho?
3. • No, lo siento, solo en verano. Hoy tenemos ensalada mixta, sopa y lentejas.
4. • ¿La sopa de qué es?
5. • De pollo. Lleva verduras, fideos y pollo.
6. • Vale, pues de primero quiero ensalada.

7. • ¿Y de segundo, qué desea?
8. • De segundo, merluza.

9. • ¿Para beber?
10. • Un agua con gas.

11. • Ahora mismo le traigo el agua.
12. • Vale, gracias. Y, perdone, ¿me trae un poco de pan también?
13. • Claro, enseguida.
14. • Gracias.
15. • Perdone, ¿me trae la cuenta, por favor?
16. • Sí, ahora mismo.

B. En tu cuaderno, relaciona las estructuras del diálogo marcadas en negrita con las acciones en un restaurante.

Połącz w zeszyte wyrażenia z dialogu zapisane pogrubioną czcionką z czynnościami, jakie mają miejsce w restauracji.

CLIENTE

PARA PEDIR
(złożyć zamówienie)

PARA PREGUNTAR PRECIOS
(zapytać o cenę)

PARA PREGUNTAR SOBRE LOS PLATOS
(zapytać o dania)

PARA PREGUNTAR SOBRE LOS INGREDIENTES
(zapytać o składniki)

CAMARERO

PARA PREGUNTAR QUÉ SERVIR
(zapytać o zamówienie)

PARA INFORMAR SOBRE LOS PRECIOS
(poinformować o cenie)

PARA INFORMAR SOBRE LOS INGREDIENTES
(poinformować o składnikach)

C. Relaciona las preguntas con las respuestas. Presta atención a que algunas veces las preguntas las hace el cliente y otras veces el camarero. Escribe las combinaciones adecuadas en tu cuaderno.

Połącz pytania z odpowiedziami. Zwróć uwagę, że raz pytania zadaje klient, innym razem kelner. Zapisz właściwe kombinacje w zeszyte.

CLIENTE

1. ¿Me pone un café, por favor?
2. ¿Cuánto es?
3. Una ensalada de pollo.
4. ¿La paella de qué es?
5. ¿Me trae un poco de pan?
6. Un agua sin gas.
7. No, gracias.

CAMARERO

- a. Claro, enseguida.
- b. De marisco.
- c. ¿Le pongo algo más?
- d. ¿Qué desea?
- e. Ahora mismo.
- f. ¿Para beber?
- g. Diez con veinte.

D. Completa en tu cuaderno estas conversaciones usando las expresiones que aparecen abajo. Presta atención a los usos de **poner** y **traer**.

Uzupełnij w zeszyte konwersacje, wstawiając poniższe wyrażenia. Zwróć uwagę na użycie czasowników **poner** i **traer**.

¿Qué te pongo?

¿Nos trae el menú?

¿Qué le pongo?

5. ¡ESTÁN RIQUEÍSIMAS! ⇒ G 4: (p. 34) | G 10: (p. 35)

A. Juega al tabú de la comida. Cada uno elige una/varias tarjeta/s y explica qué alimento se esconde en ella. No se pueden usar las palabras escritas en la tarjeta.
Zagrajcie w tabu. Każdy wybiera jedną lub kilka kart i wyjaśnia, jaki produkt się na nich ukrywa. Nie można użyć słów zapisanych na karcie.

LIMÓN

agrio, oval

CHILE

picante, rojo

CAFÉ

amargo, negro

PATATAS FRITAS

saladas, fritas

CHOCOLATE

dulce, leche

- Este alimento es una verdura de color verde. Se parece a la coliflor.
- ¿Es brócoli?

B. ¿Quién dice cada frase? Relaciona en tu cuaderno las frases y las fotos.
Kto jest autorem wypowiedzi z chmurek? Połącz w zeszyte zdania i zdjęcia.

a ¡Es **la** pizza **más** sabrosa de este restaurante!

b ¡Es **la** mejor hamburguesa de este bar!

c ¡Estos bocadillos están **riqueísimos**!

d ¡Esta pasta está **muy** sosa, no lleva sal!

1

2

3

4

C. Completa esta tabla en tu cuaderno con las palabras del cuadro.
Przerysuj tabelkę do zeszytu i uzupełnij ją słowami z ramki.

buenísimo, buenísima, buenísimos, buenísimas		
EL SUPERLATIVO ABSOLUTO		
	masculino	femenino
singular	un gazpacho ...	una pasta ...
plural	unos espaguetis ...	unas lentejas ...

D. ¿Estás de acuerdo con estas afirmaciones? Si no es así, cambia las expresiones en cursiva según tus gustos y escríbelas en tu cuaderno.
Czy zgadzasz się z poniższymi stwierdzeniami? Jeśli nie, przekształć słowa zaznaczone kursywą, odnosząc się do twoich gustów. Zapisz zdania w zeszyte.

1. El plato **más** delicioso es *el burrito*.
2. *La* pizza **más** rica es *la margarita*.
3. Los postres **más** dulces son *los helados*.
4. Las bebidas **más** energéticas son *el café y la coca cola*.
5. *La* **peor** comida es *la comida rápida*.

6. ¿CÓMO TOMAS EL TÉ? ⇒ G 6: (p. 35) | G 8: (p. 35) | G 9: (p. 35)

A. Escucha la encuesta que le hacen a Marina sobre las bebidas que toma. Escribe en tu cuaderno la respuesta correcta. A veces pueden ser varias. ¿Coincides en algo con ella?
Posłuchaj rozmowy Mariny z ankierem na temat spożywanych napojów. Zapisz odpowiedzi w zeszyte. Czasem jest kilka właściwych opcji. Czy macie jakieś wspólne przyzwyczajenia?

1. ¿Por las mañanas tomas té o café?

a. Café c. A veces café y a veces té d. Ni té ni café

b. Té Otros: ?

2. ¿Cómo tomas el café?

a. No tomo café c. Con leche Otros: ?

b. Solo d. Sin azúcar

3. ¿Cómo tomas el té?

a. No tomo té c. Con azúcar Otros: ?

b. Con limón d. Con leche

4. ¿Cómo tomas los refrescos?

a. No tomo refrescos c. Fríos o con hielo Otros: ?

b. Con limón d. Del tiempo

5. ¿Cómo tomas la leche?

a. Caliente c. No tomo leche

b. Con miel Otros: ?

6. ¿Dónde normalmente compras leche?

a. En el supermercado c. En tiendas ecológicas

b. En tiendas pequeñas Otros: ?

B. Observa estos fragmentos de la entrevista.
¿A qué palabras se refieren los pronombres en negrita?

Spójrz na poniższe fragmenty wywiadu. Do jakich słów odnoszą się pogrubione zaimki?

1. Vale. A ver, el café ¿cómo **lo** tomas? ¿Solo, con leche...?
◦ **Lo** tomo con un poco de leche, pero sin azúcar.
2. ◦ Tomo pocas veces leche para desayunar. Me gusta con un poco de miel.
• ¿**La** prefieres con o sin lactosa?
◦ Sin lactosa. En realidad me gusta la vegana: de soja, de almendras. **La** compro en una tienda ecológica.
3. • De acuerdo... ¿Y tomas refrescos?
◦ A veces, pero no muy a menudo, porque... no sé... tienen mucho azúcar.
• ¿**Los** tomas con hielo?
◦ Sí, o fríos.

C. En parejas haceos preguntas sobre cómo tomáis las siguientes bebidas.

Porozmawiajcie w parach o napojach, jakie spożywacie.

el café
el té
la leche
el agua
el refresco
el zumo
el batido
el granizado

(muy) caliente ≠ frío/a
del tiempo
con / sin leche
con / sin hielo
con / sin limón
con / sin gas
con / sin azúcar
de naranja/ manzana/ piña

PARA COMUNICAR

El café **lo** tomo... El refresco **lo** tomo...
El té **lo** tomo... El agua **la** tomo...
La leche **la** tomo... el agua fría

- ¿Cómo tomas tú el café?
- Yo no tomo nunca café. No me gusta. ¿Y tú?
- Yo lo tomo con leche y sin azúcar.

1. EN EL RESTAURANTE

CAMAREROS	
Para preguntar qué quiere el cliente <i>Aby zapytać, co chce zamówić klient</i>	¿Qué desea/n? ¿Qué le / les pongo? ¿Para beber?
Para ofrecer <i>Aby coś zaproponować</i>	¿Alguna cosa de postre? ¿Algún café / licor?

CLIENTES	
Para pedir en un restaurante <i>Aby zamówić coś w restauracji</i>	De primero, (quiero) sopa, y de segundo, pollo al horno. (Para beber) una coca cola, por favor.
Para preguntar por los platos de un menú <i>Aby zapytać, jakie dania są dostępne w menu</i>	¿Qué hay / tienen de primero/segundo/postre?
Para pedir algo más <i>Aby zamówić coś dodatkowo</i>	Perdone, ¿me pone otra agua? Perdone, ¿me trae un poco más de pan?
Para pagar <i>Aby zapłacić</i>	¿Cuánto es? / ¿Qué le debo? La cuenta, por favor.
Para pedir información sobre comida <i>Aby poprosić o informację dotyczącą jedzenia</i>	¿Qué es "merluza"? ¿La merluza es carne o pescado? El gazpacho, ¿qué lleva?

Czasownika **llevar** używamy między innymi, kiedy mówimy o składzie potraw.

- El gazpacho, ¿qué lleva? [Co zawiera gazpacho?]
- (Pues **lleva**) tomate, pepino, pimienta, ajo, cebolla, agua, aceite, sal, vinagre y pan. [Zawiera/ składa się z...].

2. SIN/ CON

SIN Przyimek sin wskazuje na brak czegoś lub kogoś. Odpowiada on polskiemu przyimkowi „bez”.	Un agua sin hielo, por favor. No me gusta el agua fría. [Wodę bez lodu poproszę. Nie lubię zimnej wody].
CON Przyimek con wskazuje na związek, połączenie, towarzystwo. – Odpowiada wtedy polskiemu przyimkowi „z”.	Este domingo Paco sale a cenar con Marta. [W tę niedzielę Paco wychodzi na kolację z Martą]. Normalmente como paella con carne. [Zwykle jem paellę z mięsem].

LÉXICO: LAS COMIDAS DEL DÍA

desayunar comer merendar cenar
 almorzar

Czasownik **almorzar** jest używany głównie w niektórych krajach Ameryki Łacińskiej oraz na Wyspach Kanaryjskich i w niektórych częściach Andaluji. W Hiszpanii używa się przede wszystkim czasownika **comer**, który odnosi się do posiłku odpowiadającego obiadowi.

Czasownik **comer** oznacza „jeść obiad” lub ogólnie „jeść”. Kontekst wskazuje na jego znaczenie.

3. GENERALIZAR: LA FORMA IMPERSONAL CON SE

Formy bezosobowej z cząstką „se” używamy, kiedy nie wskazujemy na wykonawcę czynności.

En mi casa **se cena** a las nueve y media. = En mi casa cenamos a las nueve y media.

[U mnie w domu je się kolację o 21:30].

En España **se come** mucho pescado. = Los españoles comen mucho pescado.
[W Hiszpanii je się dużo ryb].

Zauważ, że w przeciwieństwie do języka polskiego, czasownik w formie bezosobowej odmienia się zgodnie z podmiotem zdania.

En Venezuela **se beben** muchos zumos. = Los venezolanos beben muchos zumos.
[W Wenezueli pije się dużo soków].

4. ADJETIVOS PARA DESCRIBIR LA COMIDA

Aby coś opisać lub przypisać czemuś jakieś cechy, używamy przymiotników w połączeniu z czasownikami **ser** oraz **estar** (oba tłumaczymy jako „być”). Do opisu konkretnego jedzenia, którego spróbowałeś, wykorzystamy czasownik **estar**, przykładowo z następującymi przymiotnikami:

agridulce [słodko-kwaśny]	salado/-a [słony]	soso/-a [mdły/-a]
amargo [gorzki]	picante [pikantny/-a]	caliente [gorący]
quemado/-a [przypalony/-a]	frío [zimny/-a]	crudo/-a [surowy]
malo/-a [nieдобры/-a]	bueno/-a [dobry/-a]	dulce [słodki/-a]
sabroso/-a [smaczny/-a]	agrio/-a [kwaśny/-a]	

5. PRESENTE DE INDICATIVO: VERBOS PONER Y TRAER

Czasowniki **traer** i **poner** są nieregularne w pierwszej osobie liczby pojedynczej. W kontekście restauracji zwykle towarzyszą im zaimki dopełnienia dalszego (**pronombres de complemento indirecto**). Zwróć uwagę:

PRONOMBRES DE OBJETO INDIRECTO	
me	¿Me pone un agua con gas? [Czy poda mi pan/pani wodę gazowaną?]
te	¿Te traigo algo del supermercado? [Przynieść ci coś z supermarketu?]
le	¿Qué le pongo? [Co pani/panu podać?] ¿Qué le compro? [Co jej/ jemu kupić?]
nos	¿Nos trae un poco de pan? [Czy przyniesie nam pan/pani trochę chleba?]
os	¿Qué os pongo de primero? [Co wam podać na pierwsze danie?]
les	Les traigo algo bueno para la cena. [Przyniosę im coś dobrego na kolację]. ¿Qué les pongo? [Co państwu podać?]

6. LA CONJUNCIÓN “O” e “Y”

Spójnik o możemy tłumaczyć jako - spójnik „czy” – wskazując na alternatywę w pytaniach - spójnik „lub / albo” – wskazując na alternatywę w twierdzeniach	¿Prefieres café o té? [Wolisz kawę czy herbatę?] Añade a la tarta chocolate o vainilla. [Dodaj do ciasta czekoladę albo wanilię].
Gdy słowo poprzedzające spójnik o rozpoczyna się na literę o lub ho , przybiera on wtedy formę u .	¿Quieres albahaca u orégano para la pizza? [Chcesz bazylię czy oregano do pizzy?]
Spójnik y tłumaczymy jako - „i”, gdy dodajemy do wypowiedzi nowe elementy. - „a”, kiedy przekierowujemy lub zadajemy nowe pytanie.	Compramos pimienta y tomates. [Kupimy paprykę i pomidory]. ¿Y de postre? [A na deser?]
Gdy słowo po spójniku y rozpoczyna się na literę i lub hi , wtedy zamieniamy go na e . Nie dotyczy to słów rozpoczynających się dyftongiem hie i hia .	Compramos uvas secas e higos. [Kupimy rodzynki i figi]. Me gusta el libro “Fuego y hielo”. Es muy interesante. [Podoba mi się książka „Ogień i lód”. Jest bardzo ciekawa].

7. UN POCO DE

Wyrażenie **un poco de** oznacza „trochę (czegoś)”.

¿Me trae un poco de pan?	Necesito un poco de silencio.
---------------------------------	--------------------------------------

8. PRONOMBRES DE OBJETO DIRECTO EN TERCERA PERSONA

Zaimki dopełnienia bliższego zastępują słowo lub zdanie wprowadzane przez czasownik przechodni. Zwykle stawiamy je przed odmienionym czasownikiem. Mogą zastąpić wiadome słowa, które logicznie wynikają z kontekstu rozmowy – np. dlatego że już padły wcześniej. Musimy uzgodnić zaimki z rodzajem i liczbą obiektów lub osób, o których mówimy. Aby zastąpić słowa określające przedmioty używamy zaimków w trzeciej osobie: **lo/ la/ los/ las**. Nie zawsze użycie zaimków dopełnienia bliższego jest takie samo w języku hiszpańskim jak w polskim.

	singular	plural
masculino	lo	los
femenino	la	las

- Quiero **queso** para la cena, pero no queda... [Chcę ser na kolację, ale już nie ma...]
- Vale, **lo** compro yo? Ahora voy al súper.
- ¿Hacemos **bocadillos** para desayunar?
- Muy buena idea. ¿Cómo **los** quieres?

9. DUPLICACIÓN DE PRONOMBRES DE OBJETO DIRECTO

W języku hiszpańskim czasami „podwajamy” dopełnienie bliższe za pomocą zaimka. Jest to obowiązkowe, jeśli zaczynamy zdanie właśnie od dopełnienia bliższego.

El café **lo** tomo siempre sin azúcar. Los refrescos **los** tomo con hielo.

Jest to opcjonalne, kiedy nie zaczynamy zdania od dopełnienia bliższego. W ten sposób wyrażamy emfazę, czyli podkreślenie znaczenia wybranego elementu zdania (tu: dopełnienia bliższego).

Lo invito a Juan a la fiesta en mi casa.

10. EL SUPERLATIVO RELATIVO Y ABSOLUTO

W języku hiszpańskim istnieją dwa rodzaje stopnia najwyższego przymiotnika.

- najwyższy stopień względny (**superlativo relativo**) służy do wyróżniania osób lub rzeczy spośród innych należących do tej samej kategorii.

el/la/los/las RZECZOWNIK **más/menos** PRZYMOTNIK **de**
La fruta **más dulce de** Canarias es el mango.

- najwyższy stopień absolutny (**superlativo absoluto**) służy do wyróżniania osób lub rzeczy pod względem pewnej cechy.

PRZYMOTNIK/ PRZYŚŁÓWEK **-ísimo/-a/-os/-as**
Estos macarrones están **saladísimos**.

7. CONSEJOS PARA UNA DIETA SANA ➔ G 3: (p. 34)

A. Lee los consejos que dan en una campaña de salud. En tu cuaderno, escribe los dos que más sigues. Przeczytaj porady przedstawione w pewnej kampanii na rzecz zdrowego trybu życia. Zapisz w zeszycie te dwie z nich, które stosujesz.

CONSEJOS PARA UNA DIETA SANA

1
Verduras crudas (en ensalada) o al vapor.

2
Frutas y frutos secos. Cereales (arroz, pan integral, pasta integral, etc.).

3
Pescado blanco (bacalao, merluza, etc.) y azul (sardinas, anchoas, etc.) crudo, a la plancha o al horno.

4
Productos lácteos desnatados (yogures, leche, etc.) y huevos cocidos o pasados por agua.

No se aconseja el consumo frecuente de:

5
Alimentos fritos
• patatas fritas
• pescado frito

6
Comida preparada
• pizzas congeladas
• platos de pasta preparados

7
Dulces y bollería

8
Carne roja (ternera, cordero, carne de vaca, carne de cerdo, etc.)

B. Hablad en parejas cuáles de estos consejos seguís y cómo os alimentáis.

Porozmawiajcie w parach o tym, jakich zasad przestrzegacie i jak się odżywiacie.

- Yo no como carne roja. No me gusta.
- Yo sí como carne roja; normalmente la como a la plancha.

C. ¿Crees que en Polonia se come sano? ¿Por qué? Habladlo en parejas.

Uważasz, że w Polsce je się zdrowo? Dlaczego? Porozmawiajcie o tym w parach.

- Yo creo que no mucho, porque se come poco pescada y...
- Yo creo que sí porque se comen muchas verduras.
- Y además se come muy tarde.

PARA COMUNICAR

El pollo / pescado lo como... cocido/-a/-os/-as
La carne la como... frito/-a/-os/-as
Los huevos los como... guisado/-a/-os/-as
Las patatas / verduras las como... asado/-a/-os/-as
a la plancha
al horno
al vapor

PARA COMUNICAR

En Polonia
se come/n...
se bebe/n...

8. COCINA LATINA

A. Estos son platos típicos de países de América Latina. ¿Los conoces? Relaciona los ingredientes con su fotografía.

To typowe dania kuchni niektórych krajów Ameryki Łacińskiej. Znasz je? Połącz składniki z odpowiednią fotografią.

a

pescado blanco crudo, marinado con zumo de limón, ají y sal; también lleva cebolla

b

carne condimentada, aceite, pimienta, ajo, ají, un poco de comino, cebolla y tomate

c

arroz blanco, frijoles negros y especias

d

aguacate, tomate, cebolla, sal, pimienta

1
ceviche

2
moros y cristianos

3
lomo saltado

4
guacamole

B. Vas a escuchar a algunas personas que hablan de estos platos. Escribe en tu cuaderno de qué platos crees que hablan en cada audición.

Posłuchasz kilku osób, które rozmawiają o tych daniach. Zapisz w zeszycie, o jakich potrawach mówią w każdym nagraniu.

C. Escucha de nuevo y comprueba.

Posłuchaj jeszcze raz i sprawdź odpowiedzi.

D. Piensa en dos platos típicos de Polonia. Anota cómo se llaman y qué llevan.

Pomyśl o dwóch typowych polskich daniach. Napisz w zeszycie, jak się nazywają i co zawierają.

Es: ? Lleva: ?

9. EL MENÚ DE HOY

A. En parejas, elegid un tipo de restaurante (vegetariano, vegano, italiano, etc.) y preparad un menú para él. Podéis elaborarlo en un papel decorativo que sirva luego para representar escenas en un restaurante.

W parach wybierzcie jeden typ restauracji i przygotujcie do niej menu. Możecie to zrobić na papierze dekoracyjnym, który posłuży później do przedstawiania scenek w restauracji.

B. Ahora, en parejas representad una escena en un restaurante. Una persona es el camarero o camarera y otro es el/la cliente.

Teraz jedna osoba jest kelnerem, a druga klientem. Przedstawcie scenkę, jak w prawdziwej restauracji.

PARA COMUNICAR

CAMARERO

¿Qué desea/n?
¿Qué le / les pongo?
¿Para beber?
¿Alguna cosa de postre?

CLIENTE

De primero (quiero) sopa, y de segundo, pollo al horno. (Para beber) una coca cola, por favor. Perdona, ¿qué hay / tienen de postre?

- Hola, buenos días.
- ¿Qué desea?
- Mira, de primero quiero...

36 | treinta y seis

treinta y siete | 37

10. TURISMO GASTRONÓMICO

A. Estas personas han dejado sus comentarios en Instagram. ¿A qué platos del mapa se refieren? Comentadlo en plenaria.

Kilka osób umieściło swoje komentarze na Instagramie. Do jakich dań z mapy się odnoszą? Porozmawiajcie o tym na forum klasy.

B. ¿Tienes alguna comida favorita? ¿De qué país es? Si no lo sabes, búscalo en la red y escribe un comentario similar a los anteriores. Comprobad en plenaria si os gustan los mismos platos.

Masz ulubione danie? Z jakiego jest kraju? Jeśli tego nie wiesz, poszukaj informacji w Internecie i zredaguj komentarz podobny do tych z poprzedniego punktu. Porozmawiajcie całą klasą, aby dowiedzieć się, czy lubicie podobne dania.

7. PAELLA

3. MERLUZA A LA VASCA

2. FABADA

6. CREMA CATALANA

5. COCIDO MADRILEÑO

1. PULPO A LA GALLEGA

4. COCHINILLO ASADO

8. GAZPACHO

C. En tu cuaderno escribe si estás frases son verdaderas o falsas. En el caso de las falsas, escribe la respuesta correcta.

Napisz w zeszycie, czy podane zdania są prawdziwe czy fałszywe. Jeśli są fałszywe, napisz poprawną wersję.

1. La fabada es un postre.
2. La paella siempre lleva arroz.
3. El gazpacho es un postre.
4. En Galicia no se come marisco.
5. El cochinillo asado es un plato vegetariano.
6. El cocido no es una sopa.

D. Gosia escribe en su blog. Lee su entrada. Luego, hablad en parejas sobre los hábitos alimenticios de los españoles.

Gosia pisze na blogu. Przeczytaj jej wpis. Później porozmawiajcie w parach o zwyczajach żywieniowych Hiszpanów.

23 DE NOVIEMBRE

Mi dieta en España.

¡Hola a todos!

Estoy en San Sebastián. ¡Lo estoy pasando fenomenal! Estoy de viaje por el norte del país con mis amigas españolas y cada día descubro platos deliciosos de la cocina regional. Patricia es de Santiago y dice que el pulpo a la gallega es superrico. Pues yo prefiero más los arroces y platos que llevan mucha verdura. Me encantan las patatas bravas y todo tipo de ensaladas. Por las mañanas siempre tomamos algo dulce: un cruasán o churros con chocolate y un zumo natural. Y las cenas siempre en casa de alguien y muy tarde: a las nueve o diez de la noche. Cada día intento probar algo nuevo. Mañana voy de tapas, que aquí llaman pinchos. Quiero probar la merluza a la vasca y la ensaladilla rusa. La próxima vez, ¡destino Andalucía!

EN CONSTRUCCIÓN

¿Qué te llevas de esta unidad? Completa las informaciones de abajo en tu cuaderno.

Czego się nauczyłeś/nauczyłaś w tym rozdziale? Uzupełnij informacje, przepisując poniższe zdania do zeszytu.

Lo más importante para mí:

?

Algo interesante sobre la cultura hispana:

?

Palabras y expresiones:

?

Quiero saber más sobre...

?

3 DE BARRIO EN BARRIO

EN ESTA UNIDAD VAMOS A DESCRIBIR UN BARRIO ESPECIAL PARA NOSOTROS

RECURSOS COMUNICATIVOS

- describir pueblos, barrios y ciudades
- pedir y dar información para llegar a un sitio

RECURSOS GRAMATICALES

- cuantificadores (*algún, ningún, alguno/a/os/as, ninguno/a/os/as, varios/as*)
- preposiciones y adverbios de lugar (*a, en, lejos...*)
- adverbios *aquí, ahí, allí*
- números ordinales

RECURSOS LÉXICOS

- servicios y lugares de las ciudades
- adjetivos para describir un barrio
- medios de transporte
- verbos para describir acciones en la ciudad

→ EMPEZAR

1. LA NUEVA GRAN VÍA

A. Observa las fotos de la Gran Vía, en Madrid. ¿Qué te parece? En parejas describidla utilizando los adjetivos de la lista. Comentad en plenaria.

Spójrz na zdjęcia ulicy Gran Vía w Madrycie. Jak ci się podoba? W parach opiszcie ją, używając przymiotników z listy. Potem skomentujcie wasze obserwacje na forum klasy.

- bonito ≠ feo
- histórico ≠ moderno
- tranquilo ≠ ruidoso
- con muchos servicios ≠ con pocos servicios
- agradable ≠ desagradable
- limpio ≠ sucio
- interesante ≠ aburrido

Parece un lugar interesante y con mucha vida, ¿no?

B. ¿Qué planes tienen estas personas? ¿A qué lugares quieren ir de los presentes en las fotografías? Comentadlo en parejas.

Jakie plany mają te osoby? W jakie miejsca przedstawione na zdjęciach chcą się udać? Porozmawiajcie o tym w parach.

2. EL BARRIO DE SAN ANDRÉS

A. Este es el centro del barrio de San Andrés. ¿Dónde están los lugares de la lista? En plenaria nombrad los lugares enumerados.

To centrum dzielnicy San Andrés. Jak nazywają się miejsca z listy? Nazwijcie ponumerowane miejsca z ilustracji na forum klasy.

- una zona peatonal
- un restaurante
- un parque
- un cajero automático
- un centro comercial
- una tienda de ropa
- bares
- una estación de metro
- un parking
- una escuela
- una biblioteca
- un supermercado
- una parada de autobús
- una plaza
- una farmacia
- un gimnasio

B. ¿Dónde y cómo se hacen estas cosas? En parejas, jugad a "cara o cruz". **Cara-** das un paso, **cruz-** das dos pasos. Mirad el ejemplo. Si lo necesitáis, podéis buscar las palabras en el diccionario.

Gdzie zrobisz te rzeczy? Zagrajcie w parach w „orzeł czy reszka”. Jeśli wyrzucisz orła, idziesz jedno pole do przodu; reszka to dwa pola. Spójrz na przykład z chmurki. Jeśli jest taka potrzeba, poszukaj nowych słów w słowniku.

• Pasear por el parque.

3. CIUDADES PREFERIDAS

A. En la revista de una compañía aérea se describe una ciudad. En tu cuaderno relaciona las fotos con las palabras claves del texto. Estas palabras te ayudarán a comprenderlo. Luego lee el texto.

W czasopiśmie linii lotniczych jest opisane pewne miasto. Połącz w zeszycie zdjęcia i słowa klucze z tekstu. Pomogą ci go zrozumieć. Następnie przeczytaj tekst.

- MONUMENTOS
- RÍO
- OCIO Y DIVERSIÓN
- MEDIO DE TRANSPORTE

ME ENCANTA MI CIUDAD

Sevilla es una ciudad muy alegre y bonita. Además, los sevillanos en general somos muy abiertos. Hay muchísimos **lugares históricos** y sitios bonitos para conocer, como la Torre del Oro, la catedral, la Giralda, el barrio de Santa Cruz. Estos lugares se pueden **visitar a pie**, en bicicleta o en coche de caballos. Y, lo más importante: hay muchos lugares para **comer bien** y **salir**. Hay muchos bares y restaurantes con encanto donde puedes **escuchar flamenco** en directo.

Mis recomendaciones: **dar un paseo** por la ribera del Guadalquivir o **hacer una excursión en barco**; es muy agradable. Si eres más valiente te recomiendo **el descenso en kayak o canoa**, es superguay.

B. ¿Dónde se puede hacer estas cosas? Relaciona en tu cuaderno las acciones presentadas en los iconos con las expresiones en negrita del texto.

Gdzie możesz zrobić te rzeczy? Połącz w zeszycie czynności przedstawione na ikonkach z pogrubionymi wyrażeniami z tekstu.

C. ¿Qué te gustaría hacer en Sevilla?

Co chciałbyś robić w Sewilli?

• Me gustaría dar un paseo por la ribera del Guadalquivir. ¿Y a ti?

D. Escucha una conversación entre dos amigos. Uno de ellos va a viajar a Sevilla. Escribe en tu cuaderno si las frases son verdaderas o falsas.

Posłuchaj rozmowy między dwójką przyjaciół. Jeden z nich planuje wycieczkę do Sewilli. Napisz w zeszycie, czy podane zdania są prawdziwe czy fałszywe.

- La ciudad es bastante aburrida.
- En el barrio de Santa Cruz hay monumentos interesantes.
- El barrio de Triana no tiene muchos bares.
- Puedes ver actuaciones de baile.

4. SOMOS MÁLAGA ➔ G 1: (p. 48)

A. ¿Qué dicen los famosos malagueños de su querida ciudad? Mira las nubes de palabras y escribe frases en tu cuaderno usando el verbo **hay**. Presta atención a la concordancia de género y número. Co mówią słynne osoby z Malagi o swoim ukochanym mieście? Spójrz na chmury wyrazowe i napisz w zeszytcie zdania, używając czasownika **hay**. Zwróć uwagę na zgodność rodzaju i liczby rzeczownika.

B. Los ecólogos alertan. Lee el texto del periódico y contesta en tu cuaderno a las preguntas. Ekolodzy alarmują. Przeczytaj tekst z gazety i odpowiedz w zeszytcie na pytania.

LA OPINIÓN DE MÁLAGA

Los malagueños están preocupados. Cada vez más se destruye el ecosistema de la costa malagueña. Todo esto a causa del turismo. Málaga es un destino muy popular y mucha gente viene a esta ciudad. Esto provoca **bastantes** problemas. Hay **poca** costa, **demasiados** hoteles cerca del mar, no hay casi **ningún** parque natural. En la playa hay **demasiada** basura, la gente no se preocupa

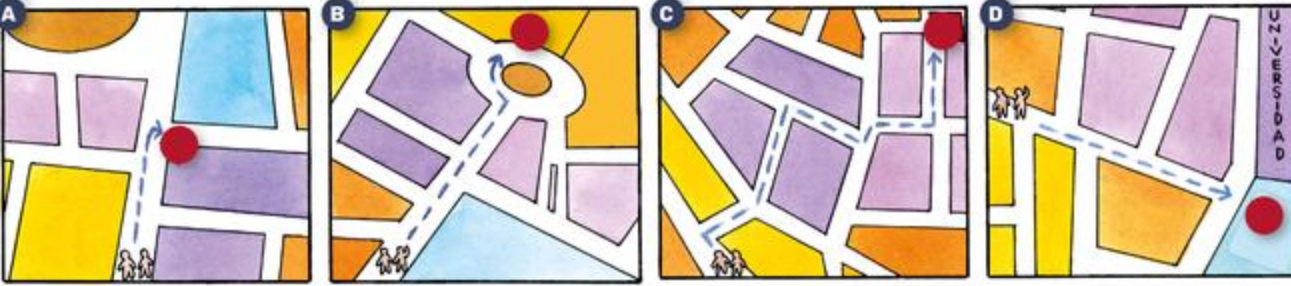
por esto. Se quejan también los animalistas: "Hay **pocos** peces. La pesca es muy exagerada". En el Mar de Alborán viven **muchas** tortugas bobas. Es una especie en peligro de extinción. Cada año se encuentran **varios** ejemplares muertos y **muchos** con daños. La causa es el plástico que flota en las aguas. Hay que hacer algo para proteger la naturaleza. La Tierra es nuestra casa.

C. ¿Qué problemas tiene tu ciudad/ país? Habladlo en parejas. Jakie problemy ma twoje miasto/kraj? Porozmawiajcie o tym w parach.

• En Cracovia hay mucha contaminación y mucho smog.

5. PERDONE, ¿SABE SI HAY...? ➔ G 2: (p. 48) | G 3: (p. 49) | G 4: (p. 49) | G 6: (p. 49)

A. Cuatro personas preguntan cómo llegar a diferentes sitios. Lee y escucha estos diálogos. Luego, en plenaria comentad qué pueden significar las expresiones en **negrita**. Cztery osoby pytają, jak dotrzeć do kilku miejsc. Przeczytaj i posłuchaj dialogów. Następnie porozmawiajcie na forum klasy, co oznaczają słowa zapisane pogrubioną czcionką.

- Perdona, ¿sabe si hay alguna farmacia por aquí?
 - Sí, a ver, la primera... no, la segunda **a la derecha**. Está justo **en la esquina**.
- Perdona, ¿la biblioteca está en esta calle?
 - Sí, pero al final. Sigues todo recto hasta la plaza y está en la misma plaza, **a la izquierda**.
- Perdona, ¿sabes si hay una estación de metro cerca?
 - Cerca, no. Hay una, pero está un poco **lejos**, a unos diez minutos de aquí.
- Perdona, ¿sabes si el hospital está por aquí **cerca**?
 - ¿El hospital? Sí, mira. Sigues **todo recto** y está al final de esta calle, **al lado** de la universidad.

B. En tu cuaderno relaciona las expresiones de los recuadros con los dibujos adecuados. Połącz w zeszytcie wyrażenia z ramek z właściwymi ilustracjami.

en la esquina

al lado

a la derecha

cerca

a la izquierda

lejos

C. Vuelve a leer los diálogos. ¿Cuál es formal y cuál es informal? Escribe en tu cuaderno las formas verbales que lo indiquen. Przeczytaj ponownie dialogi. Który jest formalny, a który nieformalny? Podkreśl w zeszytcie formy czasowników, które na to wskazują.

- Perdona, ¿sabe si hay alguna farmacia por aquí?
- Perdona, ¿sabes si hay una estación de metro cerca?

6. ¿DÓNDE ESTÁ LA PARADA DE METRO? ⇒ G 3: (p. 49) | G 5: (p. 49) | G 6: (p. 49)

A. Fíjate en el dibujo y lee las frases. Algunas son falsas. Corrígelas en tu cuaderno.
Spójrz na ilustrację i przeczytaj zdania. Niektóre są fałszywe. Popraw je w zeszyście.

1. El cine está **a la izquierda** de la escuela.
2. La estación de metro está **al lado** del restaurante.
3. El museo está **lejos** del restaurante.
4. El cine está **en una esquina**.
5. El metro está **a la derecha** del banco.
6. El mercado está **en** la avda. de América.
7. El bar está **cerca** del museo.
8. El banco está **enfrente** del gimnasio.
9. El mercado está **detrás** de la Plaza Cascorro.

B. Estás en la puerta de la escuela del dibujo. Contesta a las preguntas que te hacen algunas personas. Cread la última pregunta y hacedla en parejas.

Jesteś przy wejściu do szkoły z ilustracji. Odpowiedz na pytania zadawane przez przechodniów. Ostatnie pytanie wymyśl samodzielnie, a następnie zadaj je koledze z pary.

1. ¿Hay alguna farmacia por aquí cerca?
2. Perdón, ¿sabe dónde está el hospital?
3. Perdona, ¿el museo está muy lejos de aquí?
4. ¿En este barrio no hay ningún restaurante?
5. Perdona, ¿sabes dónde está la estación de metro?
6. ¿...?

7. ¿CÓMO VOY A LA PLAZA DE LA CATEDRAL? ⇒ G 3: (p. 49) | G 5: (p. 49)

A. Mira el mapa. ¿Cómo puede llegar Magda a La Plaza de la Catedral de la Habana? Lee el texto donde Mariana, su amiga de Pontevedra, le explica la ruta.

Spójrz na mapę. Jak Magda może dotrzeć do Placu Katedralnego w Hawanie? Przeczytaj tekst, w którym jej koleżanka z Pontevedry, Mariana, wyjaśnia jej trasę.

Magda: Mariana, ¿te vas ya hacia el Malecón?

Mariana: Pues sí, ¿por?

Magda: ¿Me explicas cómo voy a La Plaza de la Catedral?

Mariana: Hay varias opciones. ¿Prefieres ir en coche o a pie? Es que no es buena idea usar los autobuses.

Maqda: Prefiero ir a pie o en bicicleta.

Mariana: Mejor a pie, está cerca. Mira, esta ruta en el mapa. **Sigues** recto por la calle Brasil. Luego, **tomas** la segunda a la izquierda y **continúas** por la Avenida Bélgica, **giras** a la derecha y **caminas** unos 600 m. Al final de la calle, hay un bar famoso, *La Bodeguita del Medio*. Justo allí, a la derecha, está la Plaza de la Catedral. Es un lugar especial, la verdad. La plaza tiene: tres casas de estilo colonial y la catedral barroca con sus dos torres diferentes. Todo el centro de la ciudad es encantador.

Maqda: ¿Ah, sí? ¿Qué tiene de especial?

- Para llegar a...

B. Vuelve a leer el diálogo y responde a estas preguntas en tu cuaderno.

Przeczytaj dialog jeszcze raz i odpowiedz w zeszycie na pytania.

1. ¿Adónde quiere ir Mariana?
2. ¿Cómo se describe este lugar?
3. ¿Qué opinas del lugar teniendo en cuenta su descripción?
4. Este lugar, ¿está lejos del Capitolio? Argumenta tu respuesta.

C. Estás en la Plaza de la Catedral. Elige un lugar del mapa y en parejas explicad oralmente cómo llegar al mismo.

Jesteś na Placu Katedralnym. Wybierz jakieś miejsce na mapie i wyjaśnij koledze, jak do niego dotrzeć.

1. CUANTIFICADORES

Cuantificadores to grupa przymiotników, przysłówków i zaimków, które **orientacyjnie określają ilość, liczbę, natężenie**. Poniższe wyrazy należące do grupy „cuantificadores” mogą w języku hiszpańskim wystąpić pod postacią **przymiotnika** lub **przysłówka**.

Jeśli znajdują się przed rzeczownikiem, przybierają formę przymiotnika i odmieniają się zgodnie z jego liczbą i rodzajem.

Jeśli znajdują się przed rzeczownikiem , przybierają formę przymiotnika i odmieniają się zgodnie z jego liczbą i rodzajem.	mucha gente [dużo ludzi]
	pocos hospitales [mało szpitali]
	demasiada basura [zbyt dużo śmieci]
	suficiente tiempo [wystarczająco dużo czasu]
	bastantes animales [sporo zwierząt]

	RODZAJ	
	ŻEŃSKI	MĘSKI
MUCHO [dużo]		
LICZBA POJEDYNCZA	mucha gente	mucho turismo
LICZBA MNOGA	muchas personas	muchos turistas
POCO [mało]		
LICZBA POJEDYNCZA	poca gente	poco turismo
LICZBA MNOGA	pocas personas	pocos turistas
DEMASIADO [zbyt wiele]		
LICZBA POJEDYNCZA	demasiada gente	demasiado turismo
LICZBA MNOGA	demasiadas personas	demasiados turistas
SUFICIENTE [wystarczająco]		
LICZBA POJEDYNCZA	suficiente ayuda	suficiente tráfico
LICZBA MNOGA	suficientes personas	suficientes coches
BASTANTE [dość dużo]		
LICZBA POJEDYNCZA	bastante gente	bastante tráfico
LICZBA MNOGA	bastantes personas	bastantes coches

Jeśli znajdują się po czasowniku , przybierają formę przysłówka i pozostają nieodmienne.	Leemos mucho . [Dużo czytamy]
	Hablan poco . [Mają mało]
	Comentan demasiado . [Zbyt dużo komentują]
	Hacen suficiente . [Robią wystarczająco dużo]
	Corren bastante . [Sporo biegają]

Innymi przykładami wyrazów z grupy **cuantificadores** są **alguno/a/os/as** (jakiś), **ninguno/a/os/as** (żaden) i **varios/as** (kilka). Mogą one przybrać formę przymiotnika – jeśli określają rzeczownik. Kiedy słowa **alguno** i **ninguno** znajdują się przed rzeczownikiem, przybierają formę **algún** i **ningún**.

- Perdona, ¿hay **algún** gimnasio por aquí?
- Mmm... no, no hay ninguno.

Kiedy wyraz **alguno/a/os/as** lub **ninguno/a/os/as** odnosi się do znanego słowa, nie należy go powtarzać. Wyraz ten wtedy nie pełni już funkcji przymiotnika, a staje się zaimkiem.

- En mi barrio no hay ningún hospital, ¿en tu barrio hay **alguno**?

Zaimek nieokreślony **varios** / **-as** występuje tylko w liczbie mnogiej.

- En mi barrio no hay ningún parque.
- Pues en el mío hay **varios**.

La calle es muy tranquila. Hay muy poco ruido... normalmente.

2. PEDIR INFORMACIÓN SOBRE DIRECCIONES

Kiedy prosimy o udzielenie informacji, musimy mieć na uwadze, jak kulturalnie zwrócić się do drugiej osoby. W kontaktach z osobami zdecydowanie starszymi od nas używamy grzecznościowej formy **usted** – zaznacza ona rejestr formalny. W innych przypadkach zaleca się stosowanie formy **tú**.

Mimo, że przy pomocy formy **usted** zwracamy się do bezpośrednio do drugiej osoby, łączy się ona z trzecią osobą gramatyczną.

Perdona/ Perdone,	¿sabes / sabe si hay una farmacia (por) aquí cerca?
	¿sabes / sabe si el hospital está (por) aquí cerca?
	¿está muy lejos de aquí el estadio de fútbol?
	¿dónde está la parada de metro?
	¿la biblioteca está en esta calle?

3. DAR INFORMACIÓN SOBRE DIRECCIONES

Está a	(unos) 20 minutos a pie / en metro / en coche .
	(unos) 200 metros de aquí .
Está	muy lejos .
	bastante lejos .
	un poco lejos .
	bastante cerca .
	muy cerca .
	aquí al lado .
	aquí mismo .

- ¿La universidad está muy lejos de aquí?
- ¡Qué va! Está **aquí al lado**. A cinco minutos **a pie**.

Todo recto	En la esquina
A la derecha (de...)	En la plaza...
A la izquierda (de...)	En la calle...
Al lado (de...)	En la avenida...
Al final de la calle	En el paseo...
La primera / la segunda... (calle) a la derecha / izquierda ...	

Powyższe wyrażenia przyimkowe służą do usytuowania wybranego elementu względem innego. Niektórym z nich towarzyszy zaimek **de**, który wprowadza punkt odniesienia. Zaimek **de** przybiera formę **del**, gdy poprzedza męski rodzajnik określony **el** (cerca **del** hospital); przy rodzajniku formy żeńskiej pozostaje bez zmian (lejos **de la** farmacia).

- Perdona, ¿sabes si hay alguna farmacia por aquí cerca?
- Sí, mira, hay una **al final de la calle**, **a la derecha**, **al lado de un gimnasio**.

4. AQUÍ / AHÍ / ALLÍ

Przysłówki **aquí**, **ahí** i **allí** określają położenie.

aquí - tu (bardzo blisko) **ahí** - tam (niedaleko) **allí** - tam (bardzo daleko)

5. VERBOS PARA INDICAR DIRECCIONES

Aby wskazać komuś drogę, możemy posłużyć się czasem teraźniejszym. Zwracamy się wtedy do naszego rozmówcy na „ty” i jakby wczuwamy się w jego sytuację. **projektując po kolei kroki, które musi wykonać**. Jest to forma raczej charakterystyczna dla sytuacji nieformalnej i ma swój dosłowny polski odpowiednik. W krajach hiszpańskojęzycznych to powszechny sposób wskazywania drogi.

Sigues todo recto y luego giras a la derecha. [Idziesz prosto i później skręcasz w prawo].

Trzeba mieć na uwadze **oboczności** występujące w niektórych czasownikach.

GIRAR → giras **TOMAR** → tomas **CONTINUAR** → continúas

SEGUIR → (e->i) sigues **TORCER** → (o->ue) tuerces

6. NÚMEROS ORDINALES

Liczebniki porządkowe określają, **która z kolei** jest dana osoba lub rzecz. W zdaniu mogą pełnić funkcję przymiotnika lub zaimka. Na co dzień stosuje się tylko pierwsze dziesięć liczebników porządkowych. Przy wyższych liczbach po prostu posługujemy się liczebnikami głównymi.

1º primero/a	5º quinto/a	9º noveno/a
2º segundo/a	6º sexto/a	10º décimo/a
3º tercero/a	7º séptimo/a	
4º cuarto/a	8º octavo/a	

Tomas la **primera** calle a la derecha. [Skręcasz w pierwszą ulicę po prawej].

W piśmie stosuje się skróty przy użyciu symbolu º na górze po prawej stronie liczby: 1º, 3º, itd. Formy żeńskie oznaczamy literą º: 1ª, 3ª, itd.

Primero i **tercero** przed rzeczownikiem rodzaju męskiego skracają się do form: **primer** i **tercer**.

Giras a la derecha en el **primer** cruce [el cruce]. [Skręcasz w prawo na pierwszym skrzyżowaniu].

LÉXICO: LOS MEDIOS DE TRANSPORTE

Mówimy **ir en**:

monopatín	bici	coche	tranvía	metro	autobús
avión	moto	tren	patinete	taxi	barco

Mówimy **ir a**:

pie	caballo

8. MADRID

A. Estos son tres barrios de Madrid. ¿En qué barrio crees que vive cada persona? Escribe las respuestas en tu cuaderno.

Oto trzy dzielnice Madrytu. Przeczytaj teksty i napisz w zeszycie, w której mieszka każda osoba i dlaczego.

BARRIOS EMBLEMÁTICOS DE MADRID

Lavapiés está en el centro de Madrid. Es un barrio bohemio, antiguo y con pocas comodidades, pero con mucho encanto. Las calles son estrechas y hay muchos bares. En general, los alquileres no son muy caros y por eso muchos artistas y jóvenes viven aquí. En este barrio viven también muchos inmigrantes y gente mayor. En Lavapiés hay bastantes corralas, bloques de pisos pequeños con un patio interior comunitario. Lo más interesante en este barrio es el Museo Reina Sofía.

Chamberí es un barrio céntrico y bastante elegante. En la actualidad es uno de los barrios más caros de Madrid, con pisos grandes en edificios de principios del siglo xx. Tiene zonas peatonales, tiendas de todo tipo, gimnasios, cines... También hay muchos bares y restaurantes y es uno de los mejores barrios de Madrid para ir de tapas y salir de noche. Aquí viven aristócratas de todo el mundo. Es, probablemente, el barrio más exclusivo de Madrid.

Vallecas es un barrio obrero. Hay muchos edificios de viviendas baratas, construidos en los años 60 y 70. En este barrio no hay mucha oferta cultural, pero hay mercados, varias escuelas, muchas tiendas... Está un poco lejos del centro de la ciudad, pero está bien comunicado. Tiene parques grandes y varios centros comerciales. Aquí vive mucha gente venida de otros lugares de España en los años 60.

1. Ester Cruz

17 años / Estudiante / Vive con sus padres que son reconocidos empresarios / Tiene una bicicleta / Le gusta ir al cine, salir de marcha y comprar ropa de marca.

2. Conchita Casas

73 años / Jubilada / Vive con su prima Sole en un piso de alquiler / Le gusta jugar a las cartas con los vecinos, en el patio de su vivienda.

3. Alicia Fernández

53 años / Mujer de la limpieza / Vive con su marido y sus tres hijos en un bloque de pisos cerca de un parque.

9. MIS LUGARES PREFERIDOS

Piensa en lugares interesantes de tu ciudad (una tienda, un restaurante, etc.). Luego, con la ayuda de un plano, cuenta al resto de la clase dónde están.

Pomyśl o interesujących miejscach w twoim mieście (sklepy, restauracje, itp.). Później, z pomocą planu, opowiedz reszcie klasy, gdzie znajdują się te miejsca.

- Yo voy mucho al cine que se llama Ideal. Siempre hay alguna peli buena para elegir. Está en...
- Pues en mi barrio hay una tienda de juegos muy buena. Tienen juegos de casi todas las consolas. Está...

10. UN BARRIO ESPECIAL

A. En grupos vais a imaginar vuestro barrio ideal. Primero, completad en el cuaderno esta ficha.

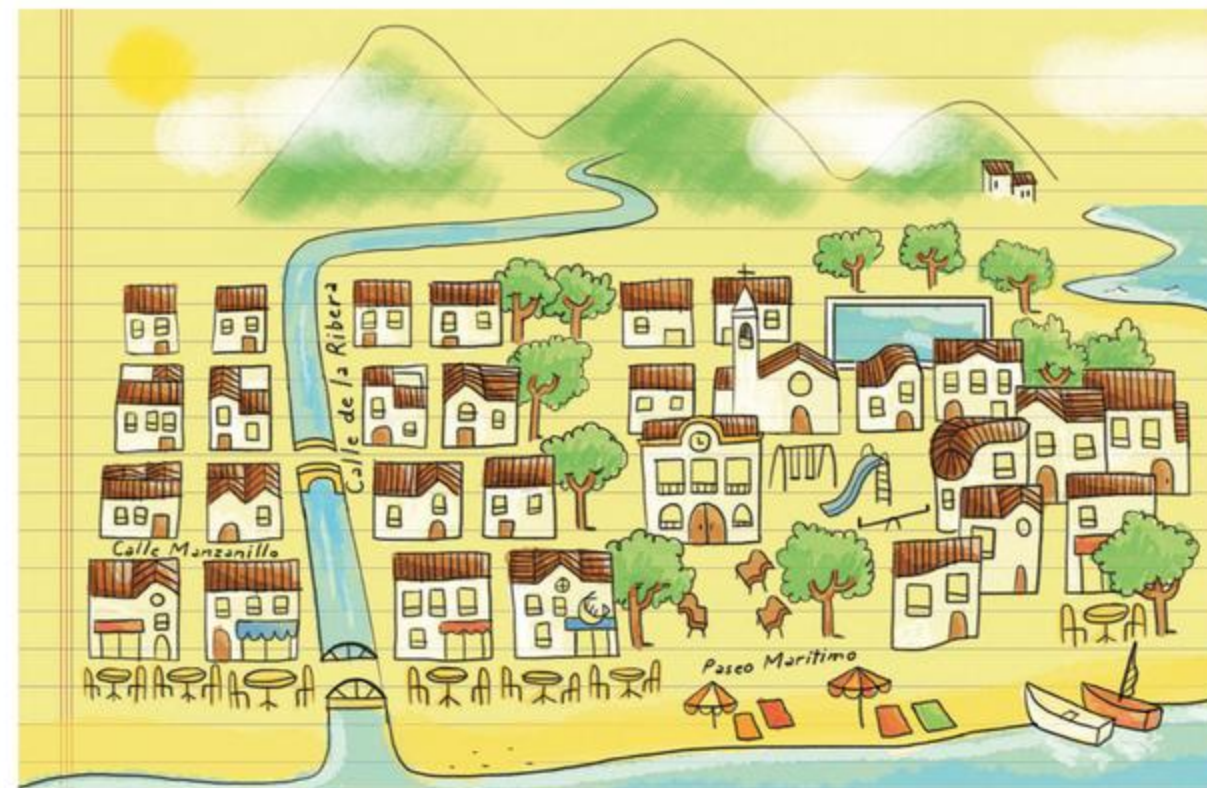
Wyobraźcie sobie w grupach waszą idealną dzielnicę. Najpierw uzupełnijcie w zeszycie poniższą kartę informacyjną.

Cómo se llama: ?
Dónde está: ?
Cómo es: ?
Qué hay: ?
Qué tipo de gente vive en él: ?

B. Ahora haced un plano para explicar al resto de la clase cómo es ese barrio.

Teraz przygotujcie plan, aby wyjaśnić reszcie klasy, jaka jest wasza dzielnica.

- Nuestro barrio se llama Los Marineros y está al lado del mar. Es un barrio de pescadores precioso. En el barrio hay muchos restaurantes...

PARA COMUNICAR

Nuestro barrio **está cerca de / lejos de / en / al lado de** la playa / la montaña / el centro / un río...

En nuestro barrio **hay muchos/varios/algunos** bares y restaurantes / parques / piscinas públicas / coches...

En nuestro barrio **no hay** bares ni restaurantes / parques...

Es un barrio **tranquilo / moderno / antiguo / con ambiente**, etc.

C. Entre todos, vais a decidir cuál es el mejor barrio de la clase.

Zdecydujcie wspólnie, która z dzielnic jest najlepsza i dlaczego.

- Yo elijo el barrio Los Marineros, porque tiene muchos bares y restaurantes. También me gusta su localización al lado del mar.

B. Ahora escucha a Fernando hablando de su barrio. ¿En cuál de los tres barrios vive? Anótalo en el cuaderno.

Posłuchaj Fernando, który opowiada o swojej dzielnicy. W której z trzech przedstawionych dzielnic mieszka? Zapisz odpowiedź w zeszycie.

11. UNA BUENA CIUDAD PARA VIVIR

¡PAMPLONA!

Pamplona es la ciudad con mejor nivel de vida de España. Eso dice un estudio realizado por la Organización de consumidores y usuarios en 2012. En el estudio, casi 3000 personas de 17 ciudades españolas –la ciudad con mayor población de cada Comunidad Autónoma– valoran su ciudad. Los pamploneses son los que están más satisfechos con su ciudad. Algunos de los aspectos que mejor valoran son la asistencia sanitaria, la educación, el medioambiente, la seguridad o el transporte.

VALORACIÓN DE LAS CIUDADES ESPAÑOLAS (DE 1 A 10)

CIUDAD	VIVIENDA	ASISTENCIA SANITARIA	EDUCACIÓN	MEDIO AMBIENTE	SEGURIDAD CIUDADANA	COMERCIO Y SERVICIOS	TRANSPORTE Y MOVILIDAD	PAISAJE URBANO	MERCADO LABORAL	CULTURA, OCIO, DEPORTE	ADMINISTRACIÓN Y GESTIÓN
ALBACETE	7,3	7	6,8	5,9	5,8	7,7	5,5	6,1	4,8	6,5	5,1
BADAJOS	7,3	7,2	6,6	5,8	5,5	7,1	5,6	5,3	3,8	5,5	4,6
BARCELONA	7,2	7,4	6,7	4,6	4,9	8,1	5,4	6,2	4,9	7,2	4,8
BILBAO	7,2	7,8	7,1	5,8	5,9	7,9	5,7	6,4	4,6	6,6	5
GIJÓN	7,6	7,4	6,8	5,8	6,3	7,8	6,1	6,1	3,3	6,9	5,1
LAS PALMAS DE GRAN CANARIA	7,1	6,3	6,5	5,1	5,2	8,1	4,9	5,4	4,3	5,9	4,1
LOGROÑO	7,7	6	6,3	6,1	5,9	7,9	4,9	6,2	5,7	6,2	5,1
MADRID	7	6,9	6,2	4,4	4,5	7,8	4,7	5,7	5,2	7,1	4,5
MURCIA	7,2	7,2	6,5	5,1	5,2	7,9	4,5	5,8	5,5	6,2	5,1
PALMA DE MALLORCA	7,2	7,4	6,2	5,3	5,4	7,8	5,1	5,2	5,7	5,7	4,3
PAMPLONA	7,5	8,3	7,3	7,1	6,4	7,9	6,2	7,1	6,3	6,6	5,4
SANTANDER	7,1	7,2	6,7	6,4	6,3	7,3	5,2	6,3	3,9	5,3	4,9
SEVILLA	7	6,8	6	4,8	4,1	7,7	3,9	5,4	3,8	5,6	3,3
VALENCIA	7,2	6,9	6,2	4,8	5,3	7,8	5,3	6	5,1	6,5	4,8
VALLADOLID	7,3	6,8	6,8	4,8	5,8	7,5	5,1	5,7	4,4	6,5	4,8
VIGO	7,1	6,5	6,6	4,8	5,6	7,9	4,3	5,1	4,5	5,3	3,8
ZARAGOZA	7,4	6,6	6,6	5,4	5,7	7,9	5	5,6	5,7	6,1	4,3

■ LAS CIUDADES MEJOR VALORADAS PARA ESE CRITERIO

■ LAS CIUDADES PEOR VALORADAS PARA ESE CRITERIO

A. Mira el gráfico. ¿Estás de acuerdo con los aspectos que definen la calidad de vida? ¿Cuáles son los más importantes para ti? Comentadlo en plenario.
Spójrz na wykres. Czy zgadzasz się z aspektami, jakie zostały wybrane, aby ocenić jakość życia? Które są dla ciebie najważniejsze? Porozmawiajcie o tym na forum klasy.

B. En tu cuaderno, haz un gráfico similar y evalúa la calidad de vida en tu ciudad.
Zrób w zeszyte podobny wykres dotyczący miasta, w którym mieszkasz i oceń poziom jakości życia w nim.

C. En grupos, buscad en internet información sobre Pamplona. Luego, escribid un pequeño texto sobre esa ciudad en el cuaderno.
W grupach poszukajcie w Internecie informacji na temat Pamplony. Następnie napiszcie w zeszyte krótki tekst o tym mieście.

D. ¿Sabes qué ciudad polaca tiene la mejor calidad de vida? Búscalo en internet y luego escribe un texto descriptivo corto parecido al del artículo de estas páginas. Puedes acompañar la descripción con fotos.
W jakim polskim mieście żyje się najlepiej? Poszukaj informacji w Internecie, a następnie napisz krótki opis, wzorując się na tekstach przedstawionych w artykule z tych dwóch stron. Możesz do opisu dołączyć także zdjęcia.

EN CONSTRUCCIÓN

¿Qué te llevas de esta unidad? Completa las informaciones de abajo en tu cuaderno.
Czego się nauczyłeś/nauczyłaś w tym rozdziale? Uzupełnij informacje, przepisując poniższe zdania do zeszytu.

Lo más importante para mí:

?

Palabras y expresiones:

?

Algo interesante sobre la cultura hispana:

?

Quiero saber más sobre...

?

4

GUÍA DEL OCIO

EN ESTA UNIDAD VAMOS A
PLANIFICAR UN
CURSO DE VERANO
EN ESPAÑA

RECURSOS COMUNICATIVOS

- hablar de actividades de ocio
- hablar de horarios
- describir lugares
- proponer, aceptar y rechazar
- hablar de intenciones y proyectos
- hablar del tiempo atmosférico

RECURSOS GRAMATICALES

- ir a + infinitivo
- querer / pensar + infinitivo
- verbos de tiempo atmosférico
- tener ganas de + infinitivo

RECURSOS LÉXICOS

- actividades y lugares de ocio
- viajes
- tiempo atmosférico

→ EMPEZAR

1. LOS PLANES PARA ESTE FIN DE SEMANA

A. ¿Qué planes tiene Amaya para este fin de semana? En plenaria y oralmente seleccionad las frases que describen las imágenes.

Jakie plany ma Amaya na najbliższy weekend? Połączcie ustnie wszyscy razem zdania, które najlepiej opisują zdjęcia.

- Tiene ganas de ver el Parque Natural del Peñón de Ifach y escalar el peñón.
- Piensa visitar la parte medieval de la ciudad.
- Va a tomar el sol en la playa.
- Quiere comer una paella buenísima.
- Piensa ver las Fallas de Valencia.
- Va a pasear por la Ciudad de las Artes y las Ciencias.
- Quiere comprar regalos.
- Piensa visitar el castillo de Morella.
- Va a ir a una discoteca.
- Quiere ver una exposición en el museo.
- Tiene ganas de ver flamencos en el Parque Natural de la Albufera.

B. ¿Y tú? ¿Qué planes tienes? Compartid oralmente en plenaria algunos de vuestros planes.

A ty, co zamierzasz? Podzielcie się na forum klasy swoimi planami.

Yo quiero ir al cine y descansar un poco.

2. GUÍA DE OCIO

A. Aquí tienes dos páginas web donde puedes encontrar información sobre el Aquarium y el Monte Igueldo de San Sebastián. Lee la información de estas páginas y en tu cuaderno escribe a qué lugar se refieren las frases de los recuadros.

To dwie strony internetowe, gdzie możesz znaleźć informacje na temat Akwarium i góry Igueldo w San Sebastián. Przeczytaj ich treść, a następnie połącz w zeszycie zdania a-e z odpowiednim miejscem ze stron internetowych.

De lunes a viernes cierra a las siete.

Hay una tarifa del billete más barata si tienes seis años.

Se puede entrar con una mascota.

Los fines de semana es posible comprar billetes hasta las siete.

No todas las atracciones están abiertas.

AQUARIUM

EL AQUARIUM ▾ INFORMACIÓN ▾ DIDÁCTICA ▾ EXPOSICIONES ▾

Los mayores atractivos del Aquarium de San Sebastián son sus acuarios dedicados al mar Cantábrico-Atlántico y acuarios con temática tropical. Vale la pena ver el gran tanque, denominado Oceanario, atravesado por un túnel de 360°, donde se puede admirar una gran variedad de especies entre ellos los tiburones toro.

TARIFAS

Adultos 13,00 €	Menores de 4 años GRATUITO	Niños 5 a 12 años 6,50 €
Personas con discapacidad, estudiantes y grupos 9,00 € (Reservación obligatoria)	Familias numerosas 38,00 € (Reservación obligatoria)	Visitas guiadas y grupos Haga clic aquí

CONTACTO
Contacta con nosotros
Plaza de Carlos Blasco Imaz, 1, 20003 Donostia-San Sebastián, Gipuzkoa

Horario de invierno (de Octubre hasta Semana Santa):
Días laborales: 10:00h - 19:00h
Fines de Semana, festivos y puentes: 10:00h - 20:00h
La Taquilla siempre se cierra una hora antes.

2

PORTADA

MONTE IGUELDO

ORGANIZA TU VISITA

El Monte Igueldo es un lugar especial. Puedes subirlo a pie o en el funicular en sus vagones de madera que tienen más de 100 años de historia. El recinto consta de terrazas panorámicas que ofrecen la mejor vista de Donostia-San Sebastián y parque de atracciones. El parque es un lugar de ocio y diversión para niños y mayores. Un total de 20 atracciones para ti y tus amigos.

CONJUNTO MONUMENTAL

CÓMO LLEGAR

monte igueldo

TARIFAS: (TODOS LOS PRECIOS INCLUYEN EL IVA)*
El billete del Funicular incluye la entrada al recinto. *HASTA LOS 7 AÑOS DE EDAD.

FUNICULAR*

Billete ida/vuelta	Adultos 3,75 € / Niños 2,50 €
Billete sencillo	Adultos 2,30 € / Niños 1,50 €
Billete especial (animales, maletas)	2,50 €
Grupos: grupos de 20 o más personas, ida y vuelta	3,00 €
Discapacitados: Mostrando tarjeta acreditativa de discapacidad, ida y vuelta	3,00 €
San Sebastián Card: Mostrando la tarjeta en taquilla, ida y vuelta	3,00 €

RECINTO/MIRADOR*

Cualquier vehículo o a pie	2,30 €
Autobús vacío, remolques, etc	10,00 €

¿CUÁNDO DESEAS VISITAR EL MONTE IGUELDO? 24/06/2021

HORARIOS PARA EL DÍA: 24 de junio de 2021 Funicular Abierto Atracciones Cerradas Recinto/Mirador 10:00-18:00

B. ¿Cuál de estos lugares crees que es interesante visitar y por qué? Compartid vuestra selección en parejas. Które z tych miejsc chciałbyś odwiedzić i dlaczego? Porozmawiajcie o tym w parach.

• A mí me gusta más el Aquarium. Parece muy moderno y superbonito.
• Pues yo creo que vale la pena ver el Monte Igueldo porque...

3. EN SAN SEBASTIÁN

A. Mira las fotos de San Sebastián. Comentad en plenaria qué lugares representan. Spójrz na zdjęcia San Sebastián. Porozmawiajcie na forum klasy o tym, co przedstawiają.

B. Clara y Miguel están hablando sobre sus planes para este fin de semana en San Sebastián. Escucha la conversación y escribe en tu cuaderno qué lugares de las fotos quieren visitar. Clara i Miguel rozmawiają o tym, jak zaplanować weekend w San Sebastián. Posłuchaj ich rozmowy i zaznacz, które z miejsc przedstawionych na zdjęciach chcą odwiedzić.

C. Ahora, vuelve a escuchar y escribe en tu cuaderno si las frases son verdaderas o falsas. Posłuchaj nagrania jeszcze raz. Zaznacz w zeszycie, które z podanych zdań są prawdziwe, a które fałszywe.

1. Clara y Miguel piensan ver todos los sitios interesantes de San Sebastián.
2. Quieren pasar la tarde en la playa de la Concha.
3. Van a ver las esculturas de Eduardo Chillida.
4. Van a subir el Monte Igueldo a pie.
5. No tienen suficiente dinero para ir al Bar Zeruko.
6. El domingo quieren pasear por el centro de la ciudad.
7. Miguel no tiene ganas de ver la Catedral del Buen Pastor.
8. Clara tiene ganas de ver unos puentes de la ciudad.

4. RECUERDOS DESDE PUNTA CANA ➔ G 1: (p. 62)

A. Lee esta postal de una chica española. ¿Crees que está pasando unas vacaciones divertidas o aburridas? Comentad en clase vuestras opiniones.

Przeczytaj pocztówkę, którą pewna Hiszpanka wysłała rodzinie. Jak myślisz: dobrze się bawi na wakacjach? Jest ciekawie czy nudno? Wymieńcie się komentarzami na forum klasy.

B. Vuelve a leer la postal y completa el cuadro en tu cuaderno con tres informaciones más.

Przeczytaj pocztówkę jeszcze raz i uzupełnij tabelkę w zeszyście, dodając dodatkowo trzy informacje.

PLANES	¿CUÁNDO? / ¿HASTA CUÁNDO?
Vamos a probar los platos locales	esta tarde

5. ERASMUS EN VALENCIA

A. Escucha esta conversación con un estudiante Erasmus en Valencia y anota en tu cuaderno qué planes tiene. Elige de la lista.

Posłuchaj, jak student Erasmusa w Walencji opowiada o swoich planach. Wybierz je z listy, a następnie zanotuj w zeszyście.

- a. salir y conocer gente
- b. pasar en Valencia un año
- c. conocer la historia de España
- d. aprender español
- e. conocer Valencia
- f. tomar clases extra de historia
- g. visitar otras ciudades
- h. aprender a cocinar

C. En el cuadro anterior encontramos una estructura verbal nueva. ¿Con qué verbo se construye? Comentad en clase y analizad la conjugación.

W tabelce z poprzedniego ćwiczenia pojawiła się nowa struktura gramatyczna. Z jakim czasownikiem jej używamy? Skomentujcie to na forum klasy i przeanalizujcie wspólnie odmianę.

?	A	INFINITIVO
---	---	------------

D. Todos estos marcadores temporales pueden referirse al futuro. ¿Puedes ordenarlos cronológicamente en tu cuaderno?

Wszystkie podane określniki czasu odnoszą się do przyszłości. Możesz je uporządkować w formie chronologicznej w zeszyście?

a. mañana	e. el año que viene
b. pasado mañana	f. el lunes que viene
c. dentro de dos años	g. el 31 de diciembre
d. el mes que viene	h. esta noche

B. Y tú, ¿tienes algún plan para el futuro? Piensa en tus estudios, en tus vacaciones... Escríbelo en tu cuaderno. Luego, hablad en parejas.

A ty masz jakieś plany na przyszłość? Pomyśl o studiach, wakacjach... Zrób notatki w zeszyście, a później porozmawiajcie o tym w parach.

PARA COMUNICAR

El año que viene

- voy a
- pienso
- quiero

ir a Argentina.

6. ¿QUÉ TAL SI VAMOS DE PINCHOS? ➔ G 2: (p. 62)

A. Escucha la conversación entre Clara y Miguel otra vez. Luego define cuál de ellos corresponde a cada situación descrita en las frases. Escribe las respuestas en tu cuaderno.

Posłuchaj rozmowy Clary i Miguela jeszcze raz. Następnie zanotuj w zeszyście, kto z nich, Clara czy Miguel, wypowiada kwestie w podanych zdaniach.

- 1. Invita a ir a la playa de la Concha.
- 2. No tiene muchas ganas de ir a ver la obra de Eduardo Chillida.
- 3. Propone ir al Monte Igueldo.
- 4. No está de acuerdo en gastar mucho dinero en comida.
- 5. Tiene muchas ganas de conocer el casco histórico de la ciudad.

B. Escucha de nuevo la audición y escribe en tu cuaderno las respuestas correctas a cada pregunta.

Posłuchaj nagrania jeszcze raz i napisz w zeszyście właściwe odpowiedzi zgodnie z nagraniem.

- 1. ¿Vamos a la Playa de la Concha?
 - a. Es que no me apetece mucho.
 - b. Claro.
- 2. ¿Te apetece dar un paseo para ver las esculturas de Eduardo Chillida?
 - a. No sé, está muy lejos... lo vamos a pensar, ¿vale?
 - b. ¡Muy buena idea!
- 3. ¿Y si hacemos una excursión al Monte Igueldo?
 - a. Me gusta, nos apuntamos.
 - b. Lo siento, no puedo.
- 4. ¿Qué tal si vamos de pinchos por la tarde?
 - a. Cuestan mucho, no sé... no tenemos tanto dinero.
 - b. ¡Estupendo!
- 5. ¿Y qué vamos a hacer el domingo? ¿Descansamos un poco?
 - a. Ay no sé...
 - b. ¡Qué va!

C. Lee de nuevo las preguntas y respuestas de la actividad anterior y escribe en tu cuaderno si la persona acepta, rechaza o no está segura de las propuestas.

Przeczytaj ponownie pytania i odpowiedzi z poprzedniego ćwiczenia. Zapisz w zeszyście, czy osoba akceptuje propozycję, odmawia czy może nie jest pewna.

D. Practicad en parejas. Tenéis que planificar un sábado juntos. ¿Qué actividades de la lista queréis hacer y cuáles no? Usad las estructuras marcadas en negrita del apartado B.

Poćwiczcie w parach. Musicie zaplanować wspólną sobotę. Które czynności z listy chcecie zrobić, a które nie? Użyjcie wyrażen zapisanych pogrubioną czcionką z ćwiczenia B.

- a. IR AL CINE
- b. IR DE PASEO
- c. IR DE COMPRAS
- d. HACER UNA EXCURSIÓN
- e. VISITAR UNA CIUDAD
- f. IR AL RESTAURANTE

7. ¿CÓMO ES EL CLIMA EN ESPAÑA? ➔ G 3: (p. 63)

A. Estas fotos son de webcams del tiempo. ¿Qué tiempo hace en estos lugares de España? Completa las frases en tu cuaderno.

Zdjęcia przedstawiają widok z fotokamerek. Jaka jest pogoda w przedstawionych miejscach w Hiszpanii? Uzupełnij zdania w zeszyście.

1. En Tarifa ?

a. hace frío y nieva
2. En San Sebastián ?

b. hace mucho viento
3. ... ?

c. llueve
- d. hace sol
- e. hace calor
- f. está nublado / hay muchas nubes
- g. nieva
- h. 15 °C/-1 °C

hace quince grados / hace menos un grado

B. En parejas describid el clima de uno de los siguientes lugares. Si lo necesitáis, buscad información en internet. Una persona describe y otra adivina.

Opowiedz koledze o klimacie w wymienionych miejscach. Możesz użyć wyrazów z ramki. Twój kolega musi odgadnąć, o którym z miejsc mówisz.

- a. tu ciudad

c. Inglaterra

e. Siberia
- b. el desierto del Sáhara

d. Mallorca

f. el Caribe

- El clima es muy seco. Generalmente llueve muy poco. Por las noches hace frío (o grados) y de día mucho calor (6o grados).

• ¿El desierto del Sáhara?

• Sí.

PARA COMUNICAR

El clima es

seco ≠ húmedo

templado

tropical

frío ≠ cálido

mediterráneo

árido

8. ¿QUÉ TIEMPO HACE EN CANARIAS? ➔ G 3: (p. 63)

A. Observa el tiempo en las islas Canarias. ¿Cuáles son las palabras que describen cada lugar de las fotos? Escribe las respuestas en tu cuaderno.

Spójrz na pogodę na Wyspach Kanaryjskich. Które słowa opisują każde z miejsc przedstawionych na zdjęciach? Zapisz odpowiedzi w zeszyście.

está 1

hace 2

hay 3

nublado

soleado

despejado

sol

viento

frío

calor

nubes

nieve

granizo

lluvia

llovizna

tormenta

B. En este texto sobre el clima en las islas Canarias alguien ha escrito todo al revés. Reescribe los fragmentos en tu cuaderno cambiando las expresiones en negrita. Puedes usar el vocabulario del ejercicio anterior.

W tekście na temat klimatu na Wyspach Kanaryjskich ktoś napisał wszystko na opak. Przepisz do zeszytu fragmenty wymagające poprawienia. Możesz użyć wyrażen z poprzedniego ćwiczenia.

Muchos dicen que las islas Canarias tienen el mejor clima del mundo, por eso las llaman "Islas Afortunadas". Entre primavera, verano, otoño e invierno la temperatura oscila entre 18 y 24°C. Casi siempre **hace frío**, el

cielo **está nublado**, a menudo **hace mal tiempo**. **Hay nieve** todo el tiempo. Es un archipiélago ideal para pasar unas vacaciones estupendas durante todo el año.

D. Jugad en parejas al tres en raya. Al tachar una casilla tienes que decir una frase con la expresión indicada, describiendo un lugar en Polonia/España. Zagrajcie w parach w „kółko i krzyżyk”. Przy skreśleniu pola, musisz powiedzieć zdanie ze wskazanym wyrażeniem, opisując miejsce w Polsce/Hiszpanii.

C. Relaciona los meses con las estaciones. Escribe las respuestas en tu cuaderno ordenadamente.

Połącz nazwy miesięcy z porami roku. Napisz odpowiedzi w zeszyście we właściwej kolejności.

Invierno

Primavera

Verano

Otoño

noviembre

octubre

mayo

julio

marzo

diciembre

abril

enero

septiembre

febrero

agosto

junio

En la costa del Báltico, en abril, llueve bastante.

1. HABLAR DE INTENCIONES Y PROYECTOS

Aby odnieść się do bliskiej przyszłości, możemy użyć peryfrazy czasownikowej **IR + a + bezokolicznik**. Stosujemy ją, aby przedstawić zdarzenie z przyszłości, które jest logiczną konsekwencją tego, co wiemy o teraźniejszości lub gdy mamy dużą pewność co do rozwoju wydarzeń.

	IR	A + INFINITIVO
(yo)	voy	cenar a ir a Málaga tomar una copa
(tú)	vas	
(él/ella/usted)	va	
(nosotros/nosotras)	vamos	
(vosotros/vosotras)	vais	
(ellos/ellas/ustedes)	van	

- ¿Qué vais a hacer el sábado por la noche?
[Co będziecie robić w sobotę wieczorem?]
- Seguramente vamos a ir a casa de Pedro.
[Pewnie pójdziemy do Pedro].

Kiedy łączymy konstrukcję **IR + a + infinitivo** z czasownikami zwrotnymi, zaimek zwrotny możemy umieścić przed czasownikiem **IR** (jak w zdaniu pierwszym) lub możemy „dokleić” go do bezokolicznika (jak w przykładzie drugim). Obie formy są równie poprawne i wyrażają to samo.

Me voy a encontrar con Daniel la semana que viene.
[Spotkam się z Danielem w przyszłym tygodniu].

Voy a encontrarme con Daniel la semana que viene.
[Spotkam się z Danielem w przyszłym tygodniu].

Odnosząc się do przyszłości, możemy użyć poniższych określników czasu.

esta tarde / noche...
este jueves / viernes / sábado / fin de semana...
mañana
pasado mañana
dentro de un año / dos meses / tres semanas...
el lunes / mes / año... que viene

Kiedy mówimy o przyszłych intencjach i projektach, które są pewne, możemy użyć też czasu teraźniejszego **Presente de Indicativo**.
Mañana **cenamos** en casa de Alicia. [Jutrojemy kolację u Alicji].
Mówiąc o planach i zamierzeniach, możemy też posłużyć się konstrukcjami takimi jak:

QUERER + bezokolicznik

Quiero pasar este fin de semana en mi casa.
[Chcę spędzić ten weekend w domu].

PENSAR + bezokolicznik

¿Piensas ir a la universidad o ir al extranjero para trabajar?
[Masz zamiar iść na uniwersytet czy wyjechać za granicę do pracy?]

Przy pomocy tych konstrukcji wyrażamy nasze marzenia, zamierzenia, plany, które chcemy zrealizować, i które wynikają z naszej osobistej motywacji.

2. QUEDAR CON ALGUIEN

HACER PROPUESTAS

Kiedy chcemy coś zaproponować, możemy użyć następujących struktur:

¿Qué tal si...? + czasownik odmieniony
¿Qué tal si vamos al cine?
[A może wybierzemy się do kina?]

¿Y si...? + czasownik odmieniony
¿Y si vemos una peli...?
[A może obejrzymy film?]

¿Y qué...? + czasownik odmieniony/ ir + a + bezokolicznik

¿Y qué hacemos el domingo?
[Co robimy w niedzielę?]

¿Y qué vamos a hacer el domingo?
[Co będziemy robić w niedzielę?]

Apetecer + bezokolicznik

¿Te apetece dar un paseo?
[Masz ochotę na spacer?]

Me	apetece
Te	
Le	
Nos	
Os	
Les	

Czasownik **apetecer** odmienia się najczęściej w trzeciej osobie gramatycznej tak jak czasownik **gustar**.

Ir + a + miejsce

¿Vamos a la playa?
[Pojedziemy na plażę?]

Ir + de + wyrażenie

¿Vamos de compras?
[Pojedziemy na zakupy?]

ACEPTAR PROPUESTAS

Aby zaakceptować propozycję możemy użyć następujących wyrażeni:

Claro.
[Jasne].

¡Estupendo!
[Świetnie!]

¡Muy buena idea!
[Świetny pomysł!]

¿Por qué no?
[Dlaczego nie?]

Me gusta.
[Podoba mi się].

RECHAZAR PROPUESTAS

Aby odrzucić propozycję, możemy użyć następujących wyrażeni:

Es que no me apetece mucho.
[Nie mam za bardzo ochoty].

Tengo otros planes.
[Mam inne plany].

¡Qué va!
[No co ty!]

No tengo tiempo.
[Nie mam czasu].

Lo siento, no puedo.
[Przykro mi, nie mogę].

DUDAR

Kiedy chcemy wyrazić wątpliwość, możemy użyć następujących wyrażeni:

No sé.
[Nie wiem].

Lo voy a pensar, ¿vale? / Voy a pensarlo, ¿vale?
[Przemyślę to, dobrze?]

Tengo que pensarlo.
[Muszę to przemyśleć].

3. EL TIEMPO ATMOSFÉRICO

Do rozmów o pogodzie i klimacie służą różne wyrażenia, które łączą się z czasownikami **hacer, estar** lub **hay**.

HACE	ESTÁ	HAY
sol	nublado	nubes
viento	despejado	lluvia
buen tiempo/ bueno	soleado	nieve
mal tiempo/ malo		granizo
frío		llovizna
calor		t tormenta
quince grados		niebla

Gdy mówimy o pogodzie, odnosząc się do ogólnego klimatu danego rejonu, używamy form **czasu teraźniejszego presente**. Natomiast, gdy mówimy o aktualnym stanie pogody, raczej używamy konstrukcji **estar + gerundio**, choć możemy też wykorzystać formy czasu teraźniejszego.

LLOVER o → ue	
Presente de indicativo	Estar + gerundio
llueve	está lloviendo

En Gran Bretaña **llueve** mucho más que en España.
[W Wielkiej Brytanii pada dużo częściej niż w Hiszpanii].

Mira, no vamos a dar un paseo. Es que **está lloviendo** mucho.
[Zobacz, nie pójdziemy na spacer. Bardzo pada].

NEVAR e → ie	
Presente de indicativo	Estar + gerundio
nieva	está nevando

¿En las islas Canarias nunca **nieva**?
[Na Wyspach Kanaryjskich nigdy nie pada śnieg?]

¡Por fin **está nevando**! ¡Vamos a tener unas navidades blancas!
[Nareszcie pada śnieg! Będziemy mieć białe Święta Bożego Narodzenia!]

! ¡Atención!

¿Qué tiempo hace hoy?

¿Qué tiempo está haciendo hoy?

LA TEMPERATURA

Gdy podajemy temperaturę, możemy posłużyć się konstrukcjami z czasownikiem **estar** lub **hacer**.

- ¿A cuántos grados **estamos**?
◦ **Estamos** a 5 grados bajo cero (-5 C).

- ¿Qué temperatura **hace**?
◦ **Hace** 2 grados.

- ¿Cuál es la temperatura en Lanzarote?
◦ **Hace** 20 grados.

LÉXICO: LAS ESTACIONES Y LOS MESES DEL AÑO

Invierno		diciembre enero febrero
Primavera		marzo abril mayo
Verano		junio julio agosto
Otoño		septiembre octubre noviembre

En verano en Santander **hace** muy buen tiempo.
[W lecie w Santander jest bardzo ładna pogoda].

Estamos en agosto.
[Jest sierpień].

Mi cumpleaños es el 21 de abril.
[Moje urodziny są 21-go kwietnia].

LÉXICO: EL TIEMPO ATMOSFÉRICO

		
el viento	el sol	la lluvia
		
la nieve	la tormenta	las nubes
		
el granizo	la llovizna	la niebla

9. MIS PLANES PARA LAS VACACIONES

A. Observa esta lista de acciones para hacer en las vacaciones, ¿cuáles quieres hacer tú? Selecciona como mínimo cuatro y escríbelas en tu cuaderno.
Spójrz na listę czynności, które można zrealizować w wakacje. Wybierz przynajmniej cztery z nich, które chcesz zrobić i zapisz je w zeszycie.

A. CONOCER NUEVAS PERSONAS

B. APRENDER A TOCAR UN INSTRUMENTO

C. DORMIR DOCE HORAS

D. EMPEZAR A ESTUDIAR UN IDIOMA

E. LEVANTARME TARDE

F. IR DE VIAJE A OTRO PAÍS

G. APRENDER UN NUEVO DEPORTE

H. VER A UN AMIGO O AMIGA QUE VIVE EN OTRA CIUDAD

I. PASAR MUCHO TIEMPO CON MI FAMILIA

J. DESCUBRIR UNA NUEVA AFICIÓN

K. HACER UN DEPORTE DE AVENTURA

L. TOMAR EL SOL

M. DESCANSAR

N. LEER MUCHO

O. APRENDER A COCINAR

P. HACER UN CURSO DE LENGUA EN ESPAÑA

Q. NADAR

R. GANAR UN CAMPEONATO DE LEAGUE OF LEGENDS

B. Teniendo en cuenta las actividades elegidas por ti, ¿cómo describirías tus vacaciones? En parejas comentad vuestras descripciones.
Mając na uwadze wybrane przez ciebie czynności, jak opiszesz swoje wakacje? Porozmawiajcie o tym w parach.

- a. DIVERTIDAS
- b. AVENTURERAS
- c. RELAJANTES
- d. FAMILIARES
- e. DEPORTIVAS
- f. CURRANTES
- g. VIAJERAS

Creo que mis vacaciones son aventureras y deportivas.

C. En parejas intentad adivinar las actividades seleccionadas por la otra persona.
Spróbujcie odgadnąć w parach, jakie plany ma druga osoba.

Son aventureras porque quieres aprender a bucear y ...

10. UN PARQUE TRANQUILO

Piensa en lugares de la ciudad o la región donde vives y completa el cuadro de la derecha en tu cuaderno. Luego coméntalo en plenaria.
Pomyśl o miejscach w twoim mieście lub regionie i uzupełnij tabelkę w zeszycie. Opowiedz o wybranych miejscach na forum klasy.

- Yo conozco un restaurante mexicano muy bueno. Se llama La Llorona. ¿Lo conoces?
- No. ¿Dónde está?
- Cerca del puerto.

	NOMBRE	¿DÓNDE ESTÁ?
1. Un local con buena música	La Llorona	Cerca del puerto
2. Un parque tranquilo	?	?
3. Un lugar donde se puede hacer deporte	?	?
4. Una tienda con ropa bonita y barata	?	?
5. Una biblioteca donde hay libros / películas en español	?	?
6. Un restaurante de comida española o latinoamericana	?	?
7. Un pueblo con encanto	?	?
8. Una tienda de productos biológicos	?	?

11. CURSO DE VERANO EN ESPAÑA

A. Imagina qué quieres hacer un curso de español en Málaga en esta escuela. Lee su oferta y en parejas comentad qué tipos de cursos os interesa hacer y por qué.
Wyobraź sobie, że chcesz odbyć kurs hiszpańskiego w Maladze w szkole przedstawionej poniżej. Przeczytaj jej ofertę. Następnie, w parach, porozmawiajcie, jaki typ kursu was interesuje i dlaczego.

SOBRE NOSOTROS

CURSOS ESPECIALES

ALOJAMIENTO

CURSOS DE ESPAÑOL EN GRUPO

ACTIVIDADES CULTURALES

SEMI-INTENSIVO

10 clases por semana. Lunes-viernes, 10h-12h.

INTENSIVO

20 clases por semana. Lunes-viernes, 10h-14h.

COMBINADO

20 clases en grupo por semana y 5 clases individuales. Lunes-viernes, 9h-14h.

PREPARACIÓN PARA EL EXAMEN DELE

20 clases a la semana. (10 clases en grupo y 10 privadas) Lunes-viernes, 10h-14h.

Lección de flamenco.

Ruta de tapas.

Curso de surfing.

Paseo por el casco viejo.

Lección de cocina local.

Visita al museo de Picasso.

Concierto de flamenco.

Teatro callejero.

Cine.

Partido de fútbol o voleibol.

B. En la escuela os ofrecen diferentes actividades culturales y excursiones. Lee la lista de actividades y en parejas proponed cuál de ellas queréis hacer en conjunto. Podéis aceptarlas o rechazarlas.
W tej szkole możecie skorzystać z oferty kulturalnej oraz wycieczek. Przeczytaj ofertę, a następnie porozmawiajcie w parach, w których aktywnościach chcecie wspólnie wziąć udział. Możecie je zaakceptować lub też nie.

C. Vais a presentar vuestra propuesta al resto de la clase. ¿Quién tiene el mejor plan?
Przedstawcie waszą propozycję na forum klasy. Kto ma najlepszy plan?

Nosotros vamos a hacer un curso semi-intensivo. Primero queremos...

Sábado por la mañana: clase de flamenco.

Sábado por la tarde: clase de surf.

Domingo por la mañana: partido de voleibol de playa.

12. ESPACIOS NATURALES

A. ¿Qué tipo de vacaciones prefieres? ¿Te gusta la naturaleza? Aquí tienes información sobre tres espacios naturales de países hispanos. En grupos decidid cuál os gustaría visitar y por qué.

Jak lubisz spędzać wakacje? Lubisz przyrodę? Przeczytaj informacje na temat trzech miejsc znajdujących się na tle przyrody w krajach hiszpańskojęzycznych. Porozmawiajcie w grupach, które z nich chcielibyście odwiedzić i dlaczego.

ESCÁPATE A LA NATURALEZA

Si estás pensando en perderte unos días y te gusta estar en contacto con la naturaleza, aquí tienes tres propuestas en espacios naturales espectaculares del mundo hispano.

PARQUE NACIONAL DE LOS PICOS DE EUROPA (ESPAÑA)

Es el mayor Parque Nacional de Europa y abarca tres comunidades: Asturias, Cantabria y Castilla y León. En él se puede practicar **alpinismo**, **senderismo**, deportes de invierno, de aventura... La región cuenta con buenos accesos y muchos hoteles y refugios. Una curiosidad: estas montañas son el **hábitat** natural del oso **pardo**.

PARQUE NACIONAL CORCOVADO (COSTA RICA)

Este parque está en la costa del Pacífico, y sus características climáticas lo convierten en el **hogar** de una enorme diversidad de especies. El sistema de **caminos** del parque está muy bien diseñado y se pueden realizar excursiones por el bosque y por la playa, con la posibilidad de observar muy de cerca animales **salvajes**, muchos de ellos en **peligro de extinción**.

PARQUE NACIONAL TALAMPAYA (ARGENTINA)

En Talampaya, la erosión y el paso de los siglos han creado un paisaje espectacular formado por **rocas** de extrañas formas. Este parque destaca también por la abundancia de **fósiles**. Aquí se descubrió el *Lagosuchus talampayensis*, uno de los primeros dinosaurios que habitaron la Tierra, hace unos 250 millones de años.

B. En los textos hay palabras en negrita. Busca sus sinónimos.

W tekstach są pogrubione słowa. Znajdź ich synonimy.

a. casa	b. entorno
c. montañismo	d. piedras
f. trekking	e. marrón
h. silvestres	g. rutas
i. restos	j. amenazados

C. ¿Existen espacios naturales parecidos en Polonia? ¿Cuál es el más famoso para ti? Escribe en tu cuaderno un pequeño texto como los del artículo.

Czy w Polsce istnieją podobne miejsca? Jakie jest najsłynniejsze według ciebie? Napisz w zeszycie krótki tekst, taki jak te przedstawione w artykule.

EN CONSTRUCCIÓN

¿Qué te llevas de esta unidad? Completa estas informaciones en tu cuaderno.

Czego się nauczyłeś/nauczyłaś w tym rozdziale? Uzupełnij informacje, przepisując poniższe zdania do zeszytu.

Lo más importante para mí:

?

Palabras y expresiones:

?

Algo interesante sobre la cultura hispana:

?

Quiero saber más sobre...

?

ALFABETO

A	a	H	hache	Ñ	eñe	U	u
B	be	I	i	O	o	V	uve
C	ce	J	jota	P	pe	W	uve doble
D	de	K	ca	Q	cu	X	equis
E	e	L	ele	R	erre	Y	ye
F	efe	M	eme	S	ese	Z	ceta/zeta
G	ge	N	ene	T	te		

PAMIĘTAJ

- Litery są rodzaju żeńskiego: **la a, la be...**
- W języku hiszpańskim nie występuje wiele podwójnych spółgłosek. Ze względu na wymowę odnotowuje się tylko dwa rodzaje dwuznaków:
 - ♦ oznaczają jeden dźwięk (**ll** i **rr**);
 - ♦ oznaczają dwa dźwięki (**cc** pierwszy czytany jak [k], drugi czytany jak [s] lub [θ]).
- W niektórych krajach Ameryki Łacińskiej litery **b** [be] i **v** [uve] nazywają się : b [be larga] i v [be corta].

LETRAS Y SONIDOS

► Zazwyczaj każdej literze odpowiada konkretna głoska, ale są wyjątki od tej reguły.

Do litery **C** przypisane są dwa dźwięki:

[k], przed **a, o, u** i na końcu sylaby: **casa, copa, cuento, acto**,
[θ] (jak **th** w słowie *nothing* w języku angielskim) lub [s], przed **e** oraz **i**:
cero, cien.

Dwuznak **CH** wymawia się podobnie do polskiego „ć/ci”, z tym, że środkowa część języka przylega do podniebienia twardego: **chico**.

Litera **G** odpowiada dwóm dźwiękom:

[x], przed **e** oraz **i**: **general, gimnasio**.
[g], przed **a, o** i **u**: **gato, gorro, gustar**. Aby zaznaczyć wymowę litery **g** jako [g] przed literami **e** oraz **i**, wykorzystuje się niema literę **u** tak, że tworzą się zbitki **gue** i **gui**, które czytamy [ge] i [gi]: **guerra, guitarra**. Kiedy litera **u** nie jest niema, a wymawia się jak polskie [u], zaznacza się to przy pomocy diezezy (dwóch kropek nad u): **bingüe, lingüística**.

Litery **H** nigdy się nie wymawia: **hola, hotel**.

Literę **J** zawsze wymawia się jako [x], zarówno gdy poprzedza głoski **a, o** lub **u**: **jamón, joven, juego**, jak i gdy poprzedza **e** oraz **i**: **jefe, jinete**.

Litera **K** odpowiada dźwiękowi [k]. Występuje bardzo rzadko, głównie w słowach obcego pochodzenia: **kilo, Irak**.

Dwuznak **LL** oraz litera **Y** są wymawiane na różne sposoby, zależnie od regionu. Na Półwyspie Iberyjskim między innymi wymawia się je podobnie do polskiego **j**, jak na przykład w wyrazie **Jolanta**: **me llamo Yolanda**.

QU odpowiada dźwiękowi [k]: **queso, química**.

Litera **R** odpowiada dźwiękowi podobnemu do polskiego r – [r], kiedy występuje w środku wyrazu (**pregunta**) oraz mocnemu dźwiękowi wieloudźwięczniowemu, kiedy występuje na początku wyrazu (**rueda**), kiedy jest zapisywana podwójnie (**arroz**) oraz po spółgłoskach l, n, s (**el ratón, en Roma, las rocas**).

Literę **V** wymawia się tak samo jak **b** (**vale, vino**).

Literę **W** używa się tylko w słowach pochodzących z innych języków. Jest wymawiana jak polskie **ł** (**web**), a czasem jak **b**: **wáter**.

Litera **Z** odpowiada dźwiękowi [θ]. Występuje jedynie przed **a, o, u** lub na końcu sylaby (**zapato, zona, zurdo, paz**), i wyłącznie w tych przypadkach.

PAMIĘTAJ!

W całej Ameryce Łacińskiej, południowych regionach Hiszpanii i na Wyspach Kanaryjskich nie istnieje dźwięk [s]. Wymawia się go jak [θ].

ACENTUACIÓN

► W języku hiszpańskim wszystkie słowa występujące samodzielnie mają sylabę akcentowaną.

PALABRAS AGUDAS/ SŁOWA AKCENTOWANE NA OSTATNIĄ SYLABĘ

► Kiedy słowa są akcentowane na ostatnią sylabę, nazywają się *agudas*: **can-ción, vi-vir, ma-má**.

PALABRAS GRAVES/ SŁOWA AKCENTOWANE NA PRZEDOSTATNIĄ SYLABĘ

► Kiedy akcent pada na przedostatnią sylabę w wyrazie, nazywamy je *palabras graves* lub *llanas*: **ca**-sa, **ár**-bol, **lu**-nes.

PALABRAS ESDRÚJULAS/ SŁOWA AKCENTOWANE NA TRZECIĄ SYLABĘ OD KOŃCA

► Słowa, w których sylaba akcentowana jest trzecia od końca, nazywane są *palabras esdrújulas*: **te**-lé-fo-no, **prác**-ti-co.

PALABRAS SOBRESDRÚJULAS/ SŁOWA AKCENTOWANE NA CZWARTĄ SYLABĘ OD KOŃCA

► Słowa, w których akcentowana jest czwarta sylaba od końca, nazywane są *sobresdrújulas*: **di**-cién-do-me-lo.

REGLAS DE ACENTUACIÓN

► Mimo że wszystkie samodzielnie występujące słowa posiadają sylabę akcentowaną, nie wszystkie słowa posiadają akcent graficzny, hiszp. **tilde**. Ogólne zasady akcentowania są następujące:

W słowach zakończonych na samogłoskę lub spółgłoskę **n** lub **s** akcent pada na przedostatnią sylabę:

casa, bailan, cantas.

W słowach zakończonych na spółgłoskę **inną** niż **n** i **s** akcent pada na ostatnią sylabę:

papel, capaz, tener.

Jeżeli akcent pada na inną sylabę niż wynikałoby z ww. reguł, stawiamy akcent graficzny, czyli hiszp. *tilde*. Np: **bombón, sólido, canción.**

Słowa, w których akcent pada na przedostatnią sylabę, mają akcent graficzny, jeśli nie kończą się na **n**, **s** lub samogłoskę: **árbol, azúcar, álbum, lápiz.**

Słowa, w których akcent pada na trzecią lub czwartą sylabę od końca, zawsze mają akcent graficzny: **sólido, matemáticas, contándoselo.**

NUMERALES

0	cero	16	dieciséis	32	treinta y dos
1	un(o/a)	17	diecisiete	33	treinta y tres
2	dos	18	dieciocho	34	treinta y cuatro
3	tres	19	diecinueve	35	treinta y cinco
4	cuatro	20	veinte	36	treinta y seis
5	cinco	21	veintiún(o/a)	37	treinta y siete
6	seis	22	veintidós	38	treinta y ocho
7	siete	23	veintitrés	39	treinta y nueve
8	ocho	24	veinticuatro	40	cuarenta
9	nueve	25	veinticinco	50	cincuenta
10	diez	26	veintiséis	60	sesenta
11	once	27	veintisiete	70	setenta
12	doce	28	veintiocho	80	ochenta
13	trece	29	veintinueve	90	noventa
14	catorce	30	treinta	99	noventa y nueve
15	quince	31	treinta y un(o/a)	100	cien

► Liczba 1 ma trzy formy: **un/una**, kiedy występuje przed rzeczownikiem w rodzaju męskim lub żeńskim (**Tiene un hermano / Tengo una hermana**) oraz **uno/una** kiedy występuje samodzielnie i odnosi się do rzeczownika. Np: *¿Tienes un bolígrafo rojo? Necesito uno.* Analogicznie zachowują się liczby, w których na miejscu jedności stoi cyfra 1, np. 21, 31, 41.

► Liczby od 1 do 30 zapisuje się jako jedno słowo: **dieciséis, veintidós**, ale **treinta y uno, cuarenta y dos...**

► Spójnika **y** używa się tylko przy dziesiątkach i jednościach: **noventa y ocho** (98), **trescientos cuarenta y seis mil** (346 000), ale **trescientos cuatro** (304).

101	ciento un(o/a)	1000	mil
102	ciento dos	2000	dos mil
...		...	
200	doscientos/-as	10 000	diez mil
300	trescientos/-as	...	
400	cuatrocientos/-as	100 000	cien mil
500	quinientos/-as	200 000	doscientos/-as mil
600	seiscientos/-as	...	
700	setecientos/-as	1 000 000	un millón
800	ochocientos/-as	2 000 000	dos millones
900	novecientos/-as	1 000 000 000	mil millones

► Liczby setne zgadzają się rodzajem z rzeczownikiem, któremu towarzyszą: Cuesta **doscientos euros** / Tiene **doscientas monedas**.

► Liczebnika **cien** używa się tylko wtedy, gdy mowa o równej liczbie sto (100). We wszystkich innych przypadkach mówi się **ciento**: **ciento cinco** (105), **ciento ochenta** (180), ale **cien mil** (100 000).

► Liczebnika **mil** używamy do określenia tysiąca: **mil, dos mil, tres mil**.

► Jeżeli po liczebniku **millón/millones** występuje rzeczownik, poprzedza go rodzajnik **un**, i towarzyszy mu przyimek **de**: un millón de dólares, cuarenta millones de habitantes (40 000 000).

► Nie stosujemy tego przyimka, jeśli występują kolejne cyfry w zapisie: **cuarenta millones diez habitantes** (40 000 010).

UWAGA!

W języku hiszpańskim miliard to mil millones (dosłownie "tysiąc milionów").

GRUPO NOMINAL

W skład grupy nominalnej wchodzi rzeczowniki i ich okreśniki: rodzajniki, zdania podrzędnie złożone przymiotnikowe, dopełnienia przyimkowe. Składowe grupy nominalnej zgadzają się rodzajem i liczbą z rzeczownikiem.

GÉNERO Y NÚMERO

GÉNERO

► W języku hiszpańskim są tylko dwa rodzaje gramatyczne: męski i żeński.

SUSTANTIVOS

► Zasadniczo, rzeczowniki męskie kończą się na **-o**, **-aje**, **-ón** oraz **-r**. Rzeczowniki pochodzenia greckiego zakończone na **-ema** i **-oma** zawsze są rodzaju męskiego: **el problema**, **el cromosoma**. Rzeczowniki mają rodzaj żeński, kiedy kończą się na **-a**, **-ción**, **-sión**, **-dad**, **-tad** oraz **-ez**. Od tej reguły można wyróżnić wiele wyjątków: **el mapa**, **la mano**...

► Rzeczowniki, które kończą się na **e** lub inne spółgłoski, mogą być męskie lub żeńskie: **la nube**, **el hombre**, **el** lub **la cantante**, **el árbol**, **la miel** itd.

► Wyrazy rodzaju żeńskiego, które zaczynają się na **a** lub **ha** akcentowane, mają rodzajnik rodzaju męskiego **el** w liczbie pojedynczej, ale przymiotnik w rodzaju żeńskim: **el agua clara**, **el aula pequeña**. W liczbie mnogiej zachowują się regularnie: **las aguas claras**, **las aulas pequeñas**. Wszystkie wyrazy tego typu są rodzaju żeńskiego, dlatego też przymiotniki im towarzyszące są również rodzaju żeńskiego. Jedynie w liczbie pojedynczej wstawiamy rodzajnik **el** ze względów fonetycznych.

ADJETIVOS

► Rodzaj żeński przymiotników tworzy się najczęściej, zmieniając końcowe **-o** na **-a** lub dodając **-a** do spółgłoski **r** lub **n**: **bueno**, **buena**; **trabajador**, **trabajadora** itd.

► Przymiotniki zakończone na **-e**, **-ista** lub inne spółgłoski mają tę samą formę w rodzaju męskim jak i żeńskim: **inteligente**, **egoísta**, **capaz**, **principal**.

NÚMERO

► Liczbę mnogą rzeczowników i przymiotników tworzy się, dodając **-s** do tych zakończonych na samogłoskę (**perro** → **perros**) i **-es** do tych zakończonych na spółgłoskę (**camión** → **camiones**). Jeśli słowo kończy się na **-z**, w liczbie mnogiej zapisujemy je przez **c**: **pez** → **peces**. Zamiana ta wynika z zasad ortografii. Po literze **-z** mogą występować tylko samogłoski **a**, **o** lub **u**, dlatego, aby zachować poprawną wymowę zamieniamy literę **-z** na **-c**.

► Rzeczowniki i przymiotniki, które w liczbie pojedynczej kończą się na **-s**, tworzą liczbę mnogą w zależności od akcentowania. Jeśli akcent pada na ostatnią sylabę, dodaje się do nich **-es**: **el autobús** → **los autobuses**. Jeśli akcent nie pada na ostatnią sylabę, nie zmieniają się w liczbie mnogiej: **la crisis** → **las crisis**.

► Rzeczowniki i przymiotniki zakończone na **-í** lub **-ú** akcentowane tworzą liczbę mnogą poprzez dodanie **-s** lub **-es**: **israelí** → **israelís/israelíes**, **hindú** → **hindús/hindúes**. Obie formy są poprawne.

ARTÍCULO

► W języku hiszpańskim występują dwie kategorie rodzajników: **rodzajniki określone** i **rodzajniki nieokreślone**.

ARTÍCULO INDETERMINADO

► Używamy rodzajników nieokreślonych (**un**, **una**, **unos**, **unas**), gdy mówimy o czymś po raz pierwszy, kiedy nie wiemy, czy coś istnieje lub kiedy odnosimy się do rzeczy z tej samej kategorii.

- **Luis es un amigo de mi hermano.** [Luis to przyjaciel mojego brata]. [jeden z wielu przyjaciół].
- **¿Tienes una hoja?** [Masz kartkę papieru?] [jakąś kartkę].
- **Trabajan en una empresa de informática.** [Pracują w firmie informatycznej]. [jakiejś firmie, nie wiadomo jakiej konkretnie].

► Nie używamy rodzajników nieokreślonych, aby poinformować o czymś zawodzie.

- **¿A qué te dedicas?** [Czym się zajmujesz?].
- **Soy estudiante.** / **Soy un estudiante.** [Jestem uczniem].

► Używamy ich, gdy w zdaniu rzeczownik występuje z przymiotnikiem lub przysłówkiem, np. gdy identyfikujemy kogoś ze względu na jego zawód lub kiedy go oceniamy.

- *¿Quién es Carlos Fuentes? [Kim jest Carlos Fuentes?]*
- *Es **un** escritor mexicano.*
- *Mi hermano es **un** médico muy bueno. [Mój brat jest bardzo dobrym lekarzem].*

► Rodzajniki nieokreślone nie występują z **otro, otra, otros, otras, medio, cien(to)** lub **mil**.

- *Quiero otra taza de café. / **una** otra taza [Chcę jeszcze jedną filiżankę kawy].*
- *Quiero medio kilo de tomates. / **un** medio kilo [Chcę pół kilo pomidorów].*
- *Esta chaqueta cuesta cien euros. / **un** cien [Ta kurtka kosztuje sto euro].*

ARTÍCULO DETERMINADO

► Rodzajników określonych (**el, la, los, las**) używamy, kiedy jesteśmy pewni, że coś istnieje, jest jedyne w swoim rodzaju lub gdy już o tym wspominaliśmy wcześniej.

- *¿Conoces a este chico? Es **el** hermano de Clara. [Znasz tego chłopaka? To jest brat Klary].*
- ***El** padre de Miguel es juez. [Ojciec Miguela jest sędzią].*
- *Carlos y Elisa trabajan en **la** farmacia del pueblo. [Carlos i Elisa pracują w tutejszej aptece w miasteczku].*

► Zasadniczo rodzajników określonych nie stosuje się z imionami, nazwami kontynentów, państw i krain, z wyjątkiem kiedy rodzajnik tworzy część nazwy: **La Habana, El Cairo, La Haya, El Salvador**. W przypadku niektórych nazw krajów użycie rodzajnika jest opcjonalne: (**La**) **India**, (**El**) **Brasil**, (**El**) **Perú** itd.

► Używamy ich także, kiedy odnosimy się do wyglądu lub części kraju czy regionu: **la España verde, la Inglaterra victoriana, el Madrid de los Austrias**.

► Określając osoby trzecie lub nadając im tytuły, zawsze używa się rodzajników określonych. Wyjątkiem są sytuacje, gdy zwracamy się do naszego rozmówcy.

- ***La** señora González vive cerca de aquí, ¿no? [Pani González mieszka niedaleko stąd, prawda?]*
- *Señora González, ¿dónde vive? (=hablamos con ella) [Gdzie pani mieszka?] [rozmawiamy z nią.]*

ZAPAMIĘTAJ

- Kiedy mówimy o jakiejś kategorii lub o rzeczownikach niepoliczalnych, nie stosujemy rodzajnika:
 - *¿Tienes ordenador? [Czy masz komputer?]*
 - *Necesito café para el postre. [Potrzebuję kawę do deseru].*
- Obecność rodzajnika określonego wskazuje, że już wcześniej była o czymś mowa:
 - *He comprado **el** café y **el** cacao.* (= już wcześniej mówiliśmy, że potrzebowaliśmy kupić te rzeczy)
 - *He comprado leche y huevos. [Kupiłem mleko i jajka]. (= informuję, co kupiłem)*

EL ARTÍCULO NEUTRO LO

► Chociaż w języku hiszpańskim są tylko dwa rodzaje, męski i żeński, to istnieje forma nijaka rodzajnika określonego **lo**, której używamy w strukturach **lo +** przymiotnik i **lo que +** czasownik.

- **Lo** bueno (= las cosas que son buenas) [To, co jest dobre].
- **Lo** difícil (= las cosas que son difíciles) [To, co jest trudne].
- **Lo** bello (= las cosas que son bellas) [To, co jest piękne].
- **Lo** que pienso (= las cosas que pienso) [To, co myślę].

DEMOSTRATIVOS

► Zaimki wskazujące stosujemy, gdy odnosimy się do czegoś lub kogoś poprzez określenie bliskości lub odległości względem osoby, która się wypowiada. System zaimków wskazujących w języku hiszpańskim jest trójstopniowy.

BLISKO OSOBY MÓWIĄCEJ	BLISKO ROZMÓWCY	DALEKO OD OBOJGA
este	ese	ese/aquel
esta	esa	esa/aquella
estos	esos	esos/aquellos
estas	esas	esas/aquellas

- ***Este** monumento es del siglo XVI. [Ten zabytek jest z XVI wieku].*
- *¿Y **ese**? [A tamten?]*
- ***Ese** también es del siglo XVI. [Tamten też jest z XVI wieku].*

► Oprócz form w rodzaju męskim i żeńskim, istnieją formy nijakie (**esto, eso, aquello**), które stosujemy, aby odnieść się do czegoś, gdy nie chcemy lub nie możemy tego nazwać poprzez właściwy rzeczownik.

- *¿Qué es **eso** que tienes en la mano? [Co to jest to coś, co masz w ręce?]*
- *¿**Esto**? Un regalo para mi madre. [To? Prezent dla mojej mamy].*
- *¿Qué pasa con **aquello** de Juan? [Co się dzieje z tamtą sprawą Juana?]*
- *No sé... [Nie wiem...].*

► Zaimki wskazujące są powiązane z przysłówkami miejsca **aquí, ahí** oraz **allí**.

- **AQUÍ** oznacza „tutaj” (blisko osoby mówiącej). Odnosząc się do kogoś lub czegoś znajdującego się „tutaj”, blisko osoby mówiącej używamy zaimków **este, esta, estos, estas**.
- **AHÍ** oznacza „tam” (blisko rozmówcy). Odnosząc się do kogoś lub czegoś znajdującego się „tam”, blisko osoby, która słucha, używamy zaimków **ese, esa, esos, esas**.
- **ALLÍ** oznacza „tam” (daleko od obojga). Odnosząc się do kogoś lub czegoś znajdującego się „tam”, daleko od obojga osób, używamy zaimków **aquel, aquella, aquellos, aquellas**.

AQUÍ	AHÍ	ALLÍ
este chico	ese chico	aquel chico
esta chica	esa chica	aquella chica
estos amigos	esos amigos	aquellos amigos
estas amigas	esas amigas	aquellas amigas
esto	eso	aquello

POSESIVOS

► Zaimki dzierżawcze, których używamy jak przymiotniki, służą do określenia czegoś ze względu na właściciela lub wyrażają zależność od kogoś lub czegoś.

Ich użycie zależy od osoby, która jest punktem odniesienia (**yo** → **mi** casa, **tú** → **tu** casa). Tylko formy **nuestro/-a** i **vuestro/-a** odmieniają się przez rodzaj określanego kogoś lub czegoś.

(yo)	mi libro/casa	mis libros/casas
(tú)	tu libro/casa	tus libros/casas
(él/ella/usted)	su libro/casa	sus libros/casas
(nosotros/as)	nuestro libro nuestra casa	nuestros libros nuestras casas
(vosotros/as)	vuestro libro vuestra casa	vuestros libros vuestras casas
(ellos/as, ustedes)	su libro/casa	sus libros/casas

► Zaimki dzierżawcze **su/sus** mogą odnosić się do różnych osób: él, ella, usted, ellos, ellas, ustedes. Dlatego używamy ich tylko wtedy, kiedy nie istnieje ryzyko pomyłki.

- *Esos son mis primos y **su** perro, Oi.* [To moi kuzyni i **ich** pies, Oi].
- *Señor Castro, ¿es este **su** ordenador?* [Señor Castro, czy to **pana** komputer?]

► Jeśli nie jest jasne, kto jest właścicielem, używamy **de** + imię/nazwa:

- *Esta es la casa **de** Manuel y esa, la **de** Jorge.* [To jest dom Manuela, a tamten Jorge].

► Nie używamy zaimków dzierżawczych, kiedy odnosimy się do własnych części ciała.

- *Me duele la cabeza. Me duele **mi** cabeza.* [Boli mnie głowa]. [Boli mnie **moja** głowa].
- *Me quiero cortar el pelo. Quiero cortar **mi** pelo.* [Chcę obciąć sobie włosy]. [Chcę obciąć **moje** włosy].

► Również nie używamy ich, kiedy odnosimy się do rzeczy, które do nas przynależą i jest to oczywiste lub wynika z kontekstu, że jesteśmy ich właścicielami.

- *¿Dónde están las llaves?* [Gdzie są klucze?]
- *¿Tienes el pasaporte? Lo vas a necesitar.* [Masz paszport? Będziesz go potrzebował].

► Zaimki dzierżawcze występują także w formie akcentowanej.

mío	mía	míos	mías
tuyo	tuya	tuyos	tuyas
suyo	suya	suyos	suyas
nuestro	nuestra	nuestros	nuestras
vuestro	vuestra	vuestros	vuestras
suyo	suya	suyos	suyas

► Tych zaimków dzierżawczych używamy w trzech kontekstach:

- Aby zapytać lub poinformować o tym, do kogo należy lub od kogo zależy ktoś lub coś.

- *¿Es **tuyo** este coche?* [To **twój** ten samochód?]
- *Sí, es **mío**.* [Tak, jest **mój**].

- Po rzeczowniku, który występuje z rodzajnikiem nieokreślonym lub innymi określnikami:

- *Quiero ver a **un** amigo **tuyo**.* [Chcę zobaczyć twojego kolegę].
- *¿Sí? ¿A quién?* [Tak? A kogo?]

- Z rodzajnikami określonymi, aby zastąpić rzeczownik, który już wcześniej był wspomniany w rozmowie lub wynika z kontekstu.

- *¿Es esta tu maleta?* [To jest twoja walizka?]
- *No, **la mía** es verde.* [Nie, **moja** jest zielona].

ADJETIVO CALIFICATIVO

► Przymiotniki zawsze zgadzają się rodzajem i liczbą z rzeczownikiem.

Przymiotnik w języku hiszpańskim występuje prawie zawsze po rzeczowniku.

Gdy znajduje się przed rzeczownikiem, w nielicznych przypadkach może nawet zmieniać znaczenie.

Un hombre **pobre** = un hombre con poco dinero
[biedny mężczyzna] = [mężczyzna, który ma mało pieniędzy]
Un **pobre** hombre = un hombre desgraciado
[biedny mężczyzna = mężczyzna, którego nam żal]

► Przymiotniki **bueno**, **malo**, **primero** i **tercero**, kiedy znajdują się przed rzeczownikiem rodzaju męskiego, tracą końcówkę **-o**: un **buen** día, un **mal** momento, mi **primer** libro. Przymiotnik **grande** zamienia się w **gran** przed rzeczownikiem w liczbie pojedynczej rodzaju męskiego lub żeńskiego: un **gran** día, una **gran** semana.

! UWAGA!
Nigdy nie stawia się przed rzeczownikiem przymiotników, które wyrażają pochodzenie, kolor i kształt: un chico **marroquí**, una camiseta **roja**, una mesa **redonda**.

SUPERLATIVO

► W języku hiszpańskim istnieją dwa rodzaje stopnia najwyższego przymiotnika:

- **najwyższy stopień względny (superlativo relativo)** służy do wyróżniania osób lub rzeczy spośród innych należących do tej samej kategorii.

- **najwyższy stopień absolutny (superlativo absoluto)** służy do wyróżniania osób lub rzeczy pod względem pewnej cechy i odnosi się raczej do czyjegoś subiektywnego odczucia.

► **Najwyższy stopień względny (superlativo relativo)** tworzy się przy pomocy struktury:

el/la/los/las (+ rzeczownik) + **más** + przymiotnik (+ **de** rzeczownik).

- El Aconcagua es **la** montaña **más** alta **de** América. [Aconcagua to najwyższa góra Ameryki].
- El lago Titicaca es **el** **más** alto **del** mundo. [Jezioro Titicaca to najwyżej położone jezioro świata].

► **Najwyższy stopień absolutny (superlativo absoluto)** tworzy się, za pomocą przyrostka **-ísimo/a**. Przymiotniki zakończone na samogłoskę tracą ją: **malo** → **malísimo**. Do przymiotników zakończonych na spółgłoskę tylko dodajemy końcówkę: **difícil** → **difícilísimo**.

! UWAGA!
W niektórych przypadkach występują pewne zmiany ortograficzne:

- ♦ kiedy przymiotnik kończy się na **-co/-ca**: **blanco** → **blanquísimo**
- ♦ kiedy przymiotnik kończy się na **-z**: **veloz** → **velocísimo**

CUANTIFICADORES

► **Cuantificadores** to grupa przymiotników, przysłówków i zaimków, które **orientacyjnie określają ilość, liczbę, natężenie**. Wyrazy należące do grupy „cuantificadores” mogą wystąpić pod postacią przymiotnika

lub przysłówka. Jeśli znajdują się przed rzeczownikiem, przybierają formę przymiotnika i odmieniają się zgodnie z jego liczbą i rodzajem.

CUANTIFICADORES + SUSTANTIVOS NO CONTABLES

demasiado pan / **demasiada** sal
mucho pan / **mucha** sal
bastante pan / sal
un poco de pan / sal *
poco pan / poca sal *
nada de pan / sal

* Za pomocą wyrażenia **un poco** wyrażamy, że czegoś jest trochę. Natomiast używając słowa **poco**, mówimy, że czegoś jest mało.

- ¿Queda café? [Zostało jeszcze kawy?]
- Sí, todavía hay **un poco** en el armario. [Tak, jeszcze jest **trochę** w szafce].
- Queda **poco** café. Tenemos que ir a comprar más. [Zostało **mało** kawy. Musimy iść kupić więcej].

CUANTIFICADORES + SUSTANTIVOS CONTABLES

demasiados coches / **demasiadas** horas
muchos coches / **muchas** horas
bastantes coches/horas
pocos coches / **pocas** horas
algún coche / **alguna** hora / **algunos** coches / **algunas** horas
ningún coche / **ninguna** hora

- Marta siempre lleva **muchas** joyas. [Marta zawsze nosi **dużo** biżuterii].
- Necesitamos **algunos** libros nuevos. [Potrzebujemy **jakichś** nowych książek].
- No tengo **ningún** disco de jazz. [Nie mam **żadnej** płyty jazzowej].

ZAPAMIĘTAJ

- **Un**, **algún** oraz **ningún** przekształcają się w **uno**, **alguno** oraz **ninguno**, kiedy nie występuje po nich żaden rzeczownik. Stają się wtedy zaimkami.
- ¿Tienes **algún** diccionario francés-español? [Czy masz **jakiś** słownik francusko- hiszpański?]
- No, no tengo **ninguno**, pero creo que Carlos tiene **uno**. [Nie, nie mam **żadnego**, ale sądzę, że Carlos ma **jakiś**].

CUANTIFICADORES + ADJETIVOS

demasiado joven / jóvenes
muy alto / alta / altos / altas
bastante tímido / tímida / tímidos / tímidas
un poco caro / cara / caros / caras
poco atractivo / atractiva / atractivos / atractivas
nada simpático / simpática / simpáticos / simpáticas

- Esa casa es **demasiado** grande. [Ten dom jest **za duży**].
 - Felipe es **muy** alto. [Felipe jest **bardzo** wysoki].
 - Mi hermano es **bastante** tímido. [Mój brat jest **dość** nieśmiały].
 - Este jersey es **un poco** caro. [Ta bluza jest **trochę** droga].
 - Tu prima Carmen **no es nada** simpática. [Twoja kuzynka Carmen **w ogóle nie** jest sympatyczna].
- Z czasownikami **cuantificadores** są nieodmienne. Zawsze stawiamy je po czasowniku.

come **demasiado**
come **mucho**
come **bastante**
come **un poco**
come **poco**
no come **nada**

- Comes **demasiado**. [Jesz **za dużo**].
- Iñaki trabaja **mucho**. [Iñaki **dużo** pracuje].
- Mi hermana **no** hace **nada**. [Moja siostra **nic nie** robi].

PRONOMBRES

Forma zaimków osobowych zmienia się w zależności od miejsca ich występowania w zdaniu i funkcji, którą pełnią.

PRONOMBRES PERSONALES EN FUNCIÓN DE SUJETO

1ª pers. singular	yo	• Yo me llamo Ana, ¿y tú?
2ª pers. singular	tú	• Tú no eres de aquí, ¿verdad?
3ª pers. singular	él, ella usted	• Él es argentino y ella , española.
1ª pers. plural	nosotros, nosotras	• Nosotras no vamos a ir a la fiesta.
2ª pers. plural	vosotros, vosotras	• ¿ Vosotros trabajáis mañana?
3ª pers. plural	ellos, ellas ustedes	• Ellos son muy amables.

- Zaimki w funkcji podmiotu są używane, kiedy chcemy podkreślić różnicę między dwiema osobami/grupami lub kiedy nieobecność zaimka może być myląca, np. w trzeciej osobie gramatycznej.
- **Nosotras** estudiamos Biología, ¿y **vosotras**? [**My** studiujemy biologię, a **wy**?]
 - Yo estudio Geología y **ellas**, Física. [**Ja** studiuję geologię, a **one** fizykę].
- **Usted** i **ustedes** to formy grzecznościowe, których używa się w liczbie pojedynczej i mnogiej, aby okazać szacunek rozmówcy, np. osobie nieznanym lub starszej. Ich stosowanie jest silnie zróżnicowane ze względu na kontekst społeczny, a także geograficzny. Formy **usted** i **ustedes** należą do trzeciej osoby gramatycznej.
- Formy żeńskie **nosotras, vosotras, ellas** są używane w odniesieniu do grup kobiet. Natomiast jeśli w grupie jest choć jeden mężczyzna, używa się form rodzaju męskiego.
- W Ameryce Łacińskiej nie używa się zaimka osobowego **vosotros**. Poprawną formą do bezpośredniego kontaktu z grupą osób (pol. "wy") jest forma **ustedes**.
- W niektórych częściach Ameryki Łacińskiej (Argentynie, Urugwaju, w niektórych regionach Paragwaju, Kolumbii i Ameryce Środkowej) zamiast zaimka **tú** używa się zaimka **vos**. Zaimek **vos** wprowadza też inną niż zaimek **tú** odmianę czasownika.

CON PREPOSICIÓN

1ª pers. singular	mí	• A mí me encanta el cine, ¿y a ti?
2ª pers. singular	ti	• Mira, esto es para ti .
3ª pers. singular	él, ella usted	• ¿Cómo está Arturo? ◦ Bien, voy al cine con él .
1ª pers. plural	nosotros, nosotras	• ¿Queréis jugar con nosotras ?
2ª pers. plural	vosotros, vosotras	• No tenemos coche. ¿Podemos ir con vosotros ?
3ª pers. plural	ellos, ellas ustedes	• ¿No vienen tus padres? No, hoy estamos sin ellos .

Przyimek **con** tworzy formy skrócone z zaimkami pierwszej i drugiej osoby liczby pojedynczej: **conmigo, contigo** (ale: con **él**, con **ella** itd.).

- Po **según, como, hasta, incluso, salvo, entre, menos** i **excepto**, używamy formy zaimków osobowych w funkcji podmiotu.
- **Según tú**, ¿cuál es el mejor disco de los Beatles?
[**Według ciebie**, jaka jest najlepsza płyta Beatlesów?]

PRONOMBRES REFLEXIVOS

► Różne formy zaimka zwrotnego **se** odpowiadają polskiemu zaimkowi **się**. W języku hiszpańskim odmienia się on przez osoby i zajmuje miejsce przed odmienionym czasownikiem, np. w czasie teraźniejszym.

1ª pers. singular	me llamo	1ª pers. plural	nos llamamos
2ª pers. singular	te llamas	2ª pers. plural	os llamáis
3ª pers. singular	se llama	3ª pers. plural	se llaman

► Gdy czasownik zwrotny występuje w bezokoliczniku (np. w konstrukcjach modalnych **quiero...**, **puedo...** + **infinitivo**), możemy:

- bezpośrednio dołączyć zaimek zwrotny do bezokolicznika tak, aby utworzyć jeden wyraz graficzny.

• **Quiero casarme** con Ana. [Chcę **się** ożenić z Aną].

- umieścić zaimek zwrotny przed czasownikiem modalnym.

• **Me** quiero casar con Ana. [Chcę **się** ożenić z Aną].

Obie możliwości są równie poprawne.

EN FUNCIÓN DE COMPLEMENTO DE OBJETO DIRECTO (COD)

1ª pers. singular	me	• ¿ Me ves bien? [Dobrze mnie widzisz?]
2ª pers. singular	te	• Te odio. Eres insostenible. [Nienawidzę cię . Jesteś nie do wytrzymania]. • ¿ La acompaño, señora Lara? [Czy mam Pani towarzyszyć, pani Laro?]
3ª pers. singular	lo* , la	• Lo guardo en la nevera. [Schowam go do lodówki].
1ª pers. plural	nos	• ¿ Nos estáis esperando? [Czekacie na nas?]
2ª pers. plural	os	• Os escucho mal. [Słabo was słyszę]. • Los espero abajo, señores Gil. [Czekam na państwa na dole].
3ª pers. plural	los, las	• ¿ Las niñas? No sé cómo están. No las veo a menudo. [Dziewczynki? Nie wiem, jak się mają. Nie widzę ich za często].

* Kiedy zaimek dopełnienia bliższego odnosi się do męczyzny, dopuszczalna jest także forma **le**: **A Luis lo** / **le** veo todos los días.

► Forma **lo** jest oprócz tego zaimkiem nijakim dopełnienia bliższego i może zastępować część tekstu lub słowa.

• ¿Esto es tuyo? **Lo** he encontrado en el suelo.

[To jest twoje? Znalazłem **to** na ziemi].

• ¿A qué hora llega Mateo? **O** qué hora **llega** Mateo? [O której przyjeżdża Mateo?]

○ No **lo** sé. ¿Por qué no se lo preguntas a Alonso?

[Nie wiem (**tego**). Dlaczego nie zapytasz o **to** Alonso?]

EN FUNCIÓN DE COMPLEMENTO DE OBJETO INDIRECTO (COI)

- **Zamki dopełnienia dalszego** wyglądają tak samo jak zaimki dopełnienia bliższego, z wyjątkiem form trzeciej osoby gramatycznej.

1ª pers. singular	me	• ¿Por qué no me das tu número de teléfono? [Dlaczego mi nie das twojego numeru telefonu?]
2ª pers. singular	te	• ¿ Te puedo contar una cosa? [Mogę ci coś powiedzieć?] • Le mando el dinero la semana que viene, don Francisco. [Wyślę panu pieniądze w przyszłym tygodniu, panie Francisco].
3ª pers. singular	le (se)	• ¿Quién le prepara los bocadillos a Montse? Parecen deliciosos. [Kto jej (Montse) przygotowuje kanapki? Wyglądają na przepyszne].
1ª pers. plural	nos	• Carmen y Luis nos invitan a cenar esta noche. ¿Vamos? [Carmen i Luis zapraszają nas na kolację dziś wieczorem. Idziemy?]
2ª pers. plural	os	• Si queréis, os mando esta presentación por correo electrónico. [Jeśli chcecie, wyślę wam tę prezentację email]. • A ustedes les quiero pedir un favor. [Chcę prosić państwa o przysługę].
3ª pers. plural	les (se)	• A los chicos les gusta la nueva escuela. [Chłopcom (im) podoba się nowa szkoła].

- W przypadku współwystępowania zaimka dopełnienia bliższego i dalszego w tym samym zdaniu, zaimki **le** i **les** przybierają formę **se**, kiedy towarzyszą im zaimki **lo, la, los, las**:

○ **Le lo** pregunto. / **Se lo** pregunto. [Zapytam **ją** o **to**].

POSICIÓN DEL PRONOMBRE

► Kolejność zaimków w zdaniu jest następująca: COI (zaimek dopełnienia dalszego) + COD (zaimek dopełnienia bliższego) + czasownik. Zaimki stawiamy na ogół przed czasownikiem odmienionym, wyjątkiem jest między innymi tzw. twierdzący tryb rozkazujący (imperativo afirmativo). Nie zawsze taka kolejność obowiązuje w języku polskim, ponieważ charakteryzuje się on inną składnią.

- *¿Me das un poco de agua?* [Dasz **mi** trochę wody?]
- *¿Os pongo algo de postre?* [Podać **wam** coś na deser?]
- *¿Cómo te lo explico?* [Jak **ci** to wytłumaczyć?]
- *Si se lo das a Pablo, él me lo trae a casa.* [Jeśli dasz **to** Pablo (**jemu**), on **mi** to przyniesie do domu].
- Zaimki zwrotne oraz zaimki dopełniania bliższego i dalszego możemy dołączyć do czasownika tak, aby utworzyć jeden wyraz, tylko w trzech przypadkach – jeśli są to formy **infinitivo**, **gerundio** lub **imperativo afirmativo**. Tworzą wtedy jedno słowo.
- *Estoy hablándote.* No me escuchas nada. [Mówię do **ciebie**. W ogóle mnie nie słuchasz].
- Ze strukturami takimi jak **poder / querer / ir a** + bezokolicznik, zaimki mogą być stawiane przed odmienionym czasownikiem lub zostać dołączone do bezokolicznika. Nigdy nie mogą się znaleźć pomiędzy nimi.
- *Tienes que hacerme un favor.* [Musisz **mi** wyświadczyć przysługę].
- *Me tienes que hacer un favor.*
~~Tienes que me hacer un favor~~
- *Quiero pedirle el coche a Jaime.* [Chcę poprosić Jaime (**jego**) o samochód].
- *Le quiero pedir el coche a Jaime.*
~~Quiero le pedir el coche a Jaime.~~
- *¿Vas a llevarte el coche?* [Bierzesz auto?]
- *¿Te vas a llevar el coche?*
~~¿Vas a te llevar el coche?~~
- *Quiero reunirme con mis amigos este finde.* [Chcę **się** spotkać z moimi przyjaciółmi w ten weekend].
- *Me quiero reunir con mis amigos este finde.* [Chcę **się** spotkać z moimi przyjaciółmi w ten weekend].

INTERROGATIVOS

Zaimki i przysłówki pytajne zastępują nieznany element w pytaniach otwartych.

QUÉ, CUÁL/CUÁLES

- W pytaniach otwartych, które nie odnoszą się do konkretnego rzeczownika, używamy **qué**. Odpowiada on polskiemu pytnikowi "Co...?".
- *¿Qué quieres regalar a María?* [Co chcesz podarować Marii?]
- *¿Qué haces esta tarde?* [Co robisz dziś po południu]
- Pytajniki odpowiadające polskiemu "Który/Która/Które ...?" i "jaki/jaka/jakie...?" to **qué** i **cuál**. Używamy ich w zależności od słowa, które im towarzyszy.

Qué + rzeczownik

Cuál + czasownik

Cuál de + rzeczownik + czasownik

- *¿Qué zapatos te gustan más: los negros o los blancos?* [Jakie buty bardziej ci się podobają: czarne czy białe?]
- Los negros. [(Te) czarne].
- *Me gustan esos zapatos.* [Podobają mi się te buty].
- *¿Cuáles?* ¿Los negros? [Które? Czarne?]

PARA PREGUNTAR POR...

personas	quién/es	• ¿Con quién vas al cine?
cantidad	cuánto/a/os/as	• ¿ Cuántos hermanos tienes?
un lugar	dónde	• ¿ Dónde está Caracas?
un momento en el tiempo	cuándo	• ¿ Cuándo viene Enrique?
el modo	cómo	• ¿ Cómo se prepara este plato?
el motivo	por qué	• ¿ Por qué estudias ruso?
la finalidad	para qué	• ¿ Para qué sirve ese aparato?

ZAPAMIĘTAJ

- Wszystkie zaimki pytające mają akcent graficzny także wtedy, kiedy występują w środku zdania, czyli tworzą tzw. pytania pośrednie.
No sabemos dónde vives.
[Nie wiemy, gdzie mieszkasz].
- Pytania od czasowników z przymikiem tworzymy, umieszczając przymek przed słówkiem pytającym.
- *¿De dónde eres?* [Skąd jesteś?]
- *De Sevilla.* [Z Sewilli].
- W języku hiszpańskim znaki zapytania znajdują się na początku i na końcu zdania.
- *¡Hola! ¿Cómo estás?* [Cześć! Jak się masz?]

NEGACIÓN

- Partykulę przeczącą stawiamy zawsze przed czasownikiem.
- *No soy español.* • Soy ~~no~~ español.
- *No hablo bien español.* • Hablo ~~no~~ bien español.
- *¿Eres español?* • ¿Eres venezolano?
- *No, soy colombiano.* ◦ *No, no soy venezolano.*

► Wyrazy przeczące **nada**, **nadie**, **ningún(o)/a/os/as** oraz **nunca** mogą znaleźć się przed lub po czasowniku. Jeśli znajdują się przed czasownikiem, w zdaniu nie pojawia się partykuła przecząca "no". Jeśli znajdują się po czasowniku, występuje podwójne przeczenie i należy postawić "no" przed czasownikiem.

- **Nada** cambia. / **No** cambia **nada**. [Nic się nie zmienia. / Nie zmienia się nic].
- **Nadie** me quiere. / **No** me quiere **nadie**. [Nikt mnie nie kocha. / Nie kocha mnie nikt].

PREPOSICIONES Y LOCUCIONES PREPOSICIONALES

POSICIÓN Y MOVIMIENTO

a	kierunek	• Vamos a Madrid. [Jedziemy do Madrytu].
	dystans	• Ávila está a 55 kilómetros de aquí. [Ávila znajduje się 55 kilometrów stąd].
en	lokalizacja	• Vigo está en Galicia. [Vigo znajduje się w Galicji].
	środek transportu	• Vamos en coche. [Jedziemy autem].
de	pochodzenie	• Soy de Barcelona. [Jestem z Barcelony].
	lejos / cerca / delante + de	• Caracas está lejos de Lima. [Caracas znajduje się daleko od Limy].
desde	punkt wyjścia	• Vengo a pie desde el centro. [Idę na nogach od centrum].
hasta	cel ruchu	• Podemos ir en metro hasta el centro. [Możemy pojechać metrem aż do centrum].
por	ruch w przestrzeni lub poprzez przestrzeń	• Me gusta pasear por la playa. [Lubię spacerować po plaży]. • Hay un gato que siempre entra por la ventana. [Jest taki kot, który zawsze wchodzi przez okno].

			
debajo (de)	encima (de)	detrás (de)	delante (de)
			
a la derecha (de)	a la izquierda (de)	al lado (de)	en el centro (de)

- ¿Dónde ponemos el cuadro: **a la derecha de** la ventana o **a la izquierda**? [Gdzie mamy powiesić obraz: **po prawej od** okna czy **po lewej**?]

TIEMPO

a + hora	• Me levanto a las ocho. [Wstaję o ósmej].
por + parte del día	• No trabajo por la mañana. [Nie pracuję rano].
de + día / noche	• Prefiero estudiar de noche. [Wolę uczyć się w nocy].
en + mes / estación / año	• El concierto de Shakira es en abril. [Koncert Shakiry jest w kwietniu].
antes/después de	• Hago deporte antes de cenar. [Uprawiam sport przez kolację].
de + inicio + a + fin	• Trabajamos de 9 a 6. (godzina) [Pracujemy od dziewiętej do szóstej]. • Nos quedamos aquí del 2 al 7. (data) [Umawiamy się tu między drugim a siódmym].
desde + hora hasta + hora	• Hoy trabajo desde las 3 hasta las 5. [Dziś pracuję od trzeciej do piątej].

OTROS USOS

DE

materiał: **de** lana

* Pamiętaj, że: **a + el = al**; **de + el = del**.

POR/PARA

por + powód: **Viaja mucho por** su trabajo.

para + cel: **Necesito dinero para** pagar el teléfono.

para + odbiorca: **Estos libros son para** tu hermana.

CON

towarzystwo: **¿Vas al cine con** Patricia?

dodatek: **pollo con** patatas

narzędzie: **Corto el papel con** unas tijeras.

CONECTORES

SIN

brak/ nieobecność: **Yo prefiero tomar el café sin** azúcar.

Y / NI / TAMBIÉN / TAMPOCO

► W języku hiszpańskim używamy spójnika **y**, który odpowiada polskiemu spójnikowi „i”. Jeżeli chcemy dodać kolejne elementy, w następnym zdaniu możemy posłużyć się wyrazem **también**.

- *En mi ciudad hay un lago y dos ríos. También hay dos bosques muy bonitos.* [W moim mieście jest jezioro i dwie rzeki, a także dwa bardzo ładne lasy].

UWAGA!

Jeżeli rzeczownik następujący po spójniku **y** zaczyna się od **i** lub **hi**, spójnik ten przybiera postać **e**.

Ignacio y Javier ale **Javier e Ignacio**

► Polskiej parze spójników **ani...ani...** odpowiada konstrukcja **ni... ni...**

- *Ni Jorge ni Iván hablan francés.* [Ani Jorge, ani Iván nie mówią po francusku].

► Wprowadzając nowy element do zdania przeczącego, używamy **tampoco**.

- *En mi ciudad no hay cines; tampoco hay teatros.* [W moim mieście nie ma kin, nie ma też teatrów].

TAMBIÉN / TAMPOCO / SÍ / NO

► Aby wyrazić zbieżność (opinii lub informacji), używamy **también** (w zdaniach twierdzących) i **tampoco** (w zdaniach przeczących). Aby zaznaczyć brak zbieżności, używamy **sí/no**.

- *Paola siempre hace los deberes.* [Paola zawsze odrabia zadania domowe].
 - *Yo también.* [Ja też].
 - *Yo no.* [A ja nie].
- *A mí no me gusta la pizza.* [Nie lubię pizzy].
 - *A mí tampoco.* [Ja też nie].
 - *A mí sí.* [A ja tak].

LA CONJUNCIÓN O

► Spójnika **o** używa się, aby wskazać alternatywny wybór.

- *Podemos ir al cine o a cenar...* [Możemy iść do kina lub na kolację...]
- *¿Prefieres zumo o agua?* [Wolisz sok czy wodę?]

UWAGA!

Jeżeli rzeczownik następujący po spójniku **o** zaczyna się od **o** lub **ho**, spójnik ten przybiera postać **u**:

el uno o el otro ale **uno u otro**

SINO / PERO

► Spójnika **sino** używamy, gdy prostujemy jakąś informację. Najczęściej spotkamy go w konstrukcji "**No... sino...**"

- *No soy española sino venezolana.* [Nie jestem Hiszpanką, lecz Wenezuelką].

► Spójnik **pero** odpowiada polskiemu spójnikowi "ale".

- *No soy española pero hablo español.*
- [Nie jestem Hiszpanką, ale mówię po hiszpańsku].

PORQUE / POR QUÉ

► Spójnik **porque** jest odpowiednikiem polskiego "ponieważ" i stanowi odpowiedź na pytanie "**¿Por qué?**" – "Dlaczego?".

- *¿Por qué estudias español?* [Dlaczego uczysz się hiszpańskiego?]
- *Porque trabajo en una empresa mexicana.* [Ponieważ pracuję w meksykańskiej firmie.].

MARCADORES TEMPORALES

PARA EXPRESAR FRECUENCIA

siempre
casi siempre / generalmente / por lo general
/ normalmente
a menudo / con frecuencia / muchas veces
a veces
de vez en cuando
raramente / (muy) pocas veces
casi nunca
nunca
jamás

los lunes / los martes...
todos los lunes / los días / los meses / los veranos...
todas las mañanas / las tardes / las noches...
cada día / semana / mes / primavera / año...

- **Casi siempre** ceno en casa. [Prawie zawsze jem kolację w domu].
- Yo voy al cine **muy pocas veces**. [Chodzę do kina **bardzo rzadko**].
- Deberías caminar un poco **todos los días**. [Powinieneś spacerować trochę **codziennie**].

! UWAGA!

Używając wyrażenia **todos los días**, mówimy o czymś zwyczajowym, powtarzalnym. Natomiast używając wyrażenia **cada día**, odnosimy się do dni tygodnia jako do niezależnych jednostek czasu.

- Como fuera **todos los días**, pero **cada día** en un sitio diferente. [Jem obiad **codziennie** poza domem, ale **każdego dnia** w innym miejscu].

PARA ESPECIFICAR EL NÚMERO DE VECES QUE SE HA REALIZADO ALGO

muchas veces
2 / 3... veces
alguna vez
una vez
casi nunca
nunca
jamás

- **Nunca** desayuno fuera de casa. [Nigdy nie jem śniadania poza domem].
- Pues yo lo hago **muchas veces**. [A ja to robię **często**].

PARA SITUAR EN EL PRESENTE

ahora
actualmente
en este momento
hoy
hoy en día

- Alejandro Sanz, que **actualmente** vive en Miami, está pasando unos días en España. [Alejandro Sanz, który **obecnie** mieszka w Miami, spędza teraz czas w Hiszpanii].
- **Hoy en día** es difícil encontrar un buen trabajo. [W **dzisiejszych czasach** trudno jest znaleźć dobrą pracę].

REFERIRNOS A UN MOMENTO FUTURO

mañana
pasado mañana
dentro de un rato / dos semanas / tres meses...
la semana / el mes... que viene
la próxima semana / el próximo mes
el lunes (que viene / próximo)...
este lunes / verano / año...
el uno de enero de 2025
el día 25

- **Mañana** voy a ir a la playa. ¿Quieres venir? [Jutro idę na plażę. Chcesz dołączyć?]
- Dicen en la tele que **la semana que viene** va a llover. [Mówią w telewizji, że **w przyszłym tygodniu** będzie padać].
- **Este año** voy a hacer más deporte. [W **tym roku** będę uprawiać więcej sportu].
- Llegamos al aeropuerto de Madrid **dentro de** diez minutos. [Będziemy na lotnisku w Madrycie **za** dziesięć minut].

MARCADORES ESPACIALES

aquí / acá*
ahí
allí / allá
cerca (de) / lejos (de)
dentro (de) / fuera (de)
arriba / abajo

* **Aquí** nie używa się w niektórych latynoamerykańskich wariantach języka hiszpańskiego, szczególnie w rejonie Río de la Plata, gdzie przeważa użycie formy **acá**.

VERBOS

CONJUGACIONES

► W języku hiszpańskim istnieją trzy typy czasowników, które różnią się ze względu na końcówki: **-ar** (pierwsza koniugacja), **-er** (druga) oraz **-ir** (trzecia). Każda z grup posiada swój własny wzorzec odmiany w poszczególnych czasach.

► W czasownikach, wyróżniamy dwa elementy: rdzeń i końcówkę. Rdzeń otrzymujemy poprzez usunięcie z bezokolicznika końcówki **-ar**, **-er**, **-ir**. Końcówka dostarcza nam informacji o trybie, czasie, osobie gramatycznej i liczbie.

estudiar → terminación

↓
raíz

► Nieregularności w czasie teraźniejszym dotyczą tylko rdzenia czasownika: **quiero**, **puedes**, **tienen**.

VERBOS REFLEXIVOS

► To czasowniki, którym towarzyszy odmienny zaimek zwrotny **me**, **te**, **se**, **nos**, **os**, **se**, np. **llamarse**, **levantarse**, **bañarse**...

• (Yo) **me llamo** Abel. (**llamarse**)

► To czasowniki, które zmieniają znaczenie, jeśli używa się ich z zaimkami zwrotnymi, np. **dedicar**, **dormir** oraz **ir**.

- **¿Dedicas** tu libro a los lectores? [Czy zadedykujesz swoją książkę czytelnikom?]
- **¿A qué te dedicas?** [Czym się zajmujesz?]
- **Duermes** demasiado. [Śpisz za dużo].
- Siempre **me duermo** en clase. [Zawsze zasypiam na lekcjach].
- **Vamos** al cine. [Idziemy do kina].
- **Nos vamos** de aquí. [Wychodzimy stąd].

► Jest wiele czasowników, które mogą się przekształcać w czasowniki zwrotne.

- Marcela **lava** la ropa. [Marcela pierze ubrania].
- Marcela **se lava**. [Marcela się myje].
- Marcela **se lava** las manos. [Marcela myje sobie ręce].

VERBOS QUE FUNCIONAN COMO GUSTAR

Istnieje grupa czasowników (**gustar**, **encantar**, **apetecer**, **interesar** itp.), które często występują w trzeciej osobie liczby pojedynczej, jeśli po nich

następuje rzeczownik w liczbie pojedynczej lub bezokolicznik; i w trzeciej osobie liczby mnogiej, jeśli po nich występuje rzeczownik w liczbie mnogiej. Czasowniki te wyrażają uczucia, opinie dotyczące rzeczy, osób i czynności, i najczęściej towarzyszą im zaimki dopełnienia dalszego **me**, **te**, **le**, **nos**, **os**, **les**.

(A mí)	me	gusta	el cine. (NOMBRES EN SINGULAR)
(A ti)	te		
(A él/ella/usted)	le		ir al cine. (VERBOS)
(A nosotros/nosotras)	nos		
(A vosotros/vosotras)	os	gustan	las películas de guerra. (NOMBRES EN PLURAL)
(A ellos/ellas/ustedes)	les		

► Przy odmianie tych czasowników użycie **a** + zaimka akcentowanego (**a mí**, **a ti**, **a él** / **ella** / **usted**, **a nosotros/as**, **a vosotros/as**, **a ellos** / **ellas** / **ustedes**) nie jest obowiązkowe. Najczęściej używamy ich w trzeciej osobie gramatycznej, aby doprecyzować, do kogo odnosi się zdanie (A María le gusta ir al cine., A Chus le gusta ir al cine.)

- Pablo es muy aventurero, **le** encanta viajar solo y **le** interesan mucho las culturas indígenas. [Pablo lubi przygody, uwielbia samotne podróże i bardzo go interesują kultury Indian].
- **¿Qué aficiones tenéis?** [Jakie macie zainteresowania?]
- **A mí me** gusta mucho leer y hacer deporte. [Bardzo lubię czytać i uprawiać sport].
- **A mí me** encanta el teatro. **¿Y a ti?** [Uwielbiam teatr. A ty?]

PRESENTE DE INDICATIVO

	CANTAR	LEER	VIVIR
(yo)	canto	leo	vivo
(tú)	cantas	lees	vives
(él/ella/usted)	canta	lee	vive
(nosotros/nosotras)	cantamos	leemos	vivimos
(vosotros/vosotras)	cantáis	leéis	vivís
(ellos/ellas/ustedes)	cantan	leen	viven

► Końcówka w pierwszej osobie liczby pojedynczej (**yo**) jest taka sama we wszystkich trzech grupach odmiany.

► Końcówki w trzeciej grupie odmiany są identyczne jak w drugiej grupie, z wyjątkiem pierwszej i drugiej osoby liczby mnogiej ("**nosotros**" i "**vosotros**").

U0

A

aficionado/- a m., f.
agenda f.
alegrarse
alto/- a m., f.
amante m./ f.

wielbiciel, wielbiciele
 kalendarz
 cieszyć się
 wysoki, wysoka
 miłośnik, miłośniczka

B

Biología f.

biologia

C

cada día
canción f.
colega m./ f.
compí m./ f.
contrario
correr

każdego dnia
 piosenka
 kumpel, kumpela
 kumpel, kumpela
 przeciwieństwo
 biegać

D

ducharse

brać prysznic

E

encantar
encontrarse (ue)
encuesta f.
entender (ie)
estar en forma
estilo m.
Ética f.
exposición f.
extranjero/- a m., f.
extravagante m./ f.

uwielbiać
 spotykać się
 ankietę
 rozumieć
 być w formie
 styl
 etyka
 wystawa
 obcokrajowiec
 ekstrawagancki, ekstrawagancka

F

Física f.

fizyka

G

Geografía f.
gordito/- a m., f.
gordo/- a m., f.
guapo/- a m., f.

geografia
 grubiutki, grubiutka
 gruby, gruba
 ładny, ładna

H

hacer ejercicio
horario m. escolar

ćwiczyć
 podział godzin, plan lekcji

I

idioma m.
ídolo m./ f.
imaginar
Informática f.

język obcy
 idol, idola
 wyobrazić sobie
 informatyka

J

juntos/- as m., f. pl.

razem

L

largo/- a m., f.
Lengua f.
levantarse
Literatura f.

długi, długa
 język
 wstawiać
 literatura

M

Matemáticas f. pl.

matematyka

N

nadar

pływać

O

obra f.
ojo m.

sztuka
 oko

P

pelo m.
pintar
piscina f.
poder (ue)
poema m.
por supuesto
practicar
preferir (ie)

włosy
 malować
 basen
 móc
 wiersz
 oczywiście
 ćwiczyć
 woleć

Q

Química f.

chemia

R

recreo m.
red f. social
rubio/- a m., f.

przerwa
 sieć społeczna
 blondyn, blondynka

T

tecnología f.
tiempo m. libre

technologia
 czas wolny

V

ver
vestirse (i)
vez f.
viaje m.

oglądać
 ubierać się
 raz
 podróż

U1

A

a todo volumen
agradecer
al aire libre

na pełną moc głośnika
 dziękować
 na świeżym powietrzu

altar <i>m.</i>	ołtarz	diversidad <i>f.</i>	różnorodność
alto	głośno	doler (ue)	boleć
ambiente <i>m.</i>	atmosfera	durar	trwać
andino/- a <i>m., f.</i>	pochodzący/ pochodząca z regionu Andów	E	
ante	przed kimś	Educación <i>f.</i> Física	wychowanie fizyczne
apuntarse	zgłosić się, wchodzić w coś (potocznie)	educado/- a <i>m., f.</i>	dobrze wychowany, dobrze wychowana
apuntes <i>m. pl.</i>	notatki	enamorado/- a <i>m., f.</i>	zakochany, zakochana
ayuda <i>f.</i>	pomoc	encender (ie)	włączyć
ayudar	pomagać	entrenar	ćwiczyć, trenować
B		escolar <i>m./ f.</i>	szkolny, szkolna
banda <i>f.</i>	zespół	especie <i>f.</i>	rodzaj
barrio <i>m.</i>	dzielnica	espectáculo <i>m.</i>	spektakl
bloc <i>m.</i> de notas	notes	esquina <i>f.</i>	róg
bolsa <i>f.</i>	reklamówka	estar a dieta	być na diecie
C		estar molesto/- a <i>m., f.</i>	być nieprzyjemnym, uciążliwym
caer bien/ mal a alguien	lubić się z kimś, nie lubić się z kimś	estar prohibido/ -a <i>m., f.</i>	być zabronionym
cansado/- a <i>m., f.</i>	zmęczony, zmęczona	estuche <i>m.</i>	piórnik
celebrar	obchodzić	evento <i>m.</i>	wydarzenie
cementerio <i>m.</i>	cmmentarz	examen <i>m.</i>	sprawdzian, egzamin
cerca	blisko	excusa <i>f.</i>	wymówka
charlar	gadać	explicar	wyjaśnić
chicha <i>f.</i>	napój alkoholowy na bazie kukurydzy	F	
coger	wziąć	fascinar	fascynować
conceder	przyznać	favor <i>m.</i>	przysługa
conocido/- a <i>m., f.</i>	znajomy, znajoma	floristería <i>f.</i>	kwiaciarnia
contacto <i>m.</i> social	kontakt społeczny	fuera	poza
cortesía <i>f.</i>	uprzejmość	funcionar	działać
cuadro <i>m.</i>	obraz	G	
cuarto <i>m.</i>	pokój	genial	genialnie
curso <i>m.</i>	klasa (np. pierwsza, druga)	gimnasio <i>m.</i>	siłownia
D		golpe <i>m.</i>	uderzenie
dar	dawać	H	
deber	być winnym	hacer régimen	być na diecie
deberes <i>m. pl.</i>	zadanie domowe	hoja <i>f.</i>	kartka
dejar	pożyczyć	I	
desfilar	maszerować	igual <i>m./ f.</i>	identyczny, identyczna
desfile <i>m.</i>	przemarsz	importar	mieć coś przeciwko, obchodzić
desenvolverse (ue)	radzić sobie	inca <i>m./ f.</i>	inkaski, inkaska
desordenado/- a <i>m., f.</i>	nieuporządkowany, nieuporządkowana	indígena <i>m./ f.</i>	Indianin, Indianka
despedida <i>f.</i>	pożegnanie	insti <i>m.</i>	liceum (potocznie)
despedirse (i)	żegnać się	invitación <i>f.</i>	zaproszenie
devolver (ue)	zwrócić	invitar	zapraszać
diablo <i>m.</i>	diabeł	J	
diario <i>m.</i>	pamiętnik	jugar al bingo	grać w bingo
disfrazarse	przebierać się	justificarse	usprawiedliwiać się
disfrutar	cieszyć się		

L

librería *f.*
limpiar
llamar
llamarse

llegar tarde
lleno/- a *m., f.*

M

majo/- a m., f.
maleducado/- a m., f.
maleta f.
mandar
mañana
mariposa f.
medir (i)
microscopio m.
(el/la) mismo/- a m., f.
mochila f.
molestar

N

necesitar
nota f.

O

obras *f. pl.*
orden *m.*
ornamento *m.*

P

papelería *f.*
participar
peinar a alguien
periódico *m.*
permiso *m.*
pizarra *f.*
plaza *f.*
poner
portaequipaje *m.*
portátil *m.*
postal *f.*
prestar
principal *m./f.*
procesión *f.*
protagonista *m./f.*

proyecto *m.*
puerta *f.*

0

quedar

księgarnia
sprzątać
dzwonić
dzwonić do siebie nawzajem,
nazywać się
spóźnić się
pełny, pełna

fajny, fajna
 źle wychowany, źle wychowana
 walizka
 wysłać
 jutro
 motyl
 mierzyć, zmierzyć
 mikroskop
 ten sam, ta sama
 plecak
 przeszkadzać

potrzebować
notatka

roboty
rozkaz
ozdoba

sklep papierniczy
brać udział
czesać kogoś
gazeta
pozwolenie
tablica
plac
położyć
luk bagażowy
laptop
pocztówka
pożyczyć
główny, główna
procesja
główny bohater, główna
bohaterka
projekt
drzwi

umówić się

R

ratón *m.*
 redacción *f.*
 regalar
 regla *f.*
 reirse (i)
 refresco *m.*
 representar
 revista *f.*
 rey *m.*
 ruido *m.*

§

saludo *m.*
sed *f.*
silla *f.*
simular
sucio/-a *m., f.*
súper *m.*
suspendido/-a *m., f.*

T

tableta	<i>f.</i>
tambor	<i>m.</i>
teclado	<i>m.</i>
tener algo en común	
tener prisa	
tocar la batería	
tomar	
tontería	<i>f.</i>
tranquilidad	<i>f.</i>
tutor/- a	<i>m., f.</i>

U

usar

V

vecino/- a *m., f.*
vender
vergüenza *f.*
vietnamita *m./f.*

U2

A

a la plancha
al horno
al vapor
aceite *m.*
aceite *m.* de oliva
aceituna *f.*
agrio/ -a *m., f.*
agua *m.* o *f.*

myszka
wypracowanie
obdarowywać
linijka
śmiać się
napój orzeźwiający
przedstawić
czasopismo
król
hałas

powitanie, pozdrowienie
pragnienie
krzesło
odgrywać, symulować
brudny, brudna
supermarket (potocznie)
niezaliczony, niezaliczona

tablet
bęben
klawiatura
mieć coś wspólnego
śpieszyć się
grać na perkusji
brać
głupota
spokój
wychowawca, wychowawczyni

używać

sąsiad, sąsiadka
sprzedawać
wstyd
Wietnamczyk, Wietnamka

z grilla
z piekarnika
na parze
olej, oliwa
oliwa z oliwek
oliwka
kwaśny, kwaśna
woda

aguacate *m.*
ahora mismo
ají *m.*
ajo *m.*
albahaca *f.*
alimento *m.*
almendra *f.*
almorzar (ue)
amargo/- a *m., f.*
anchoa *m.*

arroz *m.*
asado/- a *m., f.*
atún *m.*
azúcar *m.*

B
bacalao *m.*
bar *m.*
batido *m.*
beber
bebida *f.*
bistec *m.*
bocadillo *m.*
bocata *m.*
bollería *f.*
botella *f.*

C
café *m.*
café *m. solo*
calamares *m. pl.*
calamares *m. pl a la romana*
caliente *m./ f.*
camarero/- a *m., f.*
canelones *m. pl.*
carne *f.*
carne *f. de cerdo*
carne *f. de vaca*
cebolla *f.*
cebolleta *f.*
cebollita *f.*
cena *f.*
cenar
chile *m.*
chocolate *m.*
chorizo *m.*
cliente *m., f.*
cobrar
cochinillo *m. asado*
cocido/- a *m., f.*
cocido *m. madrileño*

awokado
natychmiast
sos ají (pikantny sos)
czosnek
bazylia
produkt spożywczy
migdał
jeść obiad
gorzki, gorzka
anchois (rybki z rodziny sardelowatych)
ryż
pieczony, pieczona
tuńczyk
cukier

dorsz
bar
shake
pić
napój
stek
kanapka
kanapka
wypieki
butelka

kawa
czarna kawa
kalmary
kalmary po rzymsku
gorący, gorąca
kelner, kelnerka
zapiekaný makaron canelloni
mięso
wieprzowina
wołowina
cebula
cebula dymka
cebulka marynowana
kolacja
jeść kolację
papryczka chili
czekolada
hiszpańska kielbasa chorizo
klient, klientka
pobrać należność
prosiak pieczony
gotowany, gotowana
zupa warzywno-mięsna typowa dla regionu Madryt

cocinar
comer
comida *f.*
comida *f. rápida*
comino *m.*
con
condimentado/- a *m., f.*
con gas
congelado/- a *m., f.*
consejo *m.*
consumo *m.*
cordero *m.*
crema *f. catalana*
croqueta *f.*
crudo/- a *m., f.*
¿Cuánto/-a /-os /-as?
¿Cuánto es?
cuenta *f.*

D
delicioso/-a *m., f.*
desayunar
desayuno *m.*
desnatado/- a *m., f.*
¿De qué es?
desear
dieta *f.*
dulce *m./ f.*
dulces *m. pl.*

E
embutido *m.*
energético/- a *m., f.*
ensalada *f.*
enseguida
espaguetis *m. pl.*

F
fabada *f.*
fideos *m. pl.*
flan *m.*
frecuente *m./ f.*
frijoles *m. pl.*
frío/- a *m., f.*
frito/- a *m., f.*
fruta *f.*
frutos secos *m. pl.*

G
gamba *f.*
gastronómico/- a *m., f.*
gaspacho *m.*
granizado *m.*

gotować
jeść, jeść obiad
obiad
fast food
kminek
z (przyimek)
przyprawiony, przyprawiona
gazowany, gazowana
mrożony, mrożona
rada
spożycie
baranina
krem kataloński (deser)
kroket hiszpański
surowy, surowa
Ile?
Ile płacę?
rachunek

pyszny, pyszna
jeść śniadanie
śniadanie
odtłuszczony, odtłuszczona
Z czego się składa?
życzyć sobie, zamawiać
dieta
słodki, słodka
słodyczne

wędlina
energetyczny, energetyczna
sałatka
natychmiast, już się robi
spaghetti

hiszpańska zupa grochowa
makaron nitki
pudding
częsty, częsta
fasola
zimny, zimna
smażony, smażona
owoc
bakalie (suszone owoce)

krewetka
gastronomiczny, gastronomiczna
hiszpański chłodnik pomidorowy
napój „granita”

guisado/- a m., f.
guisantes m. pl.

H
hábitos m. pl. **gastronómicos**
habitual m./ f.
hamburguesa f.
harina f.
helados m. pl.
hielo m.
higo m.
hortaliza f.
huevo m.
huevo m. **pasado por agua**

I
informar
ingrediente m.
integral m./ f.

J
jamón m.
jamón m. **serrano**
jamón m. **york**

K
ketchup m.

L
lácteos m. pl.
lactosa f.
leche f.
leche f. **vegetal**
lechuga f.
lentejas f. pl.
limón m.
llevar
lomo m.
lo siento

M
macarrones m. pl.
macarrones m. pl. **gratinados**
manera f. **de cocinar**
mantequilla f.
manzana f.
marinado/- a m., f.
marisco m.
mayonesa f.
melón m.
menú m.
menú m. **del día**
merendar (ie)

duszony, duszona
grostek cukrowy

zwyczaje żywieniowe
zwyczajowy, zwyczajowa
hamburger
mąka
lody
lód
figa
jarzyna
jajo
jajo na miękko

informować
składnik
pełnoziarnisty, pełnoziarnista

szynka
hiszpańska szynka suszona
szynka typu „york”

keczup

nabiał
laktoza
mleko
mleko roślinne
sałata zielona
hiszpańska zupa z soczewicy
cytryna
zawierać
połędwica
przykro mi

makaron (już przyrządzony)
makaron zapiekany
sposób gotowania
masło
jabłko
marynowany, marynowana
owoce morza
majonez
melon
menu
menu dnia
jeść podwieczorek

merienda f.
merluza f.
miel f.
mostaza f.

N
naranja f.

O
o
ofrecer
otro/- a m., f.
oval m./ f.

P
paella f.
pan m.
pan m. **rallado**
pasta f.
patata f.
patatas m. pl. **chips**
patatas m. pl. **fritas**
pedir (i)
pepinillo m.
pepino m.
perejil m.
pescado m.
picante m./ f.
pimienta f.
pimiento m.
pimientos m. pl. **de padrón**
pimiento m. **rojo**
piña f.
plato m.
pollo m.
poner
postre m.
precio m.
preguntar
primero m.
probar (ue)
producto m.
pulpo m.

Q
queso m.
queso m. **fresco**
queso m. **manchego**

R
recomendar (ie)
refresco m.
restaurante m.

podwieczorek
morszczuk
miód
musztarda

pomarańcza

lub (spójnik)
zapropionować
inny, inna/ różny, różna
owalny, owalna

paella
chleb
bułka tarta
makaron
ziemniak
czipsy
frytki
zamawiać, prosić
korniszonek
ogórek
natka pietruszki
ryba, potraba lub danie
pikantny, pikantna
pieprz
papryka
papryczki zielone marynowane
papryka czerwona
ananas
danie, talerz
kurczak
podawać
deser
cena
pytać
pierwsze danie
próbować
produkt
ośmiornica

ser żółty
ser biały
ser typu „manchego”

polecać
napój orzeźwiający
restauracja

rico/- a m., f.

S

sabroso/- a m., f.

sal f.

salado/-a m., f.

salchichón m.

salsa f.

sangría f.

sano/- a m., f.

sardina f.

segundo m.

sin

sin gas

soja f.

sopa f.

soso/- a m., f.

súper m.

supermercado m.

T

tapa f.

té m.

ternera f.

tienda f.

tienda f. ecológica

tomar

tomate m.

tortilla f. de patata

traer i osoby l. poj.

turismo m.

U

un poco de

uva f.

V

vegano/- a m., f.

vegetal m./ f.

vegetariano/- a m., f.

verdura f.

vino m.

vino m. blanco

vino m. rosado

vino m. tinto

Y

y

yogur m.

pyszny, pyszna

przepyszny, przepyszna

sól

słony, słona

rodzaj hiszpańskiej wędliny

sos

sangria (rodzaj hiszpańskiego

wina musującego)

zdrowy, zdrowa

sardynka

drugie danie

bez

niegazowany, niegazowana

soja

zupa

mdły, mdła

supermarket (kolokwialne)

supermarket

przekąska, mała porcja jedzenia

herbata

cielęcina

sklep

sklep ekologiczny

spożywać

pomidor

omlet ziemniaczany

przynosić

turystyka

trochę

winogrono

wegański, wegańska

roślinny, roślinna

wegetariański, wegetariańska

warzywo

wino

wino białe

wino różowe

wino czerwone

i (spójnik)

jogurt

Z

zanahoria f.

zumo m.

marchew

sok

U3

A

a caballo

a la derecha

a la izquierda

a pie

Avda. (avenida) f.

abierto/- a m., f.

aburrido/- a m., f.

actuación f.

administración f.

agradable m./ f.

alegre m./ f.

alertar

al lado de

alquilar

alquiler m.

alguno/- a m., f.

ahí

allí

animalista m./ f.

aquí

aquí mismo

aricróstata m./ f.

asistencia f. sanitaria

avión m.

konno

po prawej

po lewej

na nogach

aleja

otwarty, otwarta

nudny, nudna

występ

administracja

przyjemny, przyjemna

wesoły, wesola

alarmować

obok

wynajmować

wynajem

jakiś, jakaś

tam (niedaleko)

tam (daleko)

obrońca zwierząt

tutaj

dokładnie tutaj

arystokrata, arystokratka

opieka zdrowotna

samolot

B

baile m.

bar m.

barco m.

barrio m.

barroco/- a m., f.

banco m.

barato/- a m., f.

bastante

basura f.

biblioteca f.

bicicleta f.

bien comunicado/- a m., f.

bloque m. de pisos

bonito/- a m., f.

bohemia/- a m., f.

taniec

bar

statek

dzielnica

barokowy, barokowa

bank

tani, tania

dość dużo

śmieci

biblioteka

rower

dobrze skomunikowany,

skomunikowana

blok

ładny, ładna

związany ze środowiskiem

bohemy (cyganerii artystycznej)

C

C/ (calle) f.

ulica

calle f.
 cada vez más
 cajero m. automático
 calidad f.
 caminar
 canoa f.
 caro/- a m., f.
 catedral f.
 causa f.
 centro m.
 centro m. comercial
 cerca
 cine m.
 ciudad f.
 ciudadano/- a m., f.
 coche m.
 coche m. de caballos
 colonial m./ f.
 comodidad f.
 compañía f. aérea
 comunitario/- a m., f.
 construido/- a m., f.
 consumidor/- a m., f.
 contaminado/- a m., f.
 continuar
 corrala f.

 correos m. pl.
 costa f.

D

daño m.
 dar un paseo
 demasiado/- a m., f.
 denuncia f.
 desagradable m., f.
 censo m.
 describir
 destino m.
 destruir 1 osoby l. poj.
 diversión f.

E

ecólogo/- a m., f.
 edificio m.
 ejemplar m.
 elegir (i)
 empresario/- a m., f.
 en
 en directo
 en la actualidad
 encanto m.
 encontrarse (ue)

ulica
 coraz częściej
 bankomat
 jakość
 chodzić
 kanoe
 drogi, droga
 katedra
 powód
 centrum
 centrum handlowe
 blisko
 kino
 miasto
 obywatel, obywatelka
 auto
 bryczka konna
 kolonialny, kolonialna
 wygoda
 linie lotnicze
 wspólny, wspólna
 wybudowany, wybudowana
 konsument, konsumentka
 zanieczyszczony, zanieczyszczona
 kontynuować
 rodzaj zabudowań w dawnym
 Madrycie
 poczta
 wybrzeże

uszkodzenie, rana
 pójść na spacer
 zbyt dużo
 zawiadomienie o przestępstwie
 nieprzyjemny
 spływ
 opisać
 cel
 zniszczyć
 rozrywka

ekolog, ekolożka
 budynek
 okaz
 wybierać
 przedsiębiorca
 w (zaimek)
 na żywo
 aktualnie
 urok
 znajdować się

escuela f.
 especie f.
 esquina f.
 estación f.
 estación f. de metro
 estilo m.
 estrecho/- a m., f.
 estudio m.
 exagerado/- a m., f.
 exclusivo/- a m., f.
 excursion f.
 explicar
 exposición f.
 extranjero m.

F

farmacia f.
 feo/- a m., f.
 flotar

G

gente f.
 gestión f.
 gimnasio m.
 girar
 guay m./ f.

H

habitación f.
 hacia
 histórico/- a m., f.
 hotel m.

I

iglesia f.
 inmigrante m./ f.
 interesante m./ f.
 ir de compras

J

joven m./ f.
 jubilado/- a m., f.
 justo

K

kayak m.

L

llegar
 lejos
 limpio/- a m., f.
 lugar m.
 lujo m.

szkoła
 gatunek
 róg
 stacja
 stacja metro
 styl
 wąski, wąska
 badanie
 przesadzony, przesadzona
 ekskluzywny, ekskluzywna
 wycieczka
 wyjaśnić
 wystawa
 zagranica

apтека
 brzydki, brzydka
 unosić się na powierzchni

ludzie
 zarządzanie
 siłownia
 skręcać
 fajny, fajna

pokój
 w kierunku
 historyczny, historyczna
 hotel

kościół
 imigrant, imigrantka
 interesujący, interesująca
 iść na zakupy

młody, młoda
 emeryt, emerytka
 dokładnie

kajak

dotrzeć, przyjechać
 daleko
 czysty, czysta
 miejsce
 luksus

M**malagueño/- a m., f.****mal comunicado/- a m., f.****medicamento m.****medioambiente m.****medio m. de transporte****mejor m./ f.****mercado m.****mercado m. laboral****moderno/- a m., f.****monopatín m.****monumento m.****moto f.****movilidad f.****mucho/- a m., f.****muerto/- a m., f.****mujer f. de limpieza****mundo m.****museo m.****N****naturaleza f.****ninguno/- a m., f.****O****obra f.****obrero/- a m., f.****ocio m.****oficina f. de correos****P****Pº (paseo) m.****paisaje m.****Pl. (plaza) f.****pamplonés, pamplonesa****parada f.****parada f. de autobús****parking m.****parque m.****parque m. natural****pasear****paseo m.****patinete m.****patio m.****peligro m. de extinción****peor m./ f.****pesca f.****pez m. /peces pl.****piso m.****plástico m.**

mieszkaniec Malagi, mieszkanka Malagi

źle skomunikowany, skomunikowana

lekarstwo

środowisko naturalne

środek komunikacji

najlepszy, najlepsza

targ, rynek

rynek pracy

nowoczesny, nowoczesna

deskorolka

zabytek

motocykl

mobilność

dużo

martwy, martwa

pani sprzątająca

świat

muzeum

przyroda

żaden, żadna

sztuka

robotniczy, robotnicza

czas wolny

urząd pocztowy

deptak

krajobraz

plac

mieszkaniec Pamplony,

mieszkanka Pamplony

przystanek

przystanek autobusowy

parking

park

rezerwat przyrody

spacerować

spacer

hulajnoga

rodzaj wewnętrznego podwórka

zagrożony wyginięciem

najgorszy, najgorsza

rybołówstwo

ryba /ryby (żywa)

mieszkanie

plastik

plaza f.**por aquí****preferido/- a m., f.****preferir (ie)****preocupado/- a m., f.****preocuparse****principio m.****probablemente****proteger****provocar****pueblo m.****Q****quejarse****quiosco m.****R****rascacielos m.****reconocido/- a m., f.****recto/- a m., f.****respetado/- a m., f.****restaurante m.****revista f.****ribera f.****río m.****ruido m.****ruidoso/- a m., f.****ruta f.****S****sacar****salir****salir de marcha****satisfecho/- a m., f.****seguir (i)****seguir (i) recto****seguridad f.****servicio m.****sevillano/- a m., f.****siglo m.****sitio m.****sucio/- a m., f.****suficiente m./ f.****superguay m./ f.****supermercado m.****T****teatro m.****tener ganas****tienda f.****tienda f. de ropa****Tierra f.****todo el mundo****plac****gdzieś tutaj****ulubiony, ulubiona****woleć****zmartwiony, zmartwiona****martwić się****początek****prawdopodobnie****chronić****powodować****miasteczko****skarżyć się****kiosk****wieżowiec****znany, znana****prosty, prosta****szanowany, szanowana****restauracja****czasopismo****brzeg****rzeka****hałas****hałaśliwy, hałaśliwa****trasa****wyciągnąć, wyjąć****wychodzić****wychodzić na imprezę****zadowolony, zadowolona****iść, podążać****iść prosto****bezpieczeństwo****usługa****Sewilczyk, Sewilka****wiek****miejsce****brudny, brudna****wystarczająco****superfajny, superfajna****supermarket****teatr****mieć ochotę****sklep****sklep odzieżowy****Ziemia****cały świat, wszyscy**

tomar	skręcić (w kontekście dawania instrukcji)	B	ballena f.	wieloryb
tomar la primera a la derecha	skręcić w pierwszą (ulicę) po prawej		Báltico m.	Bałtyk
torcer (ue)	skręcać		besote m.	buziak
torre f.	wieża		billete m.	bilet
tortuga f.	żółw		billete m. de ida y vuelta	bilet w dwie strony
tortuga f. boba	żółw Karetta		billete m. sencillo	bilet jednorazowy
tráfico m.	ruch uliczny		biológico/- a m., f.	biologiczny, biologiczna
tranquilo/- a m., f.	spokojny, spokojna	C	callejero/- a m., f.	uliczny, uliczna
tranvía m.	tramwaj		cálido/- a m., f.	ciepły, ciepła
tren m.	pociąg		calor m.	upał
U			camino m.	szlak
urbano/- a m., f.	miejski, miejska		campeonato m.	mistrzostwo
usuario/- a m., f.	użytkownik, użytkowniczka		casco m.	starówka
V			castillo m.	zamek
valiente m./ f.	odważny, odważna		cerrado/- a m., f.	zamknięty, zamknięta
varios/- as m., f. pl.	kilka		cerrar (ie)	zamykać
valorado/- a m., f.	oceniony, oceniona		Ciudad f. de las Artes y las Ciencias	Miasto Sztuki i Nauki
valorar	oceniać		combinado/- a m., f.	mieszany, mieszana
vecino/- a m., f.	sąsiad, sąsiadka		conjunto m.	zespół (zbiór czegoś)
vida f.	życie		constar	składać się
visitar	zwiedzać		convertirse (ie)	przekształcić się
vivienda f.	mieszkanie		cumpleaños m.	urodziny
Z			curiosidad f.	ciekawość
zona f. peatonal	deptak		currante m./ f.	pracujący, pracująca
U3		D	denominado/- a m., f.	nazywany, nazywana
A			dentro de dos semanas	za dwa tygodnie
abarcar	obejmować		deporte m. de aventura	sport przygodowy
abierto/- a m., f.	otwarty, otwarta		descubrir	odkryć
abril m.	kwiecień		despejado/- a m., f.	bezchmurny, bezchmurna
abrir	otwierać		destacar	wyróżniać się
abundancia f.	obfitość		día m. festivo	dzień świąteczny
acceso m.	dostęp		diciembre m.	grudzień
acreditación f.	przepustka, akredytacja		dinero m.	pieniądze
acuario m.	akwarium		dinosaurio m.	dinozaur
admirar	podziwiać		discapacidad f.	niepełnosprawność
adulto/- a m., f.	dorosły, dorosła		discapacitado/- a m., f.	niepełnosprawny, niepełnosprawna
agosto m.	sierpień		diseñado/- a m., f.	zaprojektowany, zaprojektowana
alpinismo m.	alpinizm		diversidad f.	różnorodność
apetecer i <i>osoby</i> l. poj.	mieć ochotę		dudar	mieć wątpliwości
apuntarse	wziąć udział		duda f.	wątpliwość
árido/- a m., f.	suchy, sucha	E	enero m.	styczeń
atracción f.	atrakcja		erosión f.	erozja
atravesado/- a m., f.	przecinający, przecinająca		escalar	wspinać się
aventurero/- a m., f.	żądny przygód, żądna przygód		escapar(se)	uciekać

escultura f.
espacio m. **natural**
extraño/- a m., f.

F

febrero m.
flamenco m.

fósil m.
frío/- a m., f.
funicular m.

G

grado m.
granizo m.
gratis m.
gratuito/- a m., f.
guía m.

H

habitar
hábitat m.

hogar m.
horario m.
húmedo/- a m., f.

I

incluir
intención f.
intensivo/- a m., f.
invierno m.

J

julio m.
junio m.

L

laboral m./ f.
llover (ue)
llovizna f.
lluvia f.

M

madera f.
marzo m.
mañana
mascota f.
mayo m.
medieval m./ f.
mediterráneo/- a m., f.

menor m./ f.
mirador m.

rzeźba
środowisko naturalne
dziwny, dziwna

luty
flaming lub rodzaj hiszpańskiej
muzyki
skamieniałość
zimny, zimna
kolejka wąskotorowa

stopień
grad
gratisowy, gratisowa
przewodnik osoba

zamieszkiwać
habitat, naturalne środowisko
życia
dom
harmonogram
wilgotny, wilgotna

zawierać
zamiar
intensywny, intensywna
zima

lipiec
czerwiec

pracowniczy, pracownicza
padać (o deszczu)
mżawka
deszcz

drewno
marzec
jutro
zwierzę domowe
maj
średniowieczny, średniowieczna
śródziemnomorski,
śródziemnomorska
nieletni, nieletnia
punkt widokowy

N

navidades f. pl.
necesario/- a m., f.
nevar (ie)
niebla f.
nieve f.
niño/- a m., f.
noviembre m.
nube f.
nublado/- a m., f.
numeroso/- a m., f.

O

octubre m.
oso m. **pardo**
otoño m.

P

paisaje m.
parado/- a m., f.
parque m. **de atracciones**
parque m. **nacional**
pasado mañana
peli f.
pensionista m./ f.
peñón m.
perderse (ie)
pincho m.
presentar
primavera f.
proponer 1 osoby l. poj..
propuesta f.
punte m.

R

rechazar
recinto m.
recuerdos m. pl.
refugio m.
regalo m.
relajante m./ f.
remolque m.
roca f.

S

salvaje m./ f.
seco/- a m., f.
Semana f. **Santa**
semi- intensivo/- a m., f.
senderismo m.
septiembre m.
sol m.
soleado/- a m., f.

okres świąt Bożego Narodzenia
potrzebny, potrzebna
padać (o śniegu)
mgła
śnieg
dziecko
listopad
chmura
pochmurny, pochmurna
liczny, liczna

październik
niedźwiedź brunatny
jesień

krajobraz
bezrobotny, bezrobotna
park rozrywki
park narodowy
pojutrze
film
emeryt, emerytka
skalista góra
zgubić się
mała porcja jedzenia, przekąska
przedstawiać
wiosna
proponować
propozycja
długi weekend lub most

odrzucać, odmawiać
teren
pozdrowienia
schronisko
prezent
relaksujący, relaksująca
przyczepa
skała

dziki, dzika
suchy, sucha
Święta Wielkanocne
o średnim stopniu intensywności
trekking
wrzesień
słońce
słoneczny, słoneczna

subir
suerte *f.*
surf *m.*
surfing *m.*

wspinać się, wjeżdżać
szczęście
surfing
surfing

T

tanque *m.*
taquilla *f.*
tarifa *f.*
temperatura *f.*
templado/- a *m., f.*
tener ganas
terrazza *f.* **panorámica**
tiburón *m.* **toro**
tiempo *m.* **atmosférico**
tocar un instrumento
tomar el sol
tormenta *f.*
tropical *m./ f.*
túnel *m.*

zbiornik
kasa biletowa
taryfa
temperatura
umiarkowany, umiarkowana
mieć ochotę
taras widokowy
rekin (żarłacz tępogłowy)
pogoda
grać na instrumencie
opalać się
burza
tropikalny, tropikalna
tunel

V

vacío/- a *m., f.*
vagón *m.*
valer la pena
variedad *f.*
vehículo *m.*
verano *m.*
viaje *m.*
viento *m.*
visita *f.* **guiada**
vista *f.*
voleibol *m.*
vuelo *m.*

pusty, pusta
wagon
być wartym czegoś
różnorodność
pojazd
lato
podróż
wiatr
wizyta z przewodnikiem
widok
siatkówka
lot

0. MIS COLEGAS Y YO

3A

01

Soy una chica con muchos intereses. Me encanta la literatura, leo un montón y también intento escribir. A veces incluso me duermo con un libro. Me gustan los libros de Eva García Sáenz de Urturi y Luz Gabás. En mi tiempo libre intento combinar todas mis aficiones: la guitarra, el canto y la música en general que es lo que me mola. Siempre cuando puedo, voy a conciertos de mis grupos favoritos. O al cine. Para relajarme practico yoga. Voy con mi mejor amiga Eva dos veces por semana. Todo lo hacemos juntas ya que, para mí, ella es mi alma gemela.

1. ¿QUÉ TAL EN EL INSTI?

3B

02-05

1.
 - ¿Puedo usar tu bolígrafo? No encuentro mi estuche.
 - Claro, ¿cuál quieres?
 - El azul.
2.
 - Abrid los libros en la página 31.
 - Laura, hoy no tengo el libro, lo siento. Mi taquilla está rota y no puedo abrirla.
 - Carlos, por favor, comparte tu libro con Danilo.
 - Vale, no hay problema.
3.
 - Silvia, tu idea sobre el proyecto de Química es estupenda. Gracias por tu ayuda. ¿Cuándo empezamos a trabajar?
 - Pues, el jueves podemos buscar información en la biblioteca, si quieres.
 - Estupendo, en serio, gracias por todo.
4.
 - Guillermo, Guillermo ¿cómo funcionan estos microscopios? Es que algo hago mal aquí, no sé. Necesito tu ayuda, por favor.
 - Por supuesto, ahora voy.
 - Gracias.

6D

06

- Eva, Eva...
- Sí, dime.
- Necesito tu ayuda, pero mucho.
- ¿Qué pasa?
- ¿Me prestas tus libros de Inglés y Mates? Es que no los tengo conmigo.
- Déjame ver, hoy tengo Inglés a la misma hora que tú, así que no puedo. El de Mates, vale, pero me lo devuelves hoy.
- Seguro guapa... Hoy te los llevo a casa. ¿Qué estás haciendo?
- Pues practico para mi examen de Química, que es ahora.
- ¡Qué fuerte! ¿Tienes esa aplicación? ¿Me prestas después tu tablet para practicar? Yo tengo ese examen en tres horas.

- Pues si esperas, te doy la tablet ahora. ¿Me puedes prestar tu calculadora para hacer los cálculos en el examen? La mía no funciona, no sé por qué.
- Vale, ¿vamos a mi taquilla?
- Vamos, ahh y, ¿tienes mis apuntes de Historia?
- No sé, creo que no, pero no estoy segura. Lo siento.
- ¡Ayyyyy!

12A

07

- Oye, María, tengo que pedirte un favor.
- Dime.
- ¿Me podrías dejar tus apuntes de Inglés? Es que tengo que repetir el examen.
- Uf, no sé, Miguel... Es que yo también quiero mejorar mis notas, ya sabes, y no queda mucho tiempo, no sé.
- Ya, ya, ya lo sé. Pero... me harías un gran favor. Es que es un examen muy difícil y no soy muy bueno en inglés...
- De verdad que te entiendo, ¿eh? Pero es que no es la primera vez que te presto mis apuntes y...
- Me sabe mal pedirte, de verdad. Pero te prometo: los vas a tener de vuelta en un día.
- A ver, ¿cuándo los necesitas?
- El viernes, por ejemplo, por la mañana.
- No sé, Miguel. De verdad, además no es la primera vez que me dices un día y después... no sé, me da un miedo...
- Bueno, no soy el mismo, en serio.
- ¿En serio? ¿Tú crees? Bueno, a ver, vamos a hacer una cosa. ¿Qué te parece si estudiamos juntos el viernes? Así me quedo más tranquila.
- Vale, sí, ¡muchas gracias! Pero, ¿de verdad no te importa?
- No.

2. ¡A COMER!

3C

08

- Hola, buenas. ¿Ya saben lo que van a tomar?
- ¿De qué es la sopa del día?
- Es de pescado.
- ¿Está buena?
- Está muy buena.
- Vale, pues yo, de primero, la sopa.
- Muy bien.
- Y la ensalada, ¿qué lleva?
- Lleva lechuga, tomate, cebolla, huevo duro, atún...
- Em... Vale, sí, pues una ensalada para mí.
- Muy bien. ¿Y de segundo, qué van a tomar?

- Yo, de segundo, el lomo a la plancha.
- Lomo a la plancha. ¿Y usted?
- Em... Yo, los calamares.
- Estupendo. ¿Y para beber, qué desean?
- ¿Pedimos... vino y agua?
- Sí, sí, un poquito de vino.
- Muy bien. Vino... ¿Vino tinto?
- ¿Sí?
- Sí... sí, sí.
- Vale, pues vino tinto y agua, por favor.
- Muy bien

(...)

- ¿Han acabado ya?
- Sí, sí, gracias.
- Y de postre, ¿qué desean?
- ¿Qué hay?
- Hay flan de la casa, hay yogur y hay fruta, hay melón...
- Sí, para mí melón, por favor.
- Muy bien. ¿Y para usted, por favor?
- Y yo, el flan.
- Perfecto.

4A

09-10

1.

- Hola, ¿me pone un café, por favor?
- Sí claro, ahora mismo.

...

- ¿Le pongo algo más?
- Sí, una botella de agua, por favor.

...

- ¿Cuánto es?
- Tres con treinta.

2.

- ¿Qué desea?
- ¿Tienen gazpacho?
- No, lo siento, solo en verano. Hoy tenemos ensalada mixta, sopa y lentejas.
- ¿La sopa de qué es?
- De pollo. Lleva verduras, fideos y pollo.
- Vale, pues de primero quiero ensalada (...)
- ¿Y de segundo, qué desea?
- De segundo, merluza (...)
- ¿Para beber?
- Un agua con gas (...)
- Ahora mismo le traigo el agua.
- Vale, gracias. Y, perdone, ¿me trae un poco de pan también?

- Claro, enseguida.
- Gracias

(...)

- Perdone, ¿me trae la cuenta, por favor?
- Sí, ahora mismo.

6A

11

- Hola, buenos días, ¿te puedo hacer unas preguntas sobre tus hábitos alimentarios? Es para una encuesta sobre alimentación y consumo.
- Sí, si no es mucho tiempo...
- No, solo dos preguntitas. Estamos haciendo un estudio sobre el consumo de bebidas. ¿Por las mañanas tomas té o café?
- Pues, normalmente café, pero a veces tomo té.
- Vale. A ver, el café, ¿cómo lo tomas? ¿Solo, o con leche...?
- Lo tomo con un poco de leche, pero sin azúcar.
- Muy bien. ¿Y el té? ¿Cómo lo tomas?
- Normalmente lo tomo con limón y lo tomo frío, porque solo tomo té en verano.
- De acuerdo. ¿Y tomas refrescos?
- A veces, pero no muy a menudo, porque bueno... no sé... tienen mucho azúcar.
- ¿Los tomas con hielo?
- Sí, o fríos. Tomo a veces Sprite o Nestea, pero no me gustan mucho. Pero lo que sí que tomo son zumos. Los preparo yo misma.
- Vale... Muy bien, y una pregunta sobre bebidas lácteas. ¿Tomas leche o batidos?
- Los batidos solo en verano. Tomo muy pocas veces leche para desayunar. Me gusta con un poco de miel.
- ¿La prefieres con o sin lactosa?
- Sin lactosa. En realidad, me gusta la vegana: de soja, de almendras. La compro en una tienda ecológica.
- ¿Y los batidos los haces tú?
- Normalmente sí.
- ¿Y qué productos usas?
- Pues lo normal, fresas, plátanos, kiwi o melocotones.
- Muy bien. Pues muchas gracias por colaborar en nuestra encuesta.
- De nada.

8B

12-15

1.

- ¿Qué es esto?
- Es Es un plato típico de Perú y está buenísimo.
- ¿Y qué lleva?
- Pues lleva carne condimentada, aceite, pimienta, ajo, ají, un poco de

comino... Y también lleva cebolla y tomate. Normalmente se come con papas y arroz.

- Tiene buena pinta...

2.

- ¿Qué es esa salsa verde?
- ¿No sabes qué es?
- No...
- Es un plato mexicano. Se hace con aguacate triturado, tomate, cebolla, sal, pimienta... Se come con nachos. ¿Quieres probar? ¡Está bueno!

3.

- ¿Qué es eso que comes?
- Es un plato cubano que me encanta. Es mi plato favorito.
- ¿Y qué lleva?
- Es arroz blanco con frijoles negros y especias. Ustedes lo llaman, pero en Cuba todo el mundo le dice congrí.

4.

- ¿Querés?
- ¿Qué es?
- Son trozos de pescado blanco crudo, marinado con zumo de limón, ají y sal. También lleva cebolla. Y... lo como con choclo y con papas.
- No sé, es que pescado crudo...
- Está muy bueno, es un plato que se come mucho en Chile, en Perú y en Ecuador.

8C

16-19

1.

- ¿Qué es esto?
- Es lomo saltado. Es un plato típico de Perú y está buenísimo.
- ¿Y qué lleva?
- Pues lleva carne condimentada, aceite, pimienta, ajo, ají, un poco de comino... Y también lleva cebolla y tomate. Normalmente se come con papas y arroz.
- Tiene buena pinta...

2.

- ¿Qué es esa salsa verde?
- Guacamole. ¿No sabes qué es?
- No...
- Es un plato mexicano. Se hace con aguacate triturado, tomate, cebolla, sal, pimienta... Se come con nachos. ¿Quieres probar? ¡Está bueno!

3.

- ¿Qué es eso que comes?
- Es un plato cubano que me encanta. Es mi plato favorito.
- ¿Y qué lleva?
- Es arroz blanco con frijoles negros y especias. Ustedes lo llaman moros y

cristianos, pero en Cuba todo el mundo le dice congrí.

4.

- ¿Querés?
- ¿Qué es?
- Es ceviche. Son trozos de pescado blanco crudo, marinado con zumo de limón, ají y sal. También lleva cebolla. Y... lo como con choclo y con papas.
- No sé, es que pescado crudo...
- Está muy bueno, es un plato que se come mucho en Chile, en Perú y en Ecuador.

3. DE BARRIO EN BARRIO

20

3D

- La semana que viene voy a tu ciudad. ¿Qué me recomiendas?
- Pues mira, ahora el tiempo está muy bien... En primavera la ciudad está muy bonita, tienes muchas cosas para hacer y ver.
- ¿Y alguna sugerencia?
- Pues sí, claro. Por ejemplo, tienes que ir al barrio de Santa Cruz, a ver la Giralda y la Plaza del Triunfo, que está precioso... Y también por ejemplo la Plaza de España, que además todos los alrededores son muy bonitos.
- Ah, parece interesante... ¿Y alguna sugerencia más?
- Bueno, si te apetece también puedes dar un paseo en coche de caballos y ver los monumentos que hay en el centro y tomarte algo por allí tranquilo.
- ¿Y alguna zona con buenos restaurantes, bares...?
- Sí, claro, tienes mucho para elegir. Pero te voy a recomendar dos barrios: Triana, que tiene restaurantes y bares con terrazas al lado del río, que están muy bien; y también el barrio de San Bartolomé, que tiene bares muy muy bonitos, y tienes uno en especial donde hacen actuaciones de flamenco que son gratuitas y están muy bien. Se llama La Carbonería.
- Oye, pues muy bien, muchas gracias por tus sugerencias.
- De nada.

21-24

5A

1.

- Perdona, ¿sabes si hay alguna farmacia por aquí?
- Sí, a ver, la primera... no, la segunda a la derecha. Está justo en la esquina.

2.

- Perdona, ¿la biblioteca está en esta calle?
- Sí, pero al final. Sigues todo recto hasta la plaza y está en la misma plaza, a la izquierda.

3.

- Perdona, ¿sabes si hay una estación de metro cerca?
- Cerca, no. Hay una pero está un poco lejos, a unos diez minutos de aquí.

4.

- Perdona, ¿sabes si el hospital está por aquí cerca?
- ¿El hospital? Sí, mira. Sigues todo recto y está al final de esta calle, al lado de la universidad.

8B

25

- ¿Y qué tal tu nuevo barrio?
- Pues, muy bien. Estoy muy contento, porque es un barrio que me gusta muchísimo. Es un barrio muy céntrico, hay muchas tiendas, hay muchos bares y muchos restaurantes...
- Suena bien...
- Sí, y tengo el gimnasio muy cerca, además.
- Buenos transportes, me imagino también, ¿no?
- Sí, está muy bien comunicado, tengo el metro al lado de casa y tengo muchos autobuses.
- Mmm... Y de precio, ¿qué tal?
- Bueno, ese es el problema... Es un barrio bastante caro... y el alquiler del piso es un poco alto.
- Ya...
- Sí, pero, en general, estoy muy contento.
- Es bonito, ¿no?
- ¡Es muy bonito! Los edificios son preciosos...

4. GUÍA DE OCIO

3BC / 6A

26
28

Clara: Mira esto, los diez mejor sitios para ver en San Sebastián.

Miguel: Déjame ver... qué guay, el plan listo.

Clara: No estoy tan segura, no tenemos ni tanto tiempo ni dinero para ver todo esto. Hay que elegir lo que nos podemos permitir.

Miguel: Tienes razón. Entonces... ¿vamos a la Playa de la Concha? Eso seguro, ¿no?

Clara: Claro, si hace sol, vamos. Podemos pasar allí la mañana del sábado. ¿Te apetece dar un paseo para ver las esculturas de Eduardo Chillida?

Miguel: ¿El Peine del Viento? No sé, está muy lejos... lo vamos a pensar, ¿vale?

Clara: Está bien. ¿Y si hacemos una excursión al Monte Igeldo?

Miguel: ¿Qué dicen de este lugar?

Clara: Mira... "Vistas maravillosas, parque de atracciones, naturaleza..."

Miguel: Me gusta, nos apuntamos. ¿Sale caro?

Clara: El funicular de ida y vuelta cuesta 3,75 euros. No está mal. Más las atracciones. Si nos queda dinero lo pasaremos pipa.

Miguel: Estupendo. ¿Qué tal si vamos de pinchos por la tarde? Aquí recomiendan el Bar Zeruko.

Clara: ¡Pero mira los precios! Cuestan mucho, no sé... no tenemos tanta pasta.

Miguel: ¡Qué pena...! ¿Y qué vamos a hacer el domingo? ¿Descansamos un poco? El pronóstico muestra que puede llover.

Clara: ¡Qué va! Yo pienso ver el centro de la ciudad. Dicen que San Sebastián tiene mucha chispa, mucho carácter. ¿Te vienes conmigo, no?

Miguel: Vale, está bien. Vamos al casco viejo entonces. Tenemos que ver esa catedral famosa... ¿Cómo se llamaba? Aja, Catedral del Buen Pastor.

Clara: Muy bien, y luego vamos a dar un paseo. Quiero ver esos puentes...

Miguel: ¿Crees que nos queda tiempo para esto?

Clara: No sé, a lo mejor ya no. Tenemos el tren a Madrid a las 6 de la tarde.

5A

27

- Hola, Andrea.
- Hola.
- ¿Qué tal la vida en Valencia?
- Muy bien, me gusta mucho la ciudad.
- ¿Y cuánto tiempo vas a estar?
- Voy a estar solo un semestre.
- ¿Y qué planes tienes?
- Quiero descubrir la ciudad a fondo. Y aún no domino mucho el español, así que pienso ir a clases diarias de español.
- Ah, claro.
- Y quiero conocer mejor la historia de España y tomar algunas clases optativas de historia...
- Y seguro que quieres divertirte también, ¿no?
- Claro, y quiero salir por ahí y conocer mucha gente.
- Bueno, pues si necesitas algo ya sabes.
- Gracias.